

312636

వృత్తి దిన ముద్రక టింపంబు డును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

తొమ్మిది సం॥
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ నవంబరు నెల 19 వ తేది బుధవారము

MADRAS, FRIDAY 19th NOVEMBER 1930.

శ్రీ ప్రజామోక్షనామ సంవత్సర కార్తికమాస బహుళ చతుర్దశి

సంచిక ౧౯౯
No. 189

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
తావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్లను బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొల
గించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

గొప్ప గొప్ప వారిచే
వేలకు వేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది

పంచభావ చీట్ జూబి కొనవ
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బీతో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండుదగినది

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

109, శ్రీరోడ్డు, భోర్లు, బొంబాయి.

మాదిరి యౌషధముల చూచి మోసపోకుడు

డాక్టర్ జమ్మి వెంకటరమణయ్యగారిచే సర్వవిధములైన లివర్ అండ్
స్ప్లీన్ వ్యాధులకై ప్రత్యేకముగ తయారుచేయ బడినట్టి సుప్రసిద్ధ ఏవ్యౌషధము కలదు.

ఆశాభంగము కాకుండగలందులకై ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను, ఆర్ద్ర నన్నింటి నీ క్రింది అడ్డ
నుకు నేరుగ వ్రాయుడు:— (ఏజెంట్లు అన్ని స్థలములకు కావలయును)

డాక్టర్ జమ్మి వెంకటరమణయ్య (విజయనగరం వాస్తవ్యులు)

లివర్ అండ్ స్ప్లీన్ వ్యాధుల ప్రత్యేక వైద్యుడు, 8, సాలైపేటి, (Salai Street) మైలాపూరు, మద్రాసు.

చూడ సాగనైనవి

“హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్” విన సాంపైనవి

గ్రామఫోనులు, రికార్డులు.
గ్రామఫోనులు మిక్కిలి సాగనైనవి, నమ్మకమైనవి పలంకములలో వివిధ ధరల
యందు మానవ విశ్రయమునకు సిద్ధముగానున్నవి.
రికార్డులు ఆంగ్ల, ద్రవిడ, కన్నడ, హిందూస్థాని మొదలగు పలుభాషలలో మేల
గతము రికార్డులు గలవు. వాటిని విని తీరవలయునేగాని వ్రాయవలసికాదు.
ఒక పర్యాయము మానవ్యుడవచ్చి వినిన సర్వము మీకే తెలియగలదు.

హట్చిన్స్ అండు కో, గ్రామఫోను పర్తకులు, 185, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఆంధ్ర వ్యాంకు లిమిటెడ్.

స్థాపితము—1928.

హెడ్ ఆఫీసు:—

బందరు.

బ్రాంచీలు:—

కాకినాడ, హైదరాబాద్.

కరెంటు ఆక్కౌంట్లు మీద నూటికి రూ 2½ చొప్పున వడ్డీ యివ్వబడును. భారత పెట్టుకొనటకు ప్రారంభ
రుసుము తేలియి తేలు.

నేనింగ్కు బ్యాంకు ఆక్కౌంట్లుపైన నూటికి రూ. 4/ చొప్పున వడ్డీ యివ్వబడును.

ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు మీద వడ్డీ రేట్లు ప్రత్యేకముగా వ్రాసిన తెలియజేయుబడును.

అన్ని విధముల బ్యాంకింగు వ్యాపారములను చేయబడును.

దోర్నల శోభనాద్రి శాస్త్రి యమ్. ఎ., కార్యదర్శి.

మద్రాసు పొడి కంపెనీ

తపాలా పెట్టె 263 జి. టి. మద్రాసు.

మేము బహుకాలముగా మిక్కిలి బాగుగా జాపన
కారం గల పట్లంపొడిని మా ఫ్యాబ్రికలో తయారుచేసి డాక్టర్ల
వల్ల పర్మిట్ కేట్టున్నాము, బంగారు పత్రములున్న పొడి ఆ
నేకపుళ్లకు పంపుచున్నాము. యిపొడిని ఒకసారి తీసి పువ
యోగించినయెడల వెనుక మాకంపెనీ పొడి తప్ప ఇతర పొడిని
తియ్యరు. పొడి పీకె 1కి రు. 8-12-0, ½ పీకె 2-0-0, పలలు
10కి రు. 1-8-0, పలలు 5కి 0-10-0.

యేజెంట్లు కావలసియున్నది.

జాతకము

జాతకచక్రము నకలుగాని జననకాల ఘడియూ రుక
ఖంబులుగాని ఉత్తరము వ్రాయుకాలముగాని మాకు ఈ
నచో జాతకునియొక్కరూపము, స్వభావము, సనకు, భూమి,
బిడ్డ, సంతానము, కళ, శ్రమ, ఆయుర్దాయము, ఉద్యోగము,
దీవనము మొదలగుగల 28 విషయాలు వ్రాసి రూ. 2-4-0
అకు రి. పి. గా పంపెదము. క్యాలెండరు దీక్షితుతో పా
సలిర ఫలము. 1-4-0.

ఆశ్చర్య చేయుటకాదు

గోపాలకృష్ణం, కొత్తపేటపార్క్ (ప్రెసిడెన్సీ).

Asiatic Government
Security Life Assurance Co. Ltd

Head Office-Bangalore City

The Pioneer Life Office of a Premier Indian
State Offering Generous Policy Contracts at the
Lowest Cost.

Wanted District Agents in all unrepresented
areas.

Write for Agency terms & other particulars:
V. RANGASAMY Esq.,

B.A.B.L., F.C.I.,

General Secretary, & Legal Adviser,

Bangalore.

Messrs. K. RAU & Sons, Ltd.

Chief Agents, Madras Presidency.

24, Veeraswamy Pillai St., Egmore, MADRAS

Phone:—

2190

సీనుకములు, కంపులు పువ్వురాగములు వగైరాలతో పాదగబడిన నగలు, అడ్డగలు, చంపనరం, కమ్మలు, పుంగరములు, బేసరీలు, సవరంబంగారముతో చేయబడిన కాకినూలు, పుంగరములు, గాజులు వడ్డ్యాణములు, పెడగొలుసులు, మంచి అసలు చెండితో చేయబడిన నెట్టు, లోటాలు, కూజాలు, కాళ్ళ జుత్తులు మొదలగునవి మావద్ద గలవు.

కరంచంద్ చబిల్ దాస్, 175, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.
కోరినవారికి క్యాటలాగు పంపబడును.

“ఉ చి త భీ మా”

పగలున రు. 10-8-0 మాత్రమే చెల్లించి చనిపోయిన 44 పాలసీదారుల వారసులకు ఒక్కొక్కరికి రు. 500 లు చొప్పున ఇప్పటికి ఇచ్చినది

రు. 22,000 లు

నెల 1 కి నందా రు 1 మాత్రమే చందాలు చెల్లించవలసినది 12 సంవత్సరములు

మొదటిసారి వత్సరపు అభివృద్ధి:-

పాలసీలు జారీచేసిననంఖ్య	రు. 10,000
చనిపోయినవారి వారసులకిచ్చినది	రు. 22,000
గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీలు	రు. 22,000

కష్టపడి పనిచేయు ఏజెంట్లు రు. 40/-జీతముమీద నైనను కమిషన్మీద నైనను కావలయును.

ఒక శ్లాఘనము

ఈదినము మీరబ్రాంచి సెక్రటరీగారకు యక్. రామకృష్ణారావుగారు, ఏలూరు, ఇప్పటి నూరి 2 గ్రమ్మగారి పేరటయుండు 1765 పాలసీనెంబరుయొక్క మొత్తమును పై దుర్గమ్మగారిచే పుచ్చుకొనవలసినదిగా ఏర్పరపబడినవారన, గొల్లపల్లి వాస్తవ్యులను, నాకూరులకు ఉపాధ్యాయులుగా నుండనట్టి జి. పట్టాభిరామకామ్రాగారికి, వైవారియొక్క జీవిత భీమామొత్తము రూ. 500 లు చెల్లించువిషయములో గూర్చిన సభకు నన్ను అధ్యక్షుడుగా ఆహ్వానింపబడినందుకు నేను చాల సంతసిల్లుచున్నాను. మీకంపెనీయొక్క పాలసీదార్ల హక్కును వారివారి హక్కుదార్లకు అవలంబ్యుగాను, శ్లాఘనీయముగాను, హక్కుదారులకు ఏలాటి యిబ్బందులు కలుగకండా తీర్మానింపబడువిషయములో నాకవిశేషదము కలిగినది. మీకంపెనీకి మంచి భవిష్యత్తు జనుము కలుగవలయు నని కోరుచున్నాను.

ఇట్లు విశ్వాసముతో,
శ్రీమూర్తి నారాయణ అప్పారావు,
గొల్లపల్లి ఎన్టీటా, జమీందారు.

పూర్తివివరములకు:-

ది స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్ అండ్
జెనరల్ అప్యారెన్సుకంపెనీ, లిమిటెడ్.

23, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

మహాపాధ్యాయ కళాప్రపూర్ణ వేదము వేంకట	
రాయ శాస్త్రిలవారి గ్రంథములు	
అముక్తమాల్యద వ్యాఖ్యతో	8 0 0
శృంగార నైషధము వ్యాఖ్యతో	6 0 0
కథాపరిత్యాగము వ. నము 8 వాల్యం	6 0 0
ప్రతాపరుద్రుడు నాటకము	1 4 0
ఉత్తరరామచరిత్ర నాటకము	1 0 0
మేఘసందేశము పంపూర్ణ వివరణముతో	2 8 0
కేటాగు పరియవారు నే. వేంకటరాయణ	
మల్లి కేశ్వర, బి. జి. మద్రాసు అని వ్రాయవలయును	

తేయాకు వాటాలు, తేయాకు

దూయర్స్ తేయాకుతోలను నిర్వహించుచున్న హిందూదేశీయులు 100 కి రు. 860 కంపై మెచ్చుగానే లాభములను పంచిపెట్టిరి. ఈవాటాల ప్రస్తుతభారీ అసలు ఖరీదుకంటెను 20 రెట్లు అధికముగా నున్నవి. నాగెగండ్ల కంపెనీ తోటలు దూయర్స్ డైరెక్టరేటువారిచే స్వహస్తంబడుచున్నది. ఇది అప్పర్ ఆస్సామునరదు మంచిసారితమైన ప్రదేశమునందున్నది. దూయర్స్ కంటెను 1½ రెట్లు కను మేలైనవంటపండుననియు, ప్రస్తుతము గల రిభితరమైన ప్రమాణములను మించునట్టి నూననలగులవు. ఇందుండిన తేయాకు ధర గడచిన 2 సరిరములనండి మెచ్చుగా కూడచున్నది. 1931 ఫిబ్రవరిమాసందు 400 ముణుగులు తేయాకు పండునట్లు అంచనా వేయబడినది. ఈతోట వాటాలు యింకను అసలు ధరకు యివ్వబడును. ఈ తోటయందు దుత్పత్తియగు తేయాకు యితర తోటలందుత్పత్తియగుచున్న మొదటిరకము తేయాకు మెచ్చునధరలకే మద్దాదానే విక్రయించబడుచున్నది. చాకరకము తేయాకు కూడ ముచే విక్రయింపబడుచున్నది. తేయాకున, తేయాకు వాటాలను అమ్ముటకు ధారాశ్రమైన కవివనుపై ఏజెంట్లు కావలెను. ఉత్తరముల అంగ్లభాషయందే వ్రాయవలెను. వివరములకు ఈ దినప విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

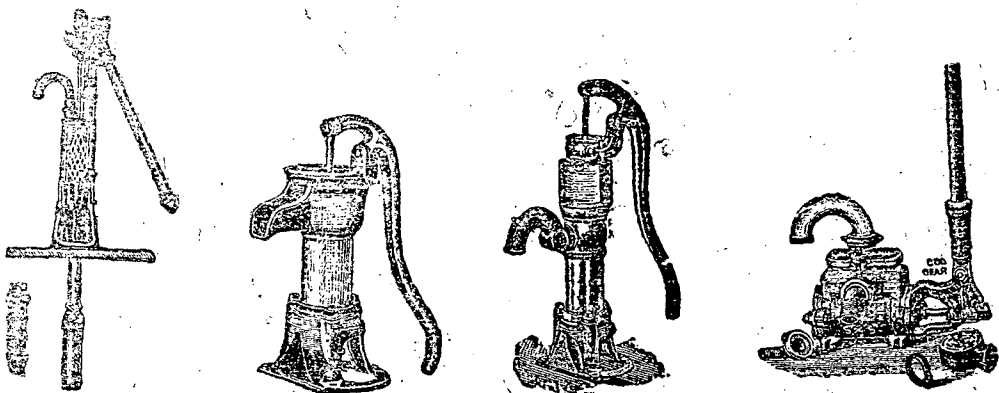
ASSAM BENGAL TEA SYNDICATE,
14, Old Court House Lane,
Dalhousie Square, CALCUTTA

స్వదేశి బట్టలు

రు. 250000-0-0 మూలధనముతో 15 సంవత్సరముల క్రితం ఇప్పటి నూలు పరిశ్రమను స్థాపించినసంగతి ఎల్లరకు విదితమే. ఈజిల్లాలో పండిన ఎక్స్ప్రెస్ తోట ఎరువునూలును తెల్లప్రతితో తెలుపునూలును (నెం. 11½, 20½ రు) కోణా 1 కి వెయ్యిపానుల చొప్పున తయారుచేయుచి సదరు నూలుతోనే చేతిమగ్గుల పై అన్నిరకముల గుడ్డలను నేయించి చాకధరలకు యిచ్చుచున్నాము. అన్నిచోట్లకు ఏజెంట్లు కావలెను. ధరలజాపితాకు, ఇతరములకు వ్రాసిన తెలుగుబడును.

శ్రీ సూర్యనారాయణ స్పిన్నింగు అండ్
వీవింగు మిల్సు, రిజిస్టర్డ్
వందలపాక, (తూర్పుగోదావరి)

కి ర్లో స్కార్ నీ టి పంపులు

ఎంతలోడుగల బావులలోనుంచి అయినను అతిసుభముగా నీరు తోడగలిగినట్టియు, కాశ్యితముగా పనిచేయునట్టియు, కిర్లో స్కార్ నీటిపంపులు సరసమైన ధరలకు సప్లయిచేయుదుము. పనితనమునందుగాని, గట్టితనములోగాని అపమానములు.

సోలోపేజెంట్లు:-ఆంధ్ర యింజనీరింగు కంపెనీ,

యిజనీర్లు-బెజవాడ.

కలియుగ వినోదకథలు

నవరస భరితమైన వినోదకథలు గల ఉత్తమగ్రంథము ఆంధ్రమున దిది యేమిటియో. ఇదలి హాస్యము కడపబుట్టేదై ను. నీలిబోధకములగు దృష్టాంతములతో నిండిన కథారత్నము లిందుగలవు.
1 ఇద్దరి పెళ్లాలవాడి యిబ్బందలు
2 నగలపిచ్చిగల కామమ్మ, 3 నవనాగరిక కళావణులు,
4 బోగం రంగసాని టుక్కులు, 5 అయ్యో నాధనమా!
6 నన్ను బాసి పోతున్నావా, 6 అతి నయం ధూర్తలకు
7 నా అనుమానమే నాకొంప తీసింది, 8 దెబ్బకు
దయ్యంవలలింది, 9 కోర్కెకుపోయి కొంపకూల్చుకొన్న
గోపాలరావు, 10 ఖడ్గకు నీయగడ్డల వివాదం, 11 ధైరవ
మూర్తిగారి బండారం, 12 గజదొంగ-పెనుధూతము,
13 పల్లెటూరివాళ్ళ పట్టుప్రక్కే, 14 ఒకవింతతువుయొక్క
దివిత్రిప్రస్థం మొదలైన అనేక కథలుగల యీ గొప్ప
రసవత్తరమును గ్రంథము. ప్రతి స్త్రీ, పురుషులు, బాలు
రు తక్కువ నడిచి తీరవలయును. దీనిని యనేకులు చదివి
ఆనందించుచున్నారు. 200 పేజీలుగల పెద్దగ్రంథము
నెల రు 1 మాత్రమే. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.
మహారాజ పుస్తకశాల, పుస్తకాలపేట, మద్రాసు.

విలాసము:—పి. వి. రాజన్ తండ్రి
44, గోవిందపునాయకన్ పేర్, మృగశిఖర

రైల్వే రాకపోకల వేళలు

మద్రాసు సెంట్రల్ స్టేషను నుండి

బయలుదేరు వేళ	వచ్చు వేళ
కలకత్తా మెయిలు	రాత్రి 8-30 గం ఉద 7-0 గ
బాల్టరు ప్యాసింజరు	ఉద 8-55 గం ఉద 10-50 గ
,, ఫాస్టు ప్యాసింజరు	సాయం 5-55 గ
,, ,,	రాత్రి 7-30 గం
బెన్గళూర్ ప్యాసింజరు	సా 5-0 గం ఉద 9-55 గ
బొంబాయి మెయిలు	రాత్రి 8-40 గం ఉద 5-55 గ
,, ఎక్స్ ప్రెస్	ఉద 8-0 గం సా 8-45 గ
రాయచూరు ప్యాసింజరు	ఉద 9-20 గం సా 4-25 గ
రేణిగుంట	సా 6-30 గం మ 12-0 గ
,, ,,	రాత్రి 9-10 గ
బెంగళూరు మెయిలు	రాత్రి 9-30 గం ఉద 6-20 గ
,, ఎక్స్ ప్రెస్	మధ్యా 12-45 గం మ 2-25 గ
,, ప్యాసింజరు	రాత్రి 9-40 గం ఉద 8-0 గ
,, ,,	ఉద 6-45 గం రాత్రి 8-40 గ
బొంబాయి	మధ్యాహ్నం 1-0 గం
అక్కోణం	సాయం 5-45 గం ఉద 9-45 గ
పల్నెమకోస్తా మెయిలు	రాత్రి 7-45 గం ఉద 7-15 గ
నీలగిరి ఎక్స్ ప్రెస్	రాత్రి 9-15 గం ఉద 6-25 గ
గ్రాండుట్రంకు ఎక్స్ ప్రెస్	ఉద 7-30 గం రాత్రి 8-15 గ

మద్రాసు ఎగ్జర్సు స్టేషను నుండి

సిల్వాస్ బోట్ మెయిలు	రాత్రి 8-40 గం ఉద 7-0 గ
తిరువండ్రపురం ఎక్స్ ప్రెస్	రాత్రి 9-25 గం ఉద 6-15 గ
రామేశ్వరం	ఉద 7-15 గం రాత్రి 6-20 గ
దుర్గురు ప్యాసింజరు	సాయం 6-30 గం ఉద 5-40 గ
పార్వతి	రాత్రి 10-35 గం ఉద 4-25 గ

మద్రాసు బీచ్ స్టేషను నుండి

తిరువనంతపురి ప్యాసింజరు	మధ్యా 2-5 గం మధ్యా 1-20 గ
రేణిగుంట	సాయం 5-24 గం ఉద 9-36 గ

ఆరుపాయిల డిక్రీ

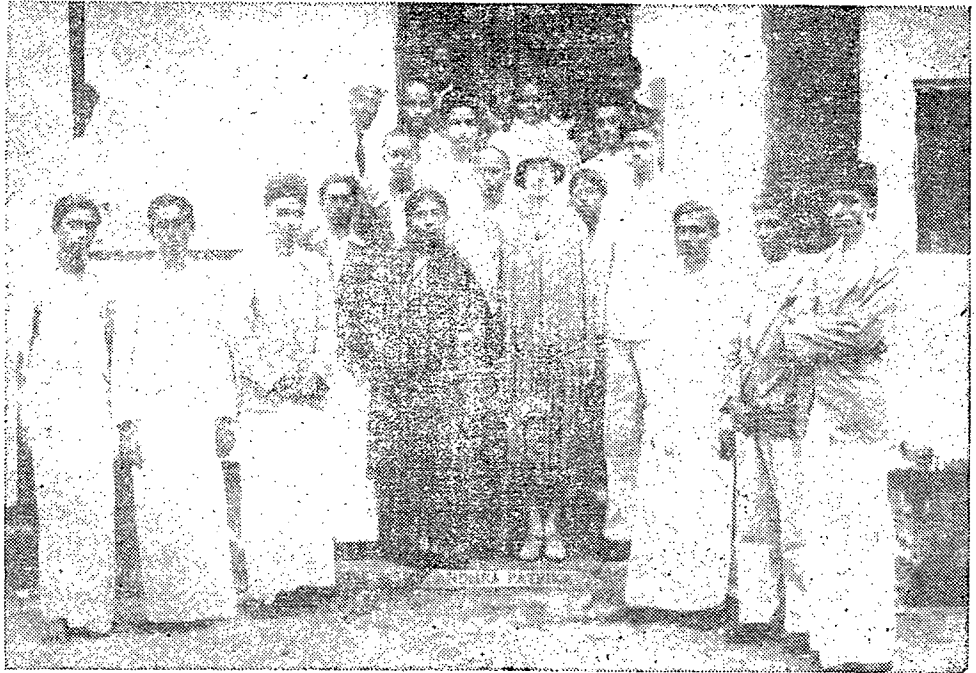
హైదరాబాదు, నవంబరు 12:—ఈ నగరపురపాలక సంఘముపై మోటోస్ ఇబ్రాహీం అలీసా|| చే 1884 తీరు 1 వ తేదీనాడు చేయబడిన. వీరినాడు తమ గృహమునుండి చార్జి నారు ప్రైవేటు వచ్చుచుండగా నవంబరు 8 ల ముగిసి కాలవలలో మోటారు దిగబడి గేర్స్, వేర్లు, విరిగి రు 27-8-0 ల నష్టముగలిగెను. కాని వీరు నానుకార్డును ఆరుపాయిల దానా పురపాలక సంఘముపై తెచ్చిరి. 1885 ఫ ఆజూరు 4 తేదీనాడు పురపాలక సంఘమునకు నోటీసు పంపబడినది. కాని వారు తమ కడివర్తిం చదని నిరాకరించిరి. దానిపై వాది ప్రతివాది బాధ్యత నిరూపించుచు నుత్తర విచ్చేను. పురపాలక సంఘమువారు మరల ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. అందు పురపాలక సంఘములో నగరము లోని ప్రతి పండుగొందులను బాగుచేయుటకు పరిపాలనంత ధనము లేదనియూ, పురపాలక సంఘము ప్రజాపక్షకాళి కాక పోవుటచే వానికి దానా చేయు నిధికారము లేదనియు నుండెను.

ఇందుపై వాది ప్రతివాదుల న్యాయవాదులయొక్క చాదనలు జరిగెను. సిటి సివిల్ కోర్టు మూడవరంగతి న్యాయాధికారిచే దిగవ తీర్పు వివరించెను:—

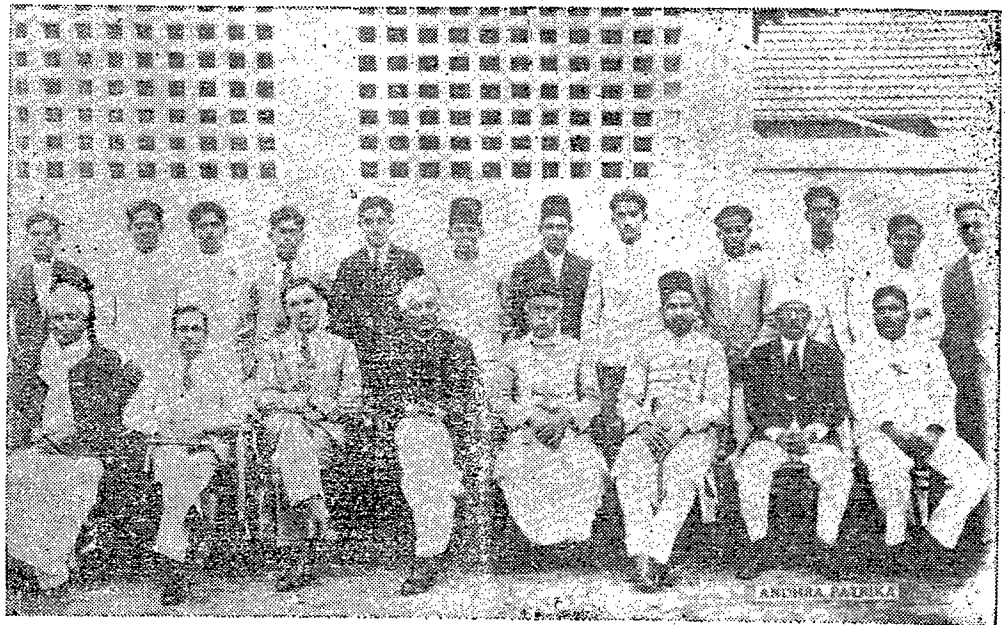
ప్రభు విషయము మద్దాయికి దానా చేయు నిధికారము గలదా? ఇందుపై పురపాలక సంఘపు వకీలు డక్టర్ కె.ఎ.లా రి బోర్డు (స్థానిక లా జర్నల్) సంపుటము 18 వేజి 426 న, మద్రాసు లాజర్నల్ సంపుటము 39 వేజి 31 న తార్కాణముగా గొనెను. కాని యివియుదుగు సంబంధం నవికావు. పురపాలక సంఘము ప్రభుత్వకాళియే కాని దీనికిని ఇతర కార్యాలయములకను అంతరము గలదు. 1820 ఫ చట్టము 5 సెక్షన్ 2 లో దీని పేరులేదు. ఇట్టివిధముల దావాకు 489 సెక్షన్ పై నోటీసు జారీచేయుట కలుపినదే.

ప్రతివాది వకీలు మద్రాసు లా జర్నల్ సంపుటము 39 తార్కాణము చూపించినాడు. కాని ఇది దీనికి సంబంధించినది కాదు. పబ్లిక్ వర్క్స్ కాళివిషయక దానా. పబ్లిక్ వర్క్స్ కార్యాలయము ప్రభుత్వ కార్యాలయము అనుట స్పష్టమే.

ఇక పురపాలక కాళివారు నష్టమునకు బాధ్యత వహించువా? లేదా? అని విషయము. వాది రోడ్డును బాగుపరచునధికారము పురపాలక కాళికి సంబంధించియున్నదని నడిపియున్నాడు. దీనితో మేమే భవించుచున్నాము.

ప్రాచ్యక్షానాభివృద్ధిసంఘమువారు న్యూజిలండునుండి వచ్చిన మిసు రాబర్ట్ ననుగాడి శ్రీమతి ముత్తులక్ష్మి అమ్మకుగారి అధ్యక్షుని సన్మానసభ గావించిరి. (వై. ఘో. బీ.)

ఆధునిక యువజను సంఘము—తిరువళ్ళిక్కేణిలో ఈ సంఘపు ప్రారంభోత్సవమును ప్రధానమంత్రి శా. ది. బి. మ. నుస్వామినాయుడుగారు శనివారము నాడు జరిపిరి. (ఫె. పో. బీ.)

పురపాలక కాళివారు అన్ని రోడ్లకు పరివాహకము లేదని నడిపియున్నారు. ఇది తప్పక రమ్మగా లేదు. పురపాలక సంఘ కార్యాలయమువారు ప్రజోపయోగమునకు రోడ్లకు తెరిచి యుంచినపుడును ఆ రోడ్లవలన ప్రజలు లాభము పొందుచున్నంతవరకును, ఆవిధ్య యొక్కైన నష్టముగలిగిన నాబాధ్యత ఆకాళిపై ననే యుండును. ఇంతే కాక వాది అపాయకకరము నుండి ప్రక్క గా పోయి యుండినవో నష్టము తప్పని యనుకోనను అపాయకకరము కనబడకుండునట్లు చేతపోయబడి యుండెను. ఇన్ని కారణములచేత నుచారి నష్టముయొక్క బాధ్యత పురపాలక సంఘముకే గలదు. కావున వానికి ఆరుపాయిల డిక్రీ పొందుట కాజ్ఞయాయినది.

మోటోస్ అజీజ్ అహమద్ ఖాన్,
మూడవరంగతి న్యాయాధికారి 5 అక్టోబరు 1930

గుంటూరు (స్వకీయవిలేజరి)

స్వదేశీ ప్రచారసమితి ఏర్పరపబడటం
గుంటూరు, నవంబరు 14:—పై పరిషత్తుయొక్క ప్రభు సభ యానెల 12 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు శ్రీ డా|| చిదానందంగారి మేడలో సమావేశమయ్యెను. శ్రీ యిత గోవిందరాజుల శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు యధ్యక్షుడి వహించిరి. ఇభిమ ఘనము నలుబది గుండ్ల పభిమ హాజరైరి. కార్యకుల ఎన్నికయూ, తీర్మానబంధనలు అంగీకరించుచు యుదు కార్యక్రమమును నిర్ణయించుటయు జరిగెను ఈ క్రింది వారు కార్యకర్తలైన పంతులభ్యుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

అధ్యక్షులు:—శ.గల్లయూడి జిత్తుస్వామి చౌదరిగారు యం. ఎల్. సి.

ఉపాధ్యక్షులు:—గోవిందరాజులు శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు, చెలసాని సత్యనారాయణ చౌదరిగారు.

కార్యదర్శులు:—వి.జయూరి రంగారావుగారు, డా|| చిదానందంగారు.

కోశాధ్యక్షుడు—దివాకర జి. లక్ష్మీనారాయణగారు. శ్రీయుతులు ఉప్పలూరి వెంకట పున్నారావు, మద్ది నుదర్శనం, గోసులపాటి వెంకయ్య, నాధనపెద్ది బాసకరామయ్య, డాక్టర్ గోర్లయూడి వాసుదేవ బ్రహ్మయ్యగారులు కార్యనిర్వాహకులుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

ఈ క్రింది కార్యక్రమము వెంటనే ప్రారంభింపవలెనని తీర్మానింపబడినది.

1. ప్రతి ఆదివారమునూ, కార్యకర్తలు : కేళిం చే ఇతర దినములలోను ఖద్దరునగైరా స్వదేశీ వస్తువులు ఇంటింటికి తీసికొని వర్ణి అమ్ముటకు ఏర్పాటు చేయుట.
2. స్వదేశీ ప్రమాదపరిశ్రమ తిరివి గ సంభావనలు చేయుట.
3. వెంటనే స్వదేశీ వస్తు విక్రయశాలను ఏర్పరచుట.
4. సాధ్యమైనంతవరకు గుంటూరులో స్వదేశీ పారిశ్రామిక ప్రదర్శనమును ఏర్పరచుటకు కార్యనిర్వాహకసమితి వారిని కోరుట.

ఈ సభను ముగిసి ఉద్దేశములు ఏమనగా (1) స్వదేశీ పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించుట (2) పర్యవసానము విదేశీ వస్తువులకు పరిత్యజించి స్వదేశీ వస్తువులను ముఖ్యముగా నీలసంకరకు ఖద్దరు విస్త్రుతములు ఉపయోగించునట్లు ప్రచారము పలుకుట (3) పై ఉద్దేశములను నెరవేర్చుటకాని ఇంటి టికి స్వదేశీ ఖద్దరు వస్త్రాలకు విక్రయించుట మున్ను, ఒక స్వదేశీ విక్రయశాలను నీలకొండపట్నము, కిక్కి చర్కా, బాటపరీక్షలు, స్వదేశీ వస్తు ప్రదర్శనములను జరిగించుటకు తగిన ఏర్పాటు చేయుట, (4) స్వదేశీ వస్తువులను మార్పిడి వివరములను బాహుళ్యముగా ప్రచురపరచుట యియున్నవి.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నాకరము రూ. 3-0-0
ధన్వంతరీ కాళిక 1 1-0-0
డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

హైదరాబాదు వార్తలు

మహారాజాబాదు వర్తమానము

ప్రభుత్వ సభ్యులగు మహారాజా సర్ కృష్ణప్రసాద్ బహదూర్ కరీంనగర్ అసిఫాబాదు జిల్లాల పర్యటనముచేసి నవంబరు 15 వ తేదీన తిరిగివచ్చిరి. వీరు కరీంనగర్ నుండి ప్రభుత్వ కార్యాలయములన్నియు పర్యటించిరి. విద్యార్థుల ఫేలసములను పాఠశాలను దర్శించి విద్యార్థులకు మిత్రముగా 200 లా సగిరి. ఉపాధ్యాయులను ఇతర అధికారులను సన్మానపత్రములతో సగిరి.

వీరు ప్రభుత్వ పర్యటన పీఠికలోని బ్రాహ్మణ అగ్రహారమును పూర్వోక్తమున అగు వేములవాడకు నవంబరు 11 వ తేదీన విచ్చేసిరి. ఇచ్చట వీరికి ఘనముగ స్వాగత మొసగబడెను. మహారాజాగారు రుద్రాభిషేకము చేయించిరి. అధికారులను ప్రముఖులను సజరాసాలు సమర్పించిరి. మహారాజాగారు వీరికి దుస్సాలవలం బహమాన మొసగిరి.

రహబర్ దక్కన్ పత్రికకు ప్రభుత్వ సహాయము
స్థానిక ఉర్దూ దైనిక పత్రికయగు రహబర్ దక్కన్ ను నిజాం ప్రభుత్వమువారు కొండు టేబిల్ సభా సమాచారములను ప్రకటించుటగాను రాయలూరు తిరివాల్లను పెప్పియట్ల కై మూడు నెలలకు ప్రతి నెల ఒక వేయిరూపాయలు సొంపుటకు సమ్మతించిరి. తేలియచున్నది. ఇంతియగాక ఇతరవరకు ప్రభుత్వమువారి తరఫున ప్రత్యేక చందాపై కొనుదన్న సుమారు 200 వందల పత్రికలుగాక ఇంకను 100 పత్రికలు కొనుటకు కూడ అంగీకరింపబడినది.

ఈ విషయమున గోలకొండ పత్రిక విమర్శించుచు రహబర్ దక్కన్ పత్రిక ఇతర పత్రికలన్న యేవిధముగ మిన్నయో ఇట్లు రాయలూరు తిరివాల్లలకు సహాయము చేయుటకు కారణ మేమియో తెలుపుటకు ప్రభుత్వమును కోరుచున్నది.

బహిరంగసభల గవ్వీ అభినందనసభ

ఆంధ్ర జనకేంద్ర సంఘ కార్యదర్శులగు మాడపాటి హనుమంతరావుగారి నూచనపై స్థానిక 18 ప్రజాపీఠసభలు ఈ నెల 21 తేదీన బహిరంగసభల గవ్వీ రద్దుచేయుటకు ప్రభుత్వమువారిని కోరుటకై సభ చేయదలచియుండిరి. ఇదా! నిజానుమిత్ర ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారు. కాని బహిరంగసభలయొక్కయు, ఖాగ్ పాఠశాలయొక్కయు, గవ్వీలు మేలైనవియు, కాన ప్రభుత్వమువారు వీనిని నిరసనచలయను ననియు, నూచించుటకు కొంతలు అభినందన సభ జరుపదలచి యున్నారు. ఈ సభా సమావేశముల గవ్వీ ప్రకారము బహిరంగ సభానుమిత్ర పోలిక కమిషనరులవద్ద దరఖాస్తు నిచ్చి యున్నారు.

ఉస్మానియా సర్వకళాశాల

ఈ కళాశాలయొక్క ద్వారకేవారి కోత్నము నవ 15 వ తేదీ సాయంత్రము మహారాజా సర్ కృష్ణప్రసాద్ బహదూర్ యాజమాన్యమున అతివైభవముగ జరిగినది. కళాశాలాధ్యక్షులగు అబ్దుల్ హామీద్ ఖాన్ సా. బి. ఎస్. సి. ఎఫ్. ఆర్. సి. ఎస్, గతవత్సరనివేదకు చదివిరి. అధ్యక్షులు అధ్యాపకులు కళాశాలాభివృద్ధికై కృషిచేసిరినియు, తన అభివృద్ధి జరిగినదనియు, ప్రశంసించిరి. అనంతరము గతవత్సరపరీక్షలలో ఉత్తములగ పరిగణింపబడినవారికి పుష్పములను బహుమానముగ సొంపగబడెను. అతిథులు అల్పహారములచే సత్కరింపబడిరి.

పురపాలక సంఘసభ

నవంబరు 15 వ తేదీ యదయము ఉపాధ్యక్షులగు రాయ బిశ్వేశ్వరనాథుగారి యాజమాన్యమున హైదరాబాదు పురపాలక సంఘసమావేశము జరిగెను.

అక్టోబరు 19-వ తేదీన చార్మినార్ వద్ద జరిగిన అగ్ని ప్రమాదము జరుగుటకు పురపాలక సంఘమువారి తరఫున సేమైన పొరపాటు జరిగినదా నివేదించుటకు ఒక ఉపసంఘ మేర్పాటు చేయబడినది. దీని సభ్యులు పురపాలక సంఘ కమిషనరు రామ కేంద్రనాయకు బాబెట్లా అబ్దుల్ హుసేన్ ఖల్జీ మహ్మద్ గాద్దర్ లోడ్ లో ప్రజలు నడచుటకు ఫుట్ పాథ్ కట్టబడినవి. కాన ఫుట్ పాథ్ పైనగాక రోడ్లపై నడచువారికి జల్మీనా నిధించు నట్లును పురపాలక కమిషనరు 15 దినములలో ఫుట్ పాథుల పై పండ్లునున్న గు చిల్లరడుకాణములు పెట్టుకుండునట్లును కొన్ని చోట్ల వీనిని పెడల్పుచేయుటకు తీర్మానింపబడినది. ఇట్లు చేయబడినతర్వాత ఈ సభ తి ఆములలోనికి తెచ్చుటకై నూచింపబడినది.

న్యాయవాదుల సభ

నిన్న మధ్యాహ్నము రివెన్యూ సెక్రటరీయేటునందు న్యాయవాదులసభ పూర్వపు న్యాయమూర్తులగు పండిత కేశవరావుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగినది. ఇపుడు రెవిన్యూకోడు నందు చేయుచున్న మార్పులు రెవిన్యూకామిషన్ న్యాయవాదుల అభిప్రాయము గైకొనిన పిమ్మటనే కాననసభకు పంపవలయునని తీర్మానింపబడినది.

గీతా జయంతి

మార్గశిర్ష శుద్ధ 8 మిశుండి గౌరీగృహమునందలి రామ మందిరమున గీతా జయంతి సందర్భమున గీతా పరీక్షలు జరుగు ను. మొదటి రెండవ తరగతులలో కృతాధ్యక్షులవారికి జహు మానము లొసంగబడునని సమావేశ ధర్మసంప్రకారధర్మిగారు తెలుపుచున్నారు. (హైదరాబాదున్యూస్ పేపర్.)

విశాఖపట్టణము వార్తలు

విశాఖపట్టణపు హుద్దహేందు రైల్వే ప్రధమ సాంఘిక్య రి కోత్నము శ్రీయుత బుర్రా హ్యాయశాస్త్రిగారి ఆధిపత్యము క్రింద విజ్ఞాపిత పురమందిరమును జయ ప్రదముగా జరుప బడినది. పలువురు విచ్చేసిరి. అల్పహారసంతకము కార్య దర్శి పరచుటగాను రిపోర్టు చదివిరి. మ. రా. రా. శ్రీ చిర్రావూరి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిగారును ఇతరులును ఉపస్థి సింపిరి.

మరణము

శాల్యపంపవత్సరము ఎం.వి. విద్యార్థియగు ఎస్. లక్ష్మణ సింగుగారు మరణించిరి. తెలియవచ్చుటకు మిగుల చింతించు చున్నారు. వీరి బ్రాహ్మకర్మమై 12 వ తారీఖున కాలేశి మూయబడినది. మెడికల్ కాలేజీ విద్యార్థి సంఘ యాజమాన్యము క్రింద ఒక సభ జరుపబడినది. కాలేజీ ప్రాశస్త్యమును విద్యార్థులు సమావేశమయిరి. లక్ష్మణసింగుగారి ఆశాల మరణమునకు చింతించుచు, వారి సానుభూతిని తెలుపు తీర్మా నమును వారి తండ్రిగారు రుస్తుముసింగుగారికి సభా కంఠిరి. లక్ష్మణసింగుగారు మెడికల్ కాలేజీ విద్యార్థి సంఘమునకు కార్యదర్శిగ నుండి చాల పనిచేసిరి. (ఒక విలేఖరి)

వెల్మూరు జైలు

గోనుగుంట్ల సుబ్రహ్మణ్యంగుప్రగారు రాయవోలూరు జైలులో శిక్ష ను సభ విం చు చు న్న శ్రీయుత గోనుగుంట్ల సుబ్రహ్మణ్యంగుప్రగారు యిప్పటికి 99 పానులు తగిరి. 2 1/2 మాసములనుండి ప్రతిసాయంత్రము 99.4 నుండి 99.8 వలకు లోజ్యరము తరుచుచు నేయున్నది. బాగా నెత్తురుతగిలినది. క్రమముగా క్షయలోనికి దింపునని జాలారుండి అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఎడమభాగముననున్న ఊపిరితిత్తి కొంచెముచెడినట్లు వ్రాయుచున్నది. మూడు 4) పానులకు తగినను వీరికివిధమైన ప్రత్యేక ఆహారమును జైలుకారులు యిచ్చుటలేదు. వీరికి తిండిలో నలయుసమపాటువలకు జైలు వారు చేయవలసియున్నది. వారట్లుచేయటకాని స్వంతధన మును చెచ్చించుకొనివచ్చుటకాని జరుగుటలేదు వీరిని కానిటో రియమునకు పంపిన బాగుగజుండియుండును. వైద్యుల ప్ర త్యేకింపబడిన బల్లారి కానిటోరియమునకైనను వీరిని యేల మార్చరాదో తెలియుటలేదు. అట్లు మార్చనియెడల వీరు మరింత లోగగ్రస్తు లయ్యెదరేమో యని భయముగా నున్నది. వీరు బి క్లాసులో నున్నప్పటికి జైలు అధికారులు తగిన శ్రద్ధ తీసికొనకపోవుట కడుకోవలసియును. వారికి సుబంధించి బంధుమిత్రాదులు తగిన శ్రద్ధ తీసికొన గలండులక కోరు చున్నాడు.

కోటమర్తి చినరఘుపతిరావు,
కాకినాడ, 16-11-31.

సామర్లకోట చందాదారులకు

విజ్ఞప్తి

తాము యివ్వవలసిన చందాధనము సరి యైన వాయిదాలో వసూలు యివ్వనట్లు మాకు యేజంటు పంపిన స్టేటుమెంటువల్ల తెలియుచున్నది. కాన దయచేసి ప్రతినెలయు చందాపైకము ముందు గానే చెల్లించి వత్రిక స్వీకరింపబ్రాధితులు.—
వ్యవస్థాపకుడు

సామర్లకోట వైద్యగ్రంథములు.		
టవధీగూఢచరణి	రూ. 1.0.0	శీ
అనవారివృద్ధిపిక	" 0.8.0	శీ
కుటుంబచికిత్సాదర్శనం	" 0.4.0	శీ
అంగేయవైద్యరహస్యం	" 0.8.0	శీ
తెలుగుమెడికల్ హుండ్లు	" 0.4.0	శీ
డాక్టర్. కె. బి. శర్మ, అర్చిలిపాస్ట్ర, చిత్తూరు.		

డాక్టరు గురుమూర్తిగారి ఆపీలు కొట్టివేయబడుట

పెద్దాపురం డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు తీర్పు

కాకినాడ, నవంబరు 17:— రాజమహేంద్రవరమున సుప్రసిద్ధకాంగ్రెసు నాయకులలో నొకరుగు డాక్టరు పాలకోజేటి గురుమూర్తిగారికి పీల్ కోల్ 188 నెక్ల నుక్రింద మూడు నెలలకు శిక్ష విధింపబడినందున పెద్దాపురం డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో ఆపీలు చేసిరి. రాజమండ్రి సెషన్సు జడ్జి కోర్టులో ఆపీలుచేసినట్లు నిన్నటి పత్రికలో సారబాటున తెలుపబడినది. నిన్ను ఆ ఆపీలు ప్రోవివేయబడెను. గురుమూర్తిగారిని మూడవ తరగతి రైలుబండిలో మరల కేలూరు చేరసాటకు తీసికొనివెల్లిరి. (ఒక విలేఖరి)

పిమ్

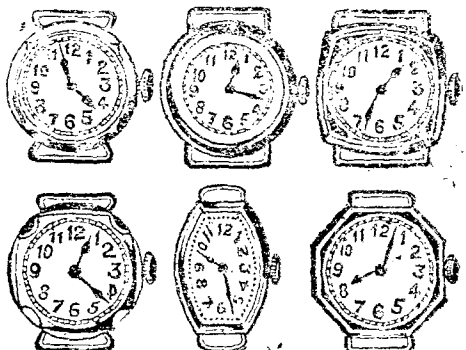
యూనివర్సల్ మూవీయల్ ఎయిడ్ అండు పూర్వ హకాసెన్ అసోసియేషన్, లిమిటెడ్.

హెడ్ ఆఫీసు యూనివర్సల్ బిల్డింగ్స్, మద్రాసు.
నోటీసు

అనకాపల్లియందు రిజిస్ట్రేట్ టేబిల్ ను పనిచేయుచున్న విప్లర్ సి. జి. ఆలెగ్జాండర్ రైట్ గారు చాలించుకొనినందున వారు దరఖాస్తులనుగాని లేక వైకే మనుగాని పుచ్చుకొనుటకు హక్కు లేదనియు, అట్లు ఎవరైన నిండుకు వ్యతిరేకముగా చెల్లించినవారి బాధ్యత వైకే మనువలసియుండునని పై ఆసోస్సియేషన్ నుకు సంబంధించిన సభ్యులకు స్పష్టముగా తెలియగలం దులకై ఇందుములముగా ప్రచురపరచబడినది.
యూనివర్సల్ బిల్డింగ్స్ } హెచ్. వెంకటేశయ్య,
మద్రాసు. }
18-11-1931 } కార్యదర్శి.

ఆకృష్టకరమైన బహుమతి

స్వ్వకాలమువలకు మాత్రమే

22 క్యాలెల్లు రోల్టగోల్డ్లు ముంజేరి గడియారములు, స్విస్ మేడ్, దృఢమైనవి, నన్నుకమైనవి, చిన్నవి, అందమైనవి. ఆరు ఆకర్షణీయమైన ఆకారములందు గలవు.

దీర్ఘకాలమువలకు పూచీఇయ్యబడును. ప్రతి గడియార ము చక్కగా పరిశోధించి, చమురుచేసి పంపబడును. మీకు కావసిన మాదిరికి నేడే వ్రాయును. చేతికి కట్టకొనుపట్టాకో సహ యియ్యబడును.

గరలు:—గడియారము 1 కి ధర రు 4-10-0.
3 ను ఒకేకారి కొనిన ధర రు 12-14-0.

ఈస్టు ఇండియా ఏజెన్సీ,

తపాల పెట్టె నెం 95, మద్రాసు.

పెద్దాపురం

చందాదారులకు విజ్ఞప్తి

తాము యివ్వవలసిన చందా ధనము రెండు మాడుమాసములవరకు వసూలు యివ్వనట్లు మా యేజంటు పంపిన స్టేటుమెంటువల్ల తెలియుచున్నది. కాన సకాలములో యుండుగా చందా ధనము చెల్లించి వత్రికను స్వీకరింప బ్రాధితులు.
వ్యవస్థాపకుడు

మంచివిలువగల భారత దేశపు పాదరక్షలు

భారత దేశమునందు
తయారుకాబడు
పాదరక్షలు

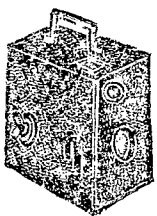
Made at Cawnpore in a clean Sanitary Factory
by Indian Workmen.

STOCKED AND SOLD AT FIXED PRICES AT:-

BERHAMPORE
Messrs. Mir Ahmed,
The Ever Ready Footwear Co.,
Bhaper Bazaar.
BEZWADA—Mr. Haji Amir Ahmed.
CUDDALORE—Mr. T. S. Venkatapathi.
COCANADA
Messrs. S. Mohamed Yakub & Sons.
COCHIN—Messrs. V. K. Kamat & Co.,
Prop. V. Krishna Kamat,
Princess Street,
ELLORE—Mr. Karumanchi Rama Murty.
KODAIKANAL—R. B. Venkatswami Naidu.
MADURA—Messrs. Shamsia & Co.,
Prop. Mr. Sayed Ismail,
Vittavasal Bazaar.
MANGALORE—Messrs. King & Co.,
Mission Street.
NELLORE—Messrs. Ghulam Dastgir,
Head & Footwear Co.,
RAJAHMUNDRY
M. Gopal Singh & Sons.
TANJORE—Mr. Abdul Hamid,
Prop. M. Ismail Sahib & Co.,
Railway Road.
TRICHINOPOLY
R. M. Narain Swami Naidu,
Coronation Stall, Palakar Rai Bazaar.
MADRAS—R. K. Kareem Brothers,
314, China Bazaar Road.

TRIVANDRUM—Messrs. S. P. Mel & Co.,
Main Road.
TINNNEVELLY
Messrs. Shanker Narayan Bros.,
VIZAGAPATAM—Mr. Abdul Ghafoor,
Prop. Abdul Kareem & Co.,
VIZIANAGARAM—Mr. Abdul Ghafoor,
Prop. Abdul Kareem & Co.,
BANGALORE CITY
Messrs. Raza Sahib & Sons,
20/21, New Market.
BELLARY CITY—Mr. B. Mohamed Ghouse,
Bellary Road.
GULBARGA
Messrs. Syed Ahmed & Sons,
HYDERABAD STATE.
AURANGABAD (Deccan)
Messrs. Mohamed Ismail,
Masjid Chowk.
HYDERABAD (Deccan)
Mohamed Azim Moinuddin,
NANDER (Deccan)
Messrs. Hakim Mohamed Ali.
RAICHUR
Messrs. Md. Qasim Ali Ghouse Mayuddin.
SECUNDERABAD (Deccan)
Messrs. Mohamed Azam Moinuddin,
6809, Salarjung Buildings.

IT WILL PAY YOU TO WEAR FLEX. F 13.

అనుభవమవసరములేదు

(శ్రేష్ఠమగు చిత్రములు తీయుటలో పూచీ నివ్వగలము.)

వియోగ్రాఫ్ కెమీరా

వలన ఫోటోలు తీయుట సులభము, చౌక గూడ నైయున్నది.

ప్రపంచముంతటినందు కెమీరాలలో వియోగ్రాఫ్ కెమీరా చాల చౌకమై యెవరిచే నైనను సులభముగ నుపయోగించ
బడియున్నది. 3 1/2 + 2 1/2 అంల కొలతల ప్లాట్ ఫోమ్ రమ్యమును చిత్రమును తీసిన సులభముగ తయారుచేయ వలెను. ఈ
మాదిరలో శ్రేష్ఠమైన కాన్వెక్సర్ లెన్సు యనుగ్గుబడి సెల్ల్యూలాయిడ్ వట్టరుగలిగి, పూర్వపైండరు, డ్రైప్లేటు, దానికి తగిన
ద్రావకములు, వివరములు తెలుపు పుస్తకముతో సహా పంపబడును. ధర రూ. 3/- ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ఇంగ్లీషులో
జరుపవలెను.

P. L. SHARMA, Aligarh (U. P.)

ది భారత ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, (లాహారు.)

1928 సం.పు గురింపులో తేలిన అంశములు అద్భుత ఫలితమును చూపినవి.

ఇచ్చిన బోనసు చాలా యెక్కువగ నున్నది

ఎండామెంట్ లో 1000-కి 1 సం.కు రూ. 21 లు; యావజ్జీవ పథతిలో ,, ,, ,, 25 లు.

సైబాపబడిన అభివృద్ధినిబట్టి భారత ఇన్సూరెన్సు కంపెనీయే భారతీయులెల్లరు భీమాచేయవలెననిది.

	1928	1928	1929
భీమాచేసిన మొత్తం	1,87,11,528	5,18,81,498	6,00,00,000
సంభారం ప్రీమియం	9,55,817	25,55,189	32,00,000
లైఫ్ అన్యూయిటీ ఫండు	48,42,077	87,87,650	1,20,00,000

ఏజెన్సీ, ప్రాప్యైజ్మను వివరములు తెలియగోరువారు ఈ క్రింద చిరునామాలకు వ్రాయవలెను.

పమర్లలన ఏజెంట్లు కావలెను

సి. కె. అయ్యయ్య,
మేనేజరు, మద్రాసు సబ్ ఆఫీసు.

దంతూర్ శాంతయ్య,
అర్గనైజింగ్ ఇన్స్పెక్టరు, సామర్లకోట.

కొంపులు, వచ్చులు, మంచిముత్యములు వస్త్రాలకు
వీకంసి చబిల్ దాసు అందు నన్ను,

సీమకమలములు, నగలవస్త్రములు,
112, 113 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు. 4

మద్రాసు మార్కెట్టు రిపోర్టు

(19-11-1930)

స్వదేశీ మిల్లునూలు ధరలు

40 నెం. నూలు (5 పౌనులకట్టు) మధుర మిల్లు	రూ. 8-14-0
,, ,, టి. స్టేస్ మిల్లు	రూ. 8-14-0
,, ,, లాయల్ మిల్లు	రూ. 8-14-0
50 నెం. నూలు (5 పౌనులకట్టు) మధుర మిల్లు	రూ. 2-15-0
,, ,, లాయల్ మిల్లు	రూ. 2-15-0
,, ,, విశ్వరూప మిల్లు	రూ. 2-15-0
20 నెం. నూలు (10 పౌనులకట్టు) మధుర మిల్లు	రూ. 4-0-0
బకింగ్ హాం కట్టా టిక్ మిల్లు	రూ. 4-8-0
,, ,, టి. స్టేస్ మిల్లు	రూ. 4-4-0
,, ,, లాయల్ మిల్లు	రూ. 4-8-0
,, ,, గోకాక్ మిల్లు	రూ. 4-8-0

ఇత్తడి, రాగి రేకుల ధరలు

ఇత్తడిరేకులు (బాదన 1-కి) "డిబ్బోమాక్"	రూ. 194-0-0
,, ,, క్రూ"పాక్"	రూ. 198-0-0
రాగిరేకులు (బాదన 1-కి)	రూ. 240-0-0

సీమంతు ధరలు

గిల్లింగ్ హాం ("చెయ్యి" బ్రాండు) సీపా 1-కి	రూ. 11-0-0
,, ,, బస్తా 1-కి	రూ. 8-2-0
ఇటాలియన్ ("సెల్" హాండు) సీపా 1-కి	రూ. 9-4-0
,, ,, బస్తా 1-కి	రూ. 2-4-0
టేబిల్ ("సి. కె." బ్రాండు) సీపా 1-కి	రూ. 9-6-0

చక్కెర ధరలు

కావా చక్కెర (కెడిరేటు) బస్తా 1-కి	రూ. 22-18-0
,, (ఫార్వర్డ్ రేటు) ,, డివంబరు	రూ. 22-12-0
జనవరి	రూ. 22-12-0

వేరు సెనగనూనె ధరలు

"ఎక్స్ ప్లెయిర్" (1-వ రకము) బాదన 1-కి	రూ. 74-0-0
,, (2-వ రకము) ,,	రూ. 70-0-0
"గానుక్" ,, ,,	రూ. 70-0-0
"విరుడునగర" ,, ,,	రూ. 70-0-0
అనుదము (విల్ డెలివరీ) ,,	రూ. 88-0-0

వదునుచేసిన తోళ్ల ధరలు

అవుతోలు (8-8 1/2) అక్ కంట్ రేన్	రూ. 0-10-6 టు 0-11-8
,, (లేటిక్) ,,	రూ. 0-12-9 టు 0-13-6
,, (8-8 1/2) తెంగునూనె	రూ. 0-11-9 టు 0-12-0
,, (7-7 1/2) ,,	రూ. 0-12-4 టు 0-12-7
,, (లేటిక్) ,,	రూ. 0-18-6 టు 0-14-0
,, (7-7 1/2) తెనాడ	రూ. 0-11-9 టు 0-12-0
,, (7-7 1/2) విజయనగరం	రూ. 0-11-9 టు 0-12-0
,, (6-6 1/2) ,,	రూ. 0-12-6 టు 0-12-9
,, (7-7 1/2) ఏలూరు	రూ. 0-11-9 టు 0-12-0
,, (5-5 1/2) ,,	రూ. 0-12-6 టు 0-13-0
గోదాతోలు	రూ. 0-8-6 టు 0-8-9
గోదాడతోలు	రూ. 0-12-6 టు 0-13-0
అవునూడతోలు	రూ. 1-8-0 టు 1-6-0

వేరు సెనగపప్పు ధరలు

మెక్సికన్ రకము (ఫ్రెంచి బాదన 1-కి)	రూ. 29-0-0
సాదా రకము ,,	రూ. 29-0-0

వెండిబంగారముల ధరలు

సవరము 1-కి (టోకుధర)	రూ. 18-9-3
,, ,, (చిల్లరధర)	రూ. 18-9-6
బంగారము రూ. 1-కి (ఇంగ్లీషు బార్)	రూ. 21-20-0
,, ,, (హిందూ బార్)	రూ. 21-6-0
వెండి 100 రూ.లముల బార్ 1-కి	రూ. 48-6-0
రూ. 1-కి	రూ. 10-8-0

రౌండుటేబిలు సభాసమాచారములు

వెనుక ఇండియామంత్రి గా నుండిన పీలు ప్రభువుగారి విరుద్ధ ప్రసంగము

అల్వారు మహారాజా, సర్ మహమ్మదు షాహీ, రివా మహారాజా, పీలు ప్రభువు, కారు, కల్నలుగిడ్డె గార్లు మాటలాడుట

డాక్టరు సప్రూగారి గంభీరోపన్యాసమును ఇండియామంత్రి ప్రధానమంత్రి మున్నగువారందరును చాల ప్రశంసించుట

హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య

శ్రీమాండరు కెన్వర్సీగారు మధ్యవర్తిగా నుండినది సూచించుట

లండను, నవంబరు 17:—హిందూ మహమ్మదీయ సమస్యను అనుకూలముగా పరిష్కరించుటకు మధ్యవర్తిగా నుండినది కనుండదు కెన్వర్సీగారు 16 వ తేదీ ఆదివారమునాడు ఉదయమున రౌండుటేబిలు సభకు పాల్గొని హిందూమహమ్మదీయ ప్రతినిధులకు తెలియజేసినది రూఢిగా తెలిసినది. జయకరు గారు సమ్మతించిరిగాని జిన్నాగారు అంగీకరింపలేదు. ఇంత మాత్రముననే యీ సమస్యనుగూర్చి యంత శీఘ్రముగా నెవరును యెట్టి నిరాశను చెందరాదు. సింధు విభజనము, పరిహార్లు రాష్ట్రములో రాజకీయసంస్కరణములు, పంజాబ్ రాష్ట్రమున మహమ్మదీయుల ప్రాతినిధ్యము యీ యీ మూడువిషయములను గూర్చియు రెండుమతముల ప్రతినిధులకును సీతమైన సమాధానమే కుదిరినది. సింధురాష్ట్రము విషయమున విభాగ సిద్ధాంతము నంగీకరించుట పరిహార్లు రాష్ట్రమునుగూర్చి దేశరక్షణ యొక్క కర్తవ్యములకు లోబడి స్వపరిపాలన సిద్ధాంతము నామోదించుట, పంజాబ్ రాష్ట్రమున మహమ్మదీయులకు జనసంఖ్యలో 100 కి 41 వంతున నోట్లకొనుట, 41 వంతున హిందూ ప్రతినిధులు సమ్మతించలేదు. కావున నీ సమస్యను ఆగాఖాను గారు పరిష్కరించునట్లు చివరకు నిశ్చయింపబడెను.

తెజస్వీతిరు ఆసెబ్లీ (సెంట్రలు తెజస్వీతిరు)లోను పంజాబులోను మహమ్మదీయుల ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి మాత్రమే యింకను సమాధానము కుదురలేదు. పంజాబు కాసనసభలో మహమ్మదీయులకు 100 కి 18 వంతున ప్రాతినిధ్యము నిచ్చుటకు నిశ్చయించెను. తెజస్వీతిరు ఆసెబ్లీలో నిమ్న జాతులకు 100 కి 19 వంతున ప్రాతినిధ్య ముండవలెనని అంబేద్కర్ గారు కోరిరి. (బీముసర్వీసు)

సంస్థానాధిపతుల ప్రతినిధులును బ్రిటిషుయిండియా ప్రతినిధులును కలసి ఆలోచించుట

కొందరు సభలోనుండి తేదిపోవుట
లండను, నవంబరు 17:—ఫెడరలు విధానమునకు సంస్థానాధిపతులగుడ సమ్మతించినట్లు ప్రతికల్ప ప్రకటించబడెను; గాని యీవిషయమున సంస్థానాధిపతులలోనే భిన్నాభిప్రాయములకు లోగినవి. సంస్థానాధిపతుల ప్రతినిధులును బ్రిటిషు యిండియా ప్రతినిధులును యిష్టాగోష్ఠిగా కలసి ఆలోచించిన సభకు రహస్యము విలియమ్సుగారును సర్ వెస్లీస్పా-టుగారును వచ్చిరి. వీరిద్దరును ప్రతినిధులు కారుగాన వీరిసభలో నుండ గూడదని కొంద రాజీహించిరి. వెంటనే వారిద్దరును పోటియా భూమహారాజుగారును గూడ సభలోనుండి వెడలిపోయిరి. (బీముసర్వీసు)

సర్ తేజబహదరు సప్రూగారి గంభీరోపన్యాసము

ప్రధానమంత్రి మెక్దానల్లు, సాంకే ప్రభువు ఇండియామంత్రి వెడ్జిపుడు బెనుగార్లు మున్నగువారందరును ప్రశంసించుట
లండను, నవంబరు 17:—కేవలము వాగ్దాతలననే భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము లభింపగలిగినదో రౌండుటేబిలు సభ సభలమైనదనియే చెప్పదగును. సర్ తేజబహదరు సప్రూగారు 40 నిమిషముల సేపు గంభీరోపన్యాసము నొసగి సభ్యులందరును రిచ్చపడునట్లు చేసిరి. ప్రధానమంత్రి రామ్మెక్దానల్లు, డిప్టీ సెక్రెటేరియం సాంకే ప్రభువు, ఇండియా మంత్రి వెడ్జిపుడు బెనుగార్లు మున్నగువారందరును సప్రూగారిని చాల కొనియాడిరి. “సగౌరవముగా ఆశీర్వాదించుచున్నాను” అని ఒక చీటిమీదవ్రాసి సప్రూగారి కందజేసిరి.

జయకరుగారి ఉపన్యాసము
పిమ్మట జయకరుగారుగూడ క్లాసునీయముగానే మాటలాడిరి. హిందూ మహమ్మదీయ సమస్యనుగూర్చి యింకను రాయబారములు జరుగుచుండుటచే మహమ్మదీయుల కోరికలు హిందువుల దృక్పథము మున్నగు విషయములనుగూర్చి సభలో జయకరుగా చెప్పియుండలేదు.

ప్రతికా విలేఖరుల జహిష్కరణము
ప్రతికా విలేఖరులను సభకు రానీయవలెనని సి. జై. చింతామణి, మాలానా మహమ్మదాల్, సర్ సి. పి. రామస్వామయ్యగారు, సర్ తేజబహదరు సప్రూగార్లు వాదించిరిగాని రిశిం గుప్రభువు, సర్ సి. సి. మిత్ర, ఎం. ఎ. జిన్నాగార్లు ప్రతికూలముగా మాటలాడిరి.

సభా సమావేశముయొక్క చిత్రరవును (వాయుటకు ఏ. రాయగారికి అనుమతి యియ్యబడెను. (బీముసర్వీసు)

తృతీయదినసమావేశము

ఉదయము జరిగిన కార్యక్రమము
రంగ్లీ, నవంబరు 18:—నేడు ఉదయమున మూడవసమావేశము జరిగినది. నేడుగూడ రాజ్యాంగవిధానస్వరూపమును గూర్చియు చర్చ సాగింపబడెను. నిన్ను జరిగిన ఉపన్యాసములను ఫెడరలు విధాన మొక్కటియే సాధ్యముగా నుండగలదని తేలినది.

పిమ్మట కార్యక్రమ నిర్ణాయక ఉపసంఘమువారు సమావేశమైరి. “రౌండుటేబిలుసభలో ప్రారంభోపన్యాసములు ముగిసినపిమ్మట ఫెడరలు సంబంధములను గూర్చి ఆలోచించుటకు సభవారే ఒక ఉపసంఘము “సేర్పరపదను” అని ఉపసంఘమువారు నిశ్చయించిరి. ఆరీతిగా తీర్మానములుగూడ సిద్ధపరచబడెను. ఆ తీర్మానములు నేటి సభలో అందజేయబడును. (వైరులెటు)

చాలమంది ప్రతినిధులు సభకు నడచియే వెళ్లుట

నిన్నటికంటె నేడు చాలి అణుమాత్రము తగ్గినను సెంటు జేక్సు పాలెముకు చురుకుగా నడచి వెళ్లినచోరక్రమ బాగుగా ప్రవహించుటనలన కేరీరమునకు బాగుగా వేడి కలుగగలదను నుద్దేశ్యముతో నేడు చాలమంది ప్రతినిధులు నడచియే వెళ్లిరి. నేడుగూడ ప్రతినిధులందరును వచ్చిరి. సర్ మహమ్మదు వఫీకరును అల్వారుమహారాజుగారును నేడు మాటలాడెదరని తెలియుచున్నది.

సభ ఒకపూట మాత్రమే జరుగుచుండుట
మధ్యాహ్నము పూట వివిధ పక్షముల ప్రతినిధులు యిష్టాగోష్ఠిగా కలసి మాటలాడి సమాధానమును కలిగించుకొనుటకు అవకాశ మిచ్చుటకుగాన రౌండుటేబిలుసభ ఉదయమున మాత్రమే జరుపబడుచున్నది. (రాయిటరు)

రామ్మెక్దానల్లుగారు అధ్యక్షత వహించుట

ఫెడరలు రిలేషన్సు కమిటీ సేర్పరుచుట
లండను, నవంబరు 18:—నేడుగూడ ప్రధానమంత్రి రామ్మెక్దానల్లుగారే అధ్యక్షత వహించిరి. మధ్య కొద్దికాల ముమాత్రము సాంకే ప్రభువుగారి అధ్యక్షత వహించిరి. “భారతదేశమున ఫెడరలు ప్రభుత్వవిధానము సేర్పరుచుటకుగాని బ్రిటిషుయిండియాకును సంస్థానాధిపతులకును గల సంబంధమును, వివిధరాష్ట్రములకును ఇండియా ప్రభుత్వమునకును గల సంబంధములనుగూర్చి వెడ్జిపుడు బెనుగారి అధ్యక్షత క్రింద “ఫెడరలు రిలేషన్సుకమిటీ” అను పేరుతో నొక ఉపసంఘము సేర్పరపదెను. ఈసంఘమున రిశి మంది సభ్యులుండవలెను. బ్రిటిషుప్రతినిధులలో 6 గురును సంస్థానముల ప్రతినిధులలో 10 మందియును బ్రిటిషుయిండియా ప్రతినిధులలో

16 మందియును ఈ సంఘమున సభ్యులుగా నుండవలెను. ఈ ఉపసంఘములను నియమించుటకుగూర్చి ఫలహా నియ్యటకు గూడ నీ ఫెడరలు రిలేషన్సు కమిటీ అధికార మియ్యబడవలెను. రౌండుటేబిలుసభలో ప్రారంభోపన్యాసములు (వైరులు డిస్కషను) పూర్తియైనపిమ్మట ఈ ఫెడరలుకమిటీ సేర్పరపదెను.

అని నిన్న 17 వ తేదీని కార్యక్రమార్థమున ఉపసంఘము వారు చేసిన తీర్మానమును గూర్చియు మరి కొన్ని విషయములను గూర్చియు నేడు చర్చ జరుగను.

ఈ తీర్మానమునకు చాల సవరణలు వచ్చుట
“బిజినసు కమిటీవారు నిన్ను చేసిన యీ తీర్మానమును గూర్చి మరల చాల సవరణలు వచ్చినవి గాన యీ సవరణలను గూర్చి బిజినసు కమిటీవారు మరల నాలోచించునరకును యీ విషయమును గూర్చి యీ సభలో చర్చ జరుగుటకు అనుమతి నియ్యబాలను. ఈ సభ 20 తేదీ గురువారమునరకును గూడ జరుగును” అని ప్రధానమంత్రి నేటి సభలో తెలియజేసెను. (రాయిటరు)

అల్వారు మహారాజుగారి ఉపన్యాసము

యనైతెడు స్టేట్సు ఆఫ్ యిండియాను క్షోరుట

లండను, నవంబరు 18:—“ఫెడరేషను” అనుపదము నాకు నచ్చలేదు “యనైతెడు స్టేట్సు ఆఫ్ యిండియా” అను గంభీరమున పేరునే పెట్టవలెను.

భారత సంస్థానముల విషయమున సంస్థానాధిపతులకు క్రొత్తగా నెట్టి రాష్ట్రములను అధికారములను యియ్యవలసరము లేదు, ఇదివరకున్న ఒడంబడికలను సంబంధములను ఆచరణలోనికి తేవలెను. వారి అనుమతి లేకుండను వారికి తెలియకుండను ఒడంబడికలలో లేని యితరహక్కుల నెవరైన ననులు జరుపుచున్న పక్షమున పరస్పరామోదముతో మాత్రమే వాటిని గూర్చి నిష్కపటముగాను బహిరంగముగాను చర్చింపదగను.

బ్రిటిషు యిండియానుగూడ సంస్థానములక్రింద విభజించుట

బ్రిటిషు యిండియానుగూర్చి రెండుమార్లు లున్నవి. (1) బ్రిటిషు యిండియానంతట మరల సంస్థానములుగా విభజించుట. అటులచేసిన నిజమైన స్వరాజ్యము చాల చేరువయ్యును. దానివలన సంస్థానములకును సార్వభౌమునకును రాజప్రతినిధి పరిమాఖ్యను శాశ్వత సంబంధ మేర్పడును. మత సమస్యలు వెంటనే తొలగిపోవును. భారతదేశ సమస్యలను పరిష్కరించుటకు సంస్థానాధిపతు లందరును ఒకసంఘముగా సేర్పరపదెను సమస్యగూడ వెంటనే చాల సులభముగా తేలి పోవును. అధినివేత స్వాతంత్ర్యమును బడయుట కిది మిక్కిలి సరపాయమును కడుసహాయము నగు మార్గమైయున్నది. ఈ మార్గము ననుసరించిన అతిశీఘ్రముగానే స్వపరిపాలనము లభింపగలదు.

(2) పాశ్చాత్యుల పద్ధతిగల బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును (రిస్పాన్సబిలు సెల్ఫ్ గవర్నమెంటు) సెలకొల్పుట ఈవిధమైన స్వపరిపాలనమే ఉత్తమమైనది బ్రిటిషుయిండియా వారు నిశ్చయించునెడలను, భారతదేశమునుగూర్చి బ్రిటును దేశమువారికిదియే కడపటి నిశ్చితాభిప్రాయముగా నుండునెడలను, యిక సంస్థానాధిపతుల అభిప్రాయముతో నవసర మేమున్నది? ఇట్టి పద్ధతివలన భారతదేశమునల డెట్టి ఫలితము కలుగనున్నది యును సంస్థానాధిపతులందరును పూర్తిగా గ్రహింపగలిగియే యున్నారు. నియోజాధికారము (ప్రాంప్రెజ్) అను పదమే మతకలహము లగన్నిటికిని నూలకందమునుట కెట్టి సంతోషమున లేదు. అనగా (ప్రజలకు వోటుచేయుటకు హక్కునిచ్చుట ప్రజాధికారము (డెమోక్రసీ) గల బ్రిటిషు యిండియాకును సరిస్థానములకును భావికాలమున అనుకూలముగ సంబంధమును కలిగించుటకు యీ ప్రాంప్రెజ్ జవలన అనేకములగు ప్రబల నిరోధము లేర్పడినవి.

స్వరాజ్యము వెంటనే యొసగదగును

భారతదేశమునకు యిదియే ఉత్తమమార్గమని నిశ్చయించునెడల భారతదేశము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునుదలి స్వపరిపాలనము గల అధినివేతములలో నొకటిగా నుండుటకు వెంటనే స్వపరిపాలనాధికారము నొసగదగును. అటుల చేసినచో భారతదేశము తన కడుహలమును రాజ్యాంగ గవిధానమును త్వరలోనే యొక్కరుచుకొనగలగును. ప్రాచీన సాంప్రదాయముగూర్చు సభ్యులకూపములు శ్రీఘ్రముగానే మరల బడయుగలుగును. ఇట్టి భిన్నభిత్తును చేహగ్గు విషయమున సంస్థానాధిపతు లెంతమాత్రమును వెనుదీయదు. యన్ అల్వారు మహారాజుగారు నుడివిరి (రాయిటరు)

సర్ మహమ్మదు హఫీగారు

(సంజాబు మహమ్మదీయ నాయకుడు)

భారతదేశము వెంటనే అధినివేశన స్వాతంత్ర్యమును
బడయవలెననియే మహమ్మదీయులందరనుకూడ
కోరుచున్నారు.

లండన్, నవంబరు 18:—ఈసభలో అనుకూల ఫలితము కలుగదను నభిప్రాయమును నేను నమ్ముచాలను. భారతదేశము పాశ్చాత్య రాజ్యాంగవిధానమును కోరునెడల చాల అభివృద్ధిని బడయగలుగును. అని 1888 లోనే మెకాల్ ప్రభువు స్పష్టపరచెను. అప్పటినుండియు బ్రిటిషుపార్లమెంటుకు దీనిని ద్రావ్యాధి తీటపించినది. పార్లమెంటునాడు పదేండ్లకోక పారి యేవో కొన్ని సంస్కరణములు నొనరుచుండుటలన భారతీయులకు సంకల్పి కలుగక పోవుట యే గాక భారతీయుల కోరికలకు మరింత తీక్షణత గూడ కలిగినది. ప్రస్తుతము భారతదేశమునందలి రాజకీయ స్థితి మిక్కిలి ప్రమాదకరముగా నున్నది. కానశాసనసభ ఉద్యమము వలన కలుగుచున్న అపదల కన్నీటికిని కొట్టికొలది ప్రజలందఱను గురియుచుండగా విద్యాధికులుమాత్రమే దీనిని కొనసాగించుచున్నారని వ్రాయబడుచున్న వ్యాసములను చదువుట తటస్థించినపుడు చాల సంతాపముగూడ కలుగుచుండును. ఈ సభలోగూడ భారతీయులకు సంకల్పి కలుగున సమాధానము కుడరనియెడల అసగా వ్యాసముగా వారు కోరుచున్న స్వతరి పాలనాధికారమును వారి కిచ్చుననియెడల నిటువైని కలగనున్న దుర్భరస్థితిని తలచుకొనినచో నా కేరీరము కంపితమగుచుండును.

మహమ్మదీయుల ఆశయము

“బ్రిటిషు కామన్ వెల్త్ లో నున్న తక్కిన అధినివేశన చులతోపాటు స్వతరిపాలనాధికారమును సమాన గౌరవమును భారతదేశముగూడ బడయవలెననియే మహమ్మదీయులందరనుకూడ కోరుచున్నారు. ప్రస్తుత కాలములో యే దేశముగాని తక్కిన దేశములతో నెట్టి సంబంధమును లేకుండ నొంటరిగా నుండజాలదు. భారతదేశము యిండియా కామన్ వెల్త్ లో నొకభాగముగా నుండుటయే భారతదేశమునకు లాభికరముని మహమ్మదీయులు గ్రహించిరి. భారతదేశ రాజ్యాంగ నిర్మాణమునందును పరిపాలనమునందును కలుగగల అభివృద్ధిలో యిండియా గవర్నమెంటులోను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములలోను తమకు వ్యాసములు భాగ ముండవలెనని మాత్రమే మహమ్మదీయులు కోరుచున్నారు.

ఫెడరలు విధానము తప్ప మరేదియును కుడరదు

ప్రస్తుతస్థితిలో భారతదేశమునకు ఫెడరలు విధానము తప్ప మరేదియును కుడరదు. కావున యావద్భారత ఫెడరేషను లో చేరటకు సంసానాధిపతులుగూడ సంసిద్ధులుగా నేయున్నారని యీసభలో బికనీరుమహారాజుగారును అల్వార మహారాజుగారును చెప్పినందులకు నేను చాల సంతసించుచున్నాను.

సంసానాధిపతుల సంబంధము

భారతదేశమున బ్రిటిషు యిండియాను స్వతరిపాలనాధికారము నిచ్చినపుడుగూడ సంసానములు ప్రత్యేకముగానే ప్రాప్త్యుతో సంబంధము కలిగియుండవలెనను మానవ కేవలము ఆసంబంధమైనదేయగును.

రాష్ట్రీయ స్వతరిపాలనము

రాష్ట్రీయులకు స్వతరిపాలనాధికారము నొసగవలెనని కొందరు చేసిన మానవ చాల ప్రశంసనీయము. అపుడు రాష్ట్రీయులన్నియును ముందు యేర్పడనున్న ఆలయిండియా ఫెడరేషను లో ప్రత్యేక స్వతంత్రభాగములుగా నుండగలగును.

ఇండియా ప్రభుత్వమున బాధ్యత

ఇండియా (సెంటరు) గవర్నమెంటులోగూడ బాధ్యత తమ సలకొల్పవలెననియే మహమ్మదీయులు కోరుచున్నారు. ఈతాల్కలిక దశలో కొన్ని ముఖ్య విషయములనుగూర్చి ప్రత్యేకపు యేర్పాటులను చేయవలసి యుండునని యొప్పుకొనుటకు మహమ్మదీయులు సంసిద్ధులుగా నేయున్నారు.

సైమను సంఘ నివేదిక

ఇండియా గవర్నమెంటులో బాధ్యతను సలకొల్పుటకు సైమను సంఘమువారు సంఘటింపక పోవుటవలననే యిండియాలో అన్ని రాజకీయపక్షములుగూడ వారినివేదిక నిరసించిరి. భారతదేశము సంకల్పి కలుగని సౌఖ్యమును బడయగలిగినచో బ్రిటిషు కామన్ వెల్త్ కు గొప్ప ప్రావుగా నుండగలదను విషయమును బ్రిటిషు ప్రతినిధులందఱను బాగుగా గ్రహించిరెందు చేతలతోను ధైర్యమును చిక్కబట్టి వెంటనే అధినివేశన స్వాతంత్ర్యము నొనగుటకు సంఘటింపవలెనని నేను కోరుచున్నాను.

అటుల చేసినచో సామ్రాజ్యవ్యవస్థ, సామ్రాజ్యవర్తకము సామ్రాజ్యమున నిరుద్యోగ పరుస్థు మున్నగు సామ్రాజ్యమునకు సంబంధించిన సమస్యలన్నియును తక్షణమే పరిష్కరింపబడగలవు, అని సర్ మహమ్మదు హఫీగారు నుడివిరి.

(రాయలటరు)

రీవామహారాజుగారు

“ప్రాచీన సాంప్రదాయ నిరతులగు
సంసానాధిపతులు క్రొత్తమార్పుల
కంగీకరింపజాలరు”

లండన్, నవంబరు 18:—భారత సంసానాధిపతులలో ప్రాచీన సాంప్రదాయ నిరతులగు వారి పక్షముననే నిపుడీ సభలో మాటలాడుతున్నాను. ప్రాచీన సాంప్రదాయ నిరతులైనగా బాధ్యతను గుర్తించుటయే కావున యే విధానమును నిశ్చయించినను బాగుగా నాలోచించి నిశ్చయింపవలెననే గాని తొందరపడకూడదని మాత్రమే నేను తెలుప గోచెదను. బ్రిటిషు ఇండియా లో నిధి మంతులగు ప్రజానాయకులు కోరుచున్న వ్యాసములకు లగు కోరికలపట్ల ప్రాచీన సాంప్రదాయ నిరతులును యితరులు నర సంసానాధిపతులందఱుగూడ అత్యధికముగ సానుభూతినికలిగి యేయున్నారు. రాజకీయంలో నెట్టి లోపమైన కలిగినయెడల, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునుండి భారతదేశమును విడదీయగోయడమని కోరిండుటలో యీ సభలోని యిండియా ప్రతినిధులందఱును కన్నర్యేటితేలేయని నేను రూఢిగా చెప్పగలను. భారతదేశమున భిన్న సంఘము లనేకముగా నున్నవి. వాటికన్నీటికిని సామకస్యమును కలిగించుటకు పరస్పర విశ్వాసపరుత్వధికముగా నుండవలెను. “బ్రిటిషు యిండియాలో నెట్టి మార్పులు జరిగినను సంసానాధిపతులు మాత్రము ప్రాచీన సాంప్రదాయములకును వర్తికాచారములకును సంబంధించిన ఆశయములనే అనుసరించుటకు వారికెట్టి నిరోధమును కలిగింపబడదు” అని అభిజ్ఞ (గారంటీ) మియ్యవలెనని యే సంసానాధిపతులు కోరుచున్నారు. బ్రిటిషు యిండియాకు స్వతరిపాలనాధికారము నిచ్చువిషయమున సంసానాధిపతులెంతమాత్రమును యెట్టి అభ్యంతరమును కలుగజేయరు కాని యిటువైని క్రొత్తగా వెల్లడింపబడుచున్న భావి భారత రాజ్యాంగ విధానమునకు లోబడుటకుమాత్రము సంసానాధిపతులు సమ్మతించజాలరు. ఫెడరేషను కేర్పరచుటవలన యిప్పటివరకు సంసానాధిపతు లనుసరించుచున్న పద్ధతులన్నియును తొలగిపోవనియెన్నయెడల అట్టి ఫెడరేషనును సంసానాధిపతులు వాంఛింపజాలరు అని రీవామహారాజుగారు నుడివిరి. (రాయలటరు)

పీలు ప్రభువుగారు

వెనుకటి యిండియామంత్రి పీలు ప్రభువు

బ్రిటిషు కన్నర్యేటిపు పక్షమువారి

అభిప్రాయమును వెల్లడించుట

లండన్, నవంబరు 18:—“బ్రిటిషు దేశమునం దున్నవాటిలో భారతదేశ సమస్యనుగూర్చి సంపూర్ణమును ముఖ్యతము నక శ్రద్ధను చూపుచున్న వారు పార్లమెంటులోను ఉద్యోగులలోను ఏ అరుగునో మాత్రమే యుండురను దుర్భును నెవ్వరును చెందగూడదు.

భారతదేశముపట్ల కృతజ్ఞత

బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునకు ఇండియాదేశమువారు అత్యధికముగాను మనఃపూర్వకముగాను వెక్కుపాటులు చేసిన ఘన సహాయమును విరోపా మహాసంగ్రామసమయమున యిండియాదేశమునందలి ప్రజలును సంసానాధిపతులును గూడ సామ్రాజ్యమునకు కొనసాగించిన ఘనతమమును సహాయమును బ్రిటిషుదేశములందఱును పూర్తిగా గ్రహించియున్నారు. అందులకు బ్రిటిషువారందఱును భారతీయులకు మిక్కిలి కృతజ్ఞులై యున్నారు. మానవులస్వభావములను నిర్ణయించుటలో వారి సంకల్పములను, భావతరంగములను కేక్రియంతేమై యున్నవని నేను గ్రహించుచున్నాను. కాని మన చర్చల సారాంశమును పార్లమెంటు సభవారి విమర్శక గాని, యామోదమునకై గాని బిల్లు రూపమున నివేదింపవలెనని మనము జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను.

రాజుప్రతినిధిప్రకటన

ఈ సందర్భమున జనవరి 15 వ తారీఖున భారత్ రాజప్రతినిధి చేసిన ప్రకటన మును మిగుల జ్ఞాపకము చేయవలసియున్నది. అందులో గమ్యస్థాన నిర్ణయమునకును, ఆగమ్యస్థానప్రాప్తిని భేదమున్నదని వారు స్పష్టపరచిరి. భారతదేశములో కొందరు రాజకీయనేత్రులు రాజప్రతినిధియొక్క అభిప్రాయమును అన్యధా తలచియుండుటచే ఈ విషయము నిచ్చుట స్పష్టపరప వలసియున్నది. తక్షణమే అధినివేశప్రతిపత్తి యొసంగబడునని అప్రకటన యుండెట్లును లేదు.

సహాయనిరాకరణోద్యమము

సహాయనిరాకరణ మహాద్యమమునందల ఆంగ్ల దేశము నందలి కన్నర్యేటివ్ పార్టీ వారి గాభిప్రాయములు షోభ జెందినవి. సహాయ నిరాకరణోద్యమము విరివిగా సాగించుటవలన దౌర్జన్యము రాదని మనము నమ్ముచాలము. కాండులేబిల్ సభలో నందఱును కలసి యొక రాజ్యాంగ ప్రణాళికను తయారు చేసినను భారతదేశములో నిప్రజాధికము వమ్మచేసి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకును సామ్రాజ్యమునుండి విడిపొవుటకు ప్రయత్నము చేయు జతగా నున్న వారు పార్టీ యొకటి కంటె దను విషయము మనకు ఆందోళనము కలిగించుచున్నది. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కావలెననియు, సామ్రాజ్యమునుండి విడిపొవలెననియు కాంగ్రెస్ వారు చేసిన తీర్మానము నాకు చింతాజనక మగుచున్నది. ఈ తీర్మానములవలన ఈ దేశమున కాన్ సర్వైట్ పార్టీ నాకు కొంత యావలము జెందిరి. ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు జేసిన బుజుమలతో తమకు సంబంధ మేమియులేదను తీర్మానమువలన ఆంగ్ల దేశమునందలి వర్తకులు విశ్వాసమును కోల్పోయిరి. జయకరుగాను చేప్పినట్లు కొలదిమంది ఆంగ్లేయులు గుత్తపుష్ప కొనుట యనునది యంతమాత్రమును నిజముకాదు. వాటిజ్యము జనుప్రదగుటయందు వారు నిపుణుత్వమును, కేక్రిని సంపాదించిరి. బ్రిటిషువారిలో సమానముగా భారతీయులు చేయజాలని పనియేదీయు లేదు.

ఆంగ్లేయులను పరాయివారినిగా చూడకు

ఆంగ్లేయులను గాక మొగలులు దేశమునందు నివాస మేర్పరుచుకొని, దేశసౌభాగ్యమే తమ సౌభాగ్యముగా చూచుకొని తని పత్రాగారు చెప్పిరి. భారతదేశములో ఆంగ్లభరి పాలనమునకు సంబంధించిన రాజ్యాంగ వ్యాససంబంధమైన పాట్యుల నటుంచినను, భారతదేశమునకు మనము చేసిన ఉపకారములను మనకు బలీయములగు నైతికపాట్యులు కలిగినవి. కావున ఆంగ్లేయులు పరాయివారుగా చూడబడరాదని నేను కోరుచున్నాను. తమ ఉపకారములవలన వారు భారతీయులతో సమానభాగ స్వాతంత్ర్యమును పొందిట్లు కలపవలెను.

సైమన్ సంఘ నివేదిక

సైమన్ సంఘమువారి నివేదికను యెవ్వరును విచారింపక పోవుట నాకు చాల అశ్చర్యము కలుగజేయుచున్నది. భారత స్వాతంత్ర్యసమస్య పరిష్కారమునకు తోడ్పడు మహాగ్రంథముని నేను చానిని తలచును. కొందరు అయ్యది అభివృద్ధినిరోధకమైనదని చెప్పుచున్నారు. ఇట్లు చెప్పుట స్వయంకాయ అనేకవిషయముల యందలి చాల మార్పులను ప్రతిపాదించునదిగా నున్నది. రాష్ట్రీయ స్వతరిపాలనలో నది యంత అభివృద్ధి కల్పించుచున్నచో విచారింపుడు. రాష్ట్రీయులలో సంపూర్ణములగు మార్పులు జరుగుచున్న సమయమున కేంద్ర ప్రభుత్వములో నంత తీవ్రముగు మార్పులుండరాదని తలచుట యసంజనమా?

సమాఖ్యపద్ధతియే తగియున్నది

కావున భారతదేశమునకు సమాఖ్యపద్ధతియే తగియున్నది గాని యూరిటరీ ప్రభుత్వము పనికిరాదు. భారత సంస్థానములకును బ్రిటిష్ రాష్ట్రీయులకును సంబంధములు కలుగజేయుటలో బ్రిటిష్ ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నివేదిక సమయానుకూలముగా లేదు. సమాఖ్యపద్ధతి యెప్పటికో పనికివచ్చు పద్ధతియనియు ప్రస్తుతము పనికివచ్చునది కాదనియు వారనిరి. సభలో నొసంగబడిన యుపవ్యాసములు గూడ ఆ పద్ధతికి అభిమానించినవి. బికనీరు మహారాజుగారు యీ విషయమై చేసిన యుపవ్యాసము యంతయు ఒప్పుచున్నది. వీరి యభిప్రాయములను చాల మంది తమ యభిప్రాయములను మార్చుకొనిరి. అది చాల లాభము. ఈసభలో మంచి పునాదుల చేయనిచో చాలఉపద్రము కలుగును. ఇందుకై ప్రయత్నములు నలుపుట సంభాజ్యము. భారతదేశమును యిప్పుడో, తరువాత వో బ్రిటిష్ ప్రజాస్వామ్యములో సమాన భాగమురానిగా చేయుట కర్తవ్యము.

సర్ హుబర్డుకార్

బ్రిటిష్ ఇండియాలోని విరోపియనుల పక్షమున మాట్లాడుచు సర్ హుబర్డుకారుగారిట్లు చెప్పిరి:—

చాల తీవ్రములగు మార్పులు చేయుటవలన ఉపద్రవము వాటిలగలదు. సమాఖ్యప్రభుత్వము నాకు సమ్మతమే. కాని ప్రస్తుతసమయమున కేంద్ర ప్రభుత్వము లో బాధ్యత యేర్పరచుట పీలునాయని నాకు సందేహము కలుగుచున్నది. ఏభారతప్రభుత్వమునం దైనను అంతర్జాతీయసఖ్యమును విశ్వాసమును అనసరములై యున్నవి.

కర్నాట్ గిట్టి

ఆంగ్లో-హైద్రాబదుల పక్షమున ముచ్చటించుకు కర్నాట్ గిట్టి గారిట్లు చెప్పిరి:— నేను సమాఖ్యప్రభుత్వము నెడల నభిమానము కలిగియున్నాను. తక్షణము రాష్ట్రీయ స్వతరిపాలనము కేర్పరచుట కర్తవ్యము. మరియు నీ రాష్ట్రీయులు సంసానములతో కలసి, ఉత్తర-తరబలమును బాధ్యతాయంతప్రభుత్వముగాను ప్రజాప్రతినిధిప్రభుత్వముగాను ఏర్పరునట్లు మార్పులు యవ

సరము. మైసూరిలోని లింగిటికి, హుబ్లీ నుండి యంత్రవలె
ను. అంగ్లో-హిందవులకు గల ఉద్యోగములను దిద్దివేయుటకు పీలు
లేదు. అంగ్లో-హిందవుల విద్యుత్ ప్రవృత్తిని తగ్గించుటకు పీలు
లేదు. వారివిద్యార్థినిగిరికి ప్రవేశముగా ధన విచ్చి వారు
కెదల ఉద్యోగములలోనికి పోవుటకు అవకాశము లియ్యవలెను.
(రూటరు)

సైన్యము సిఫార్సులను మించి

ఎట్టి సంస్కరణముల నీయరు

లండన్, నవంబరు 18:—పీలు ప్రభుని ప్రకటనముతో
ప్రతినిధు లందఱును నిజపరిశీతులకడకుగొనిరి.
శేడు ఫెడరలు రాజ్యాంగ విధానమును గూర్చి ఆలోచించుటకు
ఫెడరలు సంఘమునకు ఈ విషయమును తెలుపవలెనని
కార్యక్రమమును నూచింపబడెను. కొన్ని సవరణలను
భారతదేశ స్వాతంత్ర్యమునకు విరోధులు కొందరు స్వాతంత్ర్య
చార్తమునకు అడ్డుతగులు సవరణలను ప్రకటించిరి. తెలియుచున్నది.
ఫెడరలుకవిటి శేర్వాలుతేయక ఈ సవరణ లన్నిటిని ప్రాసీదకవిటికి
ప్రధానామాత్యుడు కష్టము లేకుండ జేసికొనెను.

మైసూరు కమిషను సిఫార్సులను మించి ఎట్టి సంస్కరణముల నిచ్చుటకు కన్సర్వేటివు లంగీకరించరని పీలు ప్రభుత్వము నిర్దేశముగ ముగించెను.

రాజప్రతినిధి ప్రకటనము సాధారణము జేసికొని అందరి గవర్నమెంటు ఒకటినియూ దానిని చేరుట వేరనియు నుడివిరి. ఈ మాటలకు విని బ్రిటిషు ఇండియా ప్రతినిధులు నివ్వరజడిరి. పీలు ప్రభుని యువస్వామ్యమును అంత్యపంచేయగ కార్యక ప్రభుత్వమువారు తలచి వారి వైఖరిని మార్చుకొనవలసిగా
కొనుచున్నారు. విచారణచేయగ పీలు ప్రభుని యువస్వామ్యము భారతదేశ ప్రతినిధుల యభిప్రాయ నూచన యని తేలివది
లేకటి చర్చలో బ్రిటిషు ప్రతినిధులు పీలు ప్రభుని మాటలకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెదరు గాన ఎట్లుండనో యని ఎదుగుచూచుచున్నారు.

రహస్యపు చర్చలలో హిందూ ముస్లింసమస్య బాధించుచున్నది. ముస్లింల కొందరు ముస్లిముల 14 వరకులను బట్టుకొని ప్రాకుటాడును కొందరు ఒడంబడికకు రాకున్నారని వఖీ, అగాఖా, జిన్నాగారు కమిషనిరి. ముస్లిం స్వల్ప సంఖ్యాకల తరపున డాక్టరు వవతు అహమ్మద్ ఖాన్ గారు పోరుచున్నారు.

సిక్కులు పంజాబులో తమకు నూటికి 24 చొప్పున ప్రాతినిధ్యముచ్చి తీరవలెనటచే పరిస్థితులు మరింత చిక్కులలో పడినవి. అయినప్పటికిని నాయకులందఱును ఒడంబడికను జేసికొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. అందఱును కలసి ప్రభుత్వము కదుర్చునుటకు డా|| మూడి జయకరుగ రద్దీ చాలవరకు తమ వైఖరిని మార్చుకొనిరి. శేడు పంజాబు ముస్లిములు, ముస్లింలతో కలిసి ప్రాతినిధ్యముగారి అధ్యక్షతను సమావేశమై పంజాబులో స్వల్పసంఖ్యాకల ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి మరల నిర్ణయించుటకు పూనుకొనిరి.

ఫెడరలు కమిటీ

సభ్యుల నెన్నుకొనుటకు సంస్థానముల ప్రతినిధులును బ్రిటిషు ఇండియా ప్రతినిధులును శేడు సమావేశమై. ఈ ఫెడరలు సంబంధముల సంఘములో 82 సభ్యులుండరు. బ్రిటిషు ప్రతినిధులు 6, సంస్థానము 10, బ్రిటిషు ఇండియా 16, కెడ్డికాడ్ తెన్నుగారి సంఘమునకు అధ్యక్షులు.

ఫెడరలు ప్రభుత్వమునుచిదా, యూగోలర్ ప్రభుత్వమునుచిదాయను కమయలను చర్చించుటకు అగాఖానుగారి యాజమాన్యమున బ్రిటిషు ఇండియా ప్రతినిధులు శేడు సమావేశమై ఇతర విషయములను చర్చించిరి.

సంస్థానముల ప్రతినిధులు:—పాటియాలా మురారాజు, బోపాలనవాబు, బికనీర్ వహారాజు, అల్వార్ వహారాజు హక్కురు, హైదరి, మీర్జా ఇస్మాయిలు, వి. టి. కృష్ణమాచారి (బరొడా) మనభాయిమెహతా, పట్నానీగర్లు.

బ్రిటిషు ఇండియా ప్రతినిధులు:—సప్రూ, వెకల్వూక, రామచంద్రరావు, రామస్వామయ్యర, జిన్నా, మన్మథకాశీ, వవతు అహ్మదు, వఖీ, ఫజలుల హక్కు, జజకర్, మూడి, ఉజ్జలసింగు గాడికొబ్బినేని, పాత్రో, అంబేద్కరు భూపేను విత్రాగర్లు.

కేరటి సభలో పాటియాలామహారాజు వహ్మదాల్, మాంజీ, ఉజ్జలసింగు, సర్ ఏ. పి. పాత్రోగర్లు మాట్లాడెదరు.
(బీమునస్టన్)

రాండుటేలిగ్రాఫ్ సభయెవల అసమ్మతి

ఆరామ్ బాగులో అనేకసభలు

ఆరామ్ బాగు, నవంబరు 17:—రాండుటేలిగ్రాఫ్ సభ జరుగుటకు తమయసమ్మతి తెలుపుచు ఆరామ్ బాగులో నవంబరు 12 తారీఖున అనేకసభలు జరిగెను. వీరిలోనొకటి మూసికేయబడిన కాంగ్రెస్ కాన్వెన్షన్ యందు జరుగెను. ఇది 4 నెలలనుండి పోలిసువారి పోరుననున్నది. పోలిసువారు 144 నెక్కు ప్రకారము ఉత్తరువునిచ్చినను, సభలు జరుగుటకు వారు త్రొక్కివేసెను. వారు నన్ను చాల మంది సభకువచ్చిరి. వ్రాసిన ఉపన్యాసమును చూపుటకు ప్రయత్నించి డోడ్డరు అరెస్టుచేయబడిరి. తరువాత రాండుటేలిగ్రాఫ్ సభయెవల నవంబరు 12 తారీఖున నొకతీర్మానమును గాంధీమహాత్మునివరకు లను అంగీకరించుచు మరెయొక తీర్మానమును ఆమోదించబడెను.

సిక్కు ప్రాతినిధ్యమునుగూర్చి సుందర్ సింగులంతి

ఇదివరకు పంజాబు కాన్వెన్షన్ సభ్యులకుగా జరిగి నట్టియు ఇప్పుడు చీఫ్ ఖాల్సాదివానయొక్క సిక్కు లిబరల్ అసోసియేషన్ అధ్యక్షులు నకు సర్ సుందర్ సింగు మతేధియగారు రాండుటేలిగ్రాఫ్ సభాధ్యక్షులు పంపినారు. ఈ తంతియొక్క ప్రతులకు సర్దార్ ఉజ్జలసింగు, సంతూర్ సింగు, డాక్టర్ సప్రూ, జిన్నా, జజకర్, వి. యన్. కాత్రిగార్లు గూడ పంపిరి.

రాష్ట్రీయ కాన్సెషన్లలో అధికారవర్తనవారిని తీసివేసి నతరువాత సామీక ప్రాతినిధ్యము మూలకముగా మహమ్మదీయులు హెచ్చుగా నెన్నుకొనబడుదురు. కావున సిక్కులు గూడ హెచ్చుగా నెన్నుకొనబడునట్లు రక్షణ యొనగెనుట యవసరమై యుండెను. కాని యిట్లు జరుగలేదు. ఇదివరకు 68 మంది గల కాన్సెషన్లలో 18 సిక్కులుండెడి. ఇప్పుడు 180 మంది గల సభలో 24 మంది యుండరు. ఇందువలన సిక్కు ప్రాతినిధ్యము తగ్గిపోయినది గాని హెచ్చులేదు. ఇది సిక్కులకు సంతోషముగా లేదు. కావున వారు ఈపద్ధతిని తీవ్రముగా ఖండించుచున్నారు. సామ్రాజ్యక నకు మితిలేని నేప చేసిన సిక్కు సంఘమునకు ఇంత తక్కువ ప్రాతినిధ్య మిచ్చుటచే సిక్కు లలో నిరాశము, అసంతృప్తియు ప్రబలను.
(ఆ. ప్రె.)

వెమావగు ఖిలాఫతువర్క్స్ కమిటీవారితంతి

వెమావగు నవంబరు 18:—వెమావగు ఖిలాఫతు వర్క్స్ కమిటీవారు శేడు ఆగాఖాన్, మూలానా మహమ్మదాల్, జిన్నాగారుల ఈ క్రిందితీర్మానము వఖీ:— 1929 సవత్సరములో ఢిల్లీ మహమ్మదీయ సభవారు చేసినతీర్మానములను, అనగా జిన్నాగారి 14 వరకులను సభవారు సంతృప్తిగా గొప్పకొనవలె నని ఖిలాఫతుకమిటీవారు కృతనిశ్చయమై యున్నారు. పాస్తీనులో ప్రజాప్రతినిధిప్రభుత్వము స్థాపించవలె ననియు బ్యాంకు ప్రకటన రద్దుచేయబడవలె ననియు, ఖిలాఫతు సంఘము కొరుచున్నది.
(ఫీ ప్రెస్.)

లండనులో ఇండియా హైకమిషనరు

భూపేంద్ర మైత్రాగారు నియమింపబడుదురు
లండను నవంబరు 17:—సర్ భూపేంద్ర మైత్రాగారు లండనులో భారతదేశముయొక్క హైకమిషనరుగా నియమింపబడుదురని ఫీ ప్రెస్ వారికి తెలియుచున్నది.
(ఫీ ప్రెస్.)

కరాచిలో అల్లరులు

కరాచి, నవంబరు 16:—నేటిదినము సాయంకాలము బొంబాయి గవర్నరుగారు లాయరుగేటు ప్రారంభ మహాత్మునకు జరిగిరి. ఈ ఉత్సవమునండి తిరిగివచ్చువారిపై ప్రజలు రాళ్లు దుక్కు అల్లరిచేసిరి. సాయంకాలము 6-30 గంటలకు ఎదుర్కొని డివాన్ గారు భూరుగ వైచేప్పబడిన ఉత్సవమునండి తిరిగి వచ్చుచున్న వారు మోటార్ బండ్లలో పోవుచుండిరి. గుంపు అధికముగ నుండెను. ఈ సమయమున నడిగా పోవుచున్న మోటార్ ట్యాంకును స్త్రీలవైక పోయెను. అందుపై ప్రజలలో ఆగ్రహము మరింత అధికమయ్యెను. ప్రజలు అబండిని స్వాధీనపరచుకొని దానిని రాళ్లతోను పెంటతోను గింపి ఆదారినపోవుచున్న బండ్లపై రాళ్లను దువ్వ మొడిదిరిరి. పలువురు అంగ్లేయులకు గాయములు తగిలినట్లు తెలియుచున్నది.

కరాచి, నవంబరు 17:—నేటిదినము ఉదయము కరాచి యందలి అంగ్లేయులు రాయబారముగ కమిషనరుగారిని పందర్బించి నిన్నుటిదినము జరిగిన అల్లరులపై అంగ్లేయుల కేర్వడిన అపాయమును వివరించిరి. ఈ విషయములన్నిటిని సింధు బ్రిగేడ్ వీరియకమాండ్రుగారు ప్రెస్ వ్యాఖ్యితికి తెలిపియున్నారు.

అల్లరులు జరిగినందుకు విచారము తెచ్చుచు అన్ని పక్షములవారు ఈ అల్లరులను ఖండించవలయునని కోరుచు కమిషనరు గారికి ప్రకటన గావించుచున్నారు. శేరనును పట్టి వారికి తగు శిక్షను విధింప ప్రభుత్వము వారు పూనుకొనెదరని కమిషనరుగారు ప్రకటించుచున్నారు.
(ఆ. ప్రె.)

స్త్రీలవై ద్వారన్య నిరసనసభ

పెరిఫ్ గారి బదులు వ్రజలే యేర్పాటుచేయుట

మంగళదాసు మార్కెటులో యిరువురు స్త్రీల అరెస్టు

బొంబాయి, నవంబరు 18:—గత 26 వ తేదీని స్త్రీలను పోలిసువారు అనయకార్తర చేసిన విషయమును నిరసనము తెల్పుటకు బహిరంగభటు ఏర్పాటుచేయగోరుచు పెరిఫ్ గారు మహాజన పెట్టినవారిలో ముఖ్యులు 40 మంది శేడు సమావేశముయి యీ నెల 20 వ తేదీని ఆజు మైకానమునందు తామే బహిరంగసభ జరుపుటకు తీర్మానించిరి. ఇదివరకు బొంబాయి మేయరుగా నుండిన డా|| బి. వి. దేశ్ ముఖ్యుగారు అగ్ర్యక్షత వహించెదరు. 15 వ తేదీన మైకానము భావరదాన, హుస్సేనుభాయిలాల్, మేయరు సినియూర్లు, లాల్ బి. నారాయణ్ గార్లు మున్నగు వారిభాగో నువ్వనించెదరు. సభలో జరుపవలసిన లాంఛనము లేవో తెలిపవలసినదిగా పెర్ఫెక్టు గారిని శు శీతాని కమిటీవారు కోరగ ప్రభుత్వమువారికి కోరవలెనని వారు జవాబు వ్రాసిరి.

దేశీయ వర్తకుల తీర్మానము

శేటిపు పీనుగుడ్డు వర్తకులసంఘమువారు మార్కెట్ నూర్మలు అన్నింటిలోకి విదేశీవస్త్రముల పెద్దటోకు దుకాణము కాలగర్తములేక మూసియుంచుటకు నిశ్చయించిరి.

మంగళదాసు మార్కెటు శేడుదయము తెలిపబడినను యిరువురు స్త్రీలు పికెటింగుచేయవచ్చుటచే మూయబడెను. అందొక దుకాణముమాత్రము తెరువబడెను. అవల నాయకులు స్త్రీలు పికెటింగుచేయుచుండగ అరెస్టుచేయబడిరి. విదవ జనులు కొంద రచ్చటకుడ ఆ దుకాణదారని కోరగ ఆతడు మూసివేసెను.

ఇకవురు స్త్రీలకు ప్రధానమేజస్ట్రేటు చె 4 నెలలు విడిపెడు రు 500 జరిమానా విధించి యివ్వనిచొ 6 వారములు అధికముగ జైలు శిక్షవిధించిరి.

స్వేచ్ఛలరాంచి సి. వి. డి. పోలిసు డిప్యూటీ కమిషనరుకు 4-వ ప్రెసిడెన్సీ మేజస్ట్రేటుగారు రాజీనామా నిమిత్తమి లేనిచొ జాగ్రత్తనడపవలెననియు రివల్వికను ఆర్మీసభ్యుని చర్చనండి లేఖవచ్చెను.
(ఆ. ప్రెస్.)

కాలికటులో స్త్రీల శిక్షలు

కాలికటు, నవంబరు 18:—ఆదివారంవాడు 144 నెక్కు ఉల్లంఘించి ఉత్సవముజేసినందుకు అరెస్టుచేయబడిన స్త్రీలు విమరుకి అశిమల్ కే జస్టిస్ పాలుగారు కోర్టు లేయవరకు శిక్ష విధించిరి. మిగ కారాయని అమ్మ వి. ఎ. గారు ముద్దాయిలలో నొకరిని రూ-100 ధరావరుచెల్లె ప మనగా నిరాకరించెను. అందుచే నామెకు రెండునెలలు విడిపెడు విధించిరి.
(ఆ. ప్రెస్.)

నెల్లూరు సబ్ జడ్జి కోర్టులో

E. P. No. 42/30 } E. P. No. 43/30
అసలు 12/1924. } అసలు 18/1924.

వాద:—వేమసాని వీరరాఘవులు నాయుడు
12/24 డిక్రీ.

వాద:—వేమసాని వెంకటసుబ్బా నాయుడు
13/24 డిక్రీ.

- విడిగియులు.
1. తిరువందిపురం చెంగలమ్మగారు,
  2. ,, లక్ష్మీకుమార అక్కుల్ నాయునింవారు,
  3. ,, శేషాచల అక్కుల్ నాయునింవారు,

జడ్జిమేటు డెల్టర్లు.

ప్రతివాదులకు హక్కు అసభనకుగల కేవలం గ్రామం అసలు 1924-12 రు డిక్రీలోనున్ను, మద్దాల్ గ్రామం అసలు 1924-18 రు డిక్రీలోనున్ను. అదుమానములు పుట్టావున్ను యుడు డిక్రీలు వారంటు అయిలు జుపియాలములకు కోరినం న 15-12-1930, యాలం వాయిదా నిర్ణయించబడి జిల్లా కోర్టు వద్ద చులకులు జరగబోవుచున్నవిని యిందు మూలకముగా సకలముయినవారికి తెలియపర్చవలయునది. ఇంతేకాక కొనదలచువారు యేమయినా సంతాయిషి కోర యెడల డిక్రీ వారుల పక్షముగారిద్వారా తెలుసుకొనవచ్చును.

కె. రామరావు,
డిక్రీ హోల్ డర్ల స్టేషన్లు.

సానకవార్తలు

మద్రాసు నగరమున మరణము : సంఖ్య:-
నవంబరు 15 వ తేదీతో ఆంధ్రప్రదేశ్ నగరములలో ఎంటరీ క జ్వరమున 1 మలేరు మృత్యువు 6, మలేరు జ్వరములన 45 మరణములు సంభవించెను.

అఖిలభారత సాధుసంఘ మహాసభ
ఈసభవారి యజమాన్యమున యీనెల 20, 21 తేదీలందు సాయంకాలం 5-30 గంటలకు విల్లింగ్టన్ ఈ విలేజునందు సంగమ సుందరాజ యోగేశ్వరగారు "మృగక్షయము జీవితము ఉపశాంతి" గూర్చి రెండు ఉపన్యాసముల నొసగెదరు. సాధుమి కరుణానందగారు అధ్యక్షతవహించెదరు.

చెన్నపురి ఆంధ్రమహాసభ:- ఈసభవారి యజమాన్యమున రేవునకువారం 20 తేదీ సాయంకాలమున 5-45 గంటలకు సభాకార్యాలయమున నెం 17 గోడౌను వీధి, బార్ని టౌన్ షిప్, రాబర్టుస్ గారు (న్యూజీలాండు దేశస్థురాలు) న్యూజీలాండు దేశ స్త్రీలయొక్క స్థితి గూర్చి ఉపన్యాసించెదరు. అడర్బాగ్ వాస్తవ్యులగు మిసెస్ మిల్టావుడ్ గారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

మద్రాసు లేబరు యూనియనుయొక్క తీర్మానము
మద్రాసు లేబరు యూనియను గత 7 వ తేదీని నొక బహిరంగసభ జరిపి యీక్రింది తీర్మానమును రాండులేబరు సభకు వెదతిన తరువాత ప్రధానము బి. శివరావుగారికి తండ్రియాలమున పంపెను:- భారతదేశ కార్మికసంఘము పూర్ణస్వరాజ్యమును కోరుచున్నది. స్త్రీలకును పురుషులకును గూడ వోటింగు హక్కును కోరుచున్నది. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునకు ప్రతి కూలముగానున్నది.

మద్రాసు రాష్ట్ర కపాలాపనివారలసంఘము:- ఈసంఘముయొక్క ప్రత్యేకసభ రేవు నకువారం 20 తేదీ సాయంకాలం 6 గంటలకు ప్రాంగణపు యూనియనుగూర్చు హాలులో జరపబడును. పోస్టు తెలిగ్రాఫుల డైరెక్టరు జనరలు గారు మద్రాసు నగరమును దర్శించునపుడు వారియెదుట తమ కన్య ములగూర్చి యొకవిన్నపము గావించు విషయమును ఆలోచించుటకుగాను చెప్పెద జరపబడును. శ్రీయుత స్వామివెంకటాచలం శెట్టిగారు అధ్యక్షత వహించురు.

రాకపోకలు:- మేజర్ హోవార్డు (ప్రెకారాహై డ్రో ఎలెక్ట్రీషియన్) ముచీఫ్ యి. జనీరు) గారు ఉదకమండలము నుండి కేటియర కుమన మద్రాసు వచ్చిరి.
బి.గోపాలకృష్ణమూడంబ గిల్లీసు, కెప్టెను పి. ఎస్. విల్క్యూలుగారు వెల్లింగ్టనునుండి కేటియర కుమన మద్రాసు వచ్చిరి.
పి. జి. రాజునాథుడు (యూరోపియను స్కూల్స్ ఇన్ స్పెక్టరు) గారు కేటియర కుమన మద్రాసు వచ్చిరి.
ఆర్. డాస్ (టౌన్ ప్లానింగు డైరెక్టరు) గారు నిన్న రాత్రి సారావూరు వారి.

నెం 102 బ్రాము
మద్రాసు ఎలెక్ట్రీక్ బ్రాంచ్ కంపెనీవారి కొత్త బ్రాము (నెం. 102) నేటినుండి నగరములో పడుగుచున్నది. ఇది సూతనగర్ ను నిర్మింపబడియున్నది. దిగుటకు ఎక్కువలకును రాండు బ్యాకములే కలవు. వీనిలో, నొక్కొక్కది కేసు బ్రాము నెక్కువలకు ఒక్కటే తెరవబడియుండును. లోపల 52 మంది గూర్చుంటుండును. 24 గూర్చు నిలిచియుండుటకును సుదృఢపడెనని తెలియుచున్నది. బల్లులు చిన్నవనటచే నిలుచునియుండవలసిన 25 సంఖ్య అగ్ని యింజనుండును. తేనియడల ప్రయాణికులకు యెక్కువలకు, కుక్కలకు సరిగి దారియుండక, చాల ఇబ్బంది కలుగును. ద్వారానుండు గల ప్రాభువులన కంపెనీ యుద్ధోత్సవము, పౌరబాటు బ్రాము నడుచుచున్నపుడు దానిలో బ్రవేశించరాదెమనజాలకును అపాయము వాటిల్లవచ్చునని కొంద రభిప్రాయపడుచున్నార. కంపెనీవారు ఈ యంశమును బరిశీలించెదరు గాక. బ్రాము పచ్చిరంగు కలిగి, చూడటకు మిక్కిలి సాంపుగా నున్నది.

మలబారు లెనన్సిబిల్లు
కల్లికోలు, నవంబరు 15:- మలబారు లెనన్సిబిల్లును రాజప్రతినిధిగా ఆమోదించినయొ, మద్రాసుగ జేటునందు ప్రకటించబడినా ఈ బిల్లు అమలునకు వచ్చుననియు మలబారు లెనన్సిబిల్లు అసోసియేషను కార్యదర్శి ఢిల్లీనుండి తెలిపారై వచ్చినది. (ఆ. ప్రె.)

మదరాసు వాలంటీరుల కేసు

18 ఏండ్లు మించుచానికి బోర్డులు స్కూలు శిక్ష
16 గురికి 6 నెలల కఠినశిక్ష

రా. బ. శ్రీహరిరావుగారి యెదుట
మదరాసు నవంబరు 19:- శ్రీహరి కామాక్షమ్మగారు మరి 32 వాలంటీరులపై కేసు నిష్పన్న జార్జిటవురు పోలీసు డిప్యూటీ విచారణ ప్రారంభమయ్యెను. బతుటివా రెవ్వరు లోనికి రాకుండ పోలీసువారు చాల యేర్పాటులు గావించిరి. 12 గంటలకు విచారణ ప్రారంభమయ్యెను. 2 గంటలవరకు వాలంటీరుల షేర్లు గైకొనుటకో సరిహద్దును ఫలహారాంతరము సాక్షుల విచారణ జరిగెను.

ప్రభుబహద్ర పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు సమ్యక్ గారు ప్రభుసాక్షి. హర్నాళు జరుపవలసిన దను కౌశిలీ కలను పుచ్చుచుండగా ముగ్గురిని అరెస్టుచేసితి ననెను. కొత్తలు బహద్రవద్ద ముగ్గురి అరెస్టుచేసితి నని సాక్షులు బట్టరు తెలిపెను.

అసిస్టెంటు కమిషనరు ఆ. స. తా. చా. రి. గారు 18) నెంబరు యిల్లు తాను సోదా చేసి నట్లు అందులోనున్న 18 ముద్దాయిలను అరెస్టుచేసి, ఆక్కుడనున్న కరపత్రముల తీసికొంటినియు తెలిపెను.

9 గురు ముద్దాయిలు సరాసరి మున్నగువారు తమ హాజరీ విడుదలచేయబడిరి.

మిగిలినవారు తప్పు చేయలేదని. వారిలో 18-20 ఏండ్లు మధ్య గారు తొమ్మిండుగురిని బోర్డులు స్కూలునక రెండేండ్లపాటు పంపదలచితి ననియు, అరే కనీసశిక్ష అనియు, మే జ. జి. టి. టి. గారు వారి కేసు క ప ర. చి. ఆలోచించి తమ హాజరీ కోరుటకు రేపటిరకు వాయిరా యొసంగితినియు చెప్పిరి. మిగిలిన ముద్దాయిలు యీడు మించినవారు గావున ఆరు నెలలు శిక్ష విధింపవలసియుండును. వారుగూడ ఆలోచించి రేపుచెప్పనవ్వననిరి. ఇతరు తెనో మిమ్మిడు మార్గములకు ప్రోత్సహించుచుండురు. వారిని గాంచి మోసపోవలదని మేజిస్ట్రేటుగారు హెచ్చరించిరి.

నేడు. రా. బి. శ్రీ హరిరావు నాయుడుగారు తీర్పు జెప్పిరి. ముద్దాయిలు 38 గురు అక్రమసభ్యులక 149 నెక్కును ప్రకారము శిక్షింపబడిరి.

శ్రీమతి కామాక్షమ్మగారికి 6 నెలలు విశ్రాంతి, 15 గురికి చెరి 6 నెలల కఠి శిక్షయును విధించిరి. వీరందరిని సి. తరగతిలోనుంచి.

ఎస్. ఆర్. విశ్వనాథయ్యగారు మరి ఏడు 18, 20 ఏండ్లలోపువారిని తంజావూరు బోర్డులు స్కూలులో రెండేండ్లపాటు ఉండవలెనని తీర్పుచెప్పిరి. తమ హాజరీ 9 గురు విడుదలచేయబడిరి.

మేజిస్ట్రేటుగారి అభిప్రాయము
తీర్పుజెప్పిన మేజిస్ట్రేటుగారు యీ యువకులు దుర్మార్గులుబట్టి నిర్లక్ష్యముగ తిరుగుచున్నారని. వారికి విద్యలేదు. వృత్తిలేదు. బోర్డులు స్కూలుకు పంపిననో బాగు పడుదు రని దలంచుతిననిరి.
వాలంటీరులు మేజిస్ట్రేటుగారికి కృతజ్ఞతదెలిపి, యిది యు ఒక మేలేమనియు, తాము బోర్డులు స్కూలు మర మృతుచేయుదు మనియు జెప్పిరి.

శ్రీమయూనియను కాంగ్రెసు కార్యసంఘసమావేశము

జనరలు ప్రెక్ సూచనలు
కలకత్తా, నవంబరు 18:- శ్రీమయూనియను కాంగ్రెసు కార్యసంఘసమావేశము నిన్న సాయంకాలము గువాన్ చంద్రబోసుగారి అధ్యక్షతన జరిగినది. రాజకీయాంధో శీలముసంస్కృత నిర్బంధింపబడి శిక్షింపబడి శిక్ష ననభించి విడుదలయైన అగ్ర్యులని కార్యదర్శిని అభివంశించును తీర్మానములు గావింపబడెను. ప్రస్తుతపరిస్థితులపరించి చర్చజరిగెను. దేశమున దలి కార్మికులందరు సమైక్యతలము నని దేశ్యాది గారు నూటించిరి. ఈవిషయమై చర్చ జరుగుచున్నది. కేంద్ర సభమునుండి చీలిపోయినసభ్యులను మరల చేర్చుకొను విషయమై కొంతచర్చజరిగెను. ఈరాజీప్రశుత్తుములు కొనసాగు నూచనక కనుపట్టుచున్నవి. (శ్రీ ప్రె.)

దేరాడునులో లాఠీచార్జి

అలహాబాదు, నవంబరు 19:- జవహరిలాలు దినోత్సవముసందర్భమున ఉత్సవము ఏర్పాటు చేయబడుచుండగా నీ లాఠీలతో చెదరగొట్టిరి. చాలమంది రోడ్డుకడ్డముగ పడుకొని కదలలేదు. చూడవచ్చినవారినిగూడ కొట్టిరి. ఇరువురు స్త్రీలు మరిగొందరు అరెస్టుచేయబడిరి. ఎంతయిదికి దెబ్బలు తగిలినో తెలియదు. (శ్రీ ప్రె.)

సంయుక్త రాష్ట్ర ములశాసనసభ

వీధులూపు నభ్యుదయ చౌదరి బరోసుగారు అధ్యక్షపదవికి పోటీచేయుట

లక్నో, నవంబరు 18:- కేటిదిసము సంయుక్త రాష్ట్ర ముల శాసనసభ ప్రభుసమావేశము జరిగినది. కాంగ్రెసు వారిచే బలపరపబడి ఎన్నికలకుండు గలిచిన 9 మంది నిమ్మ జాతిసభ్యుల సభకు వచ్చియుండిరి. 118 మంది రాజభక్తి ప్రమాణములను గావించిరి. 9 మంది నిమ్మ జాతిసభ్యులు రాజభక్తి ప్రమాణములు గావించుటకు ఛాలకాలము పట్టెను.

పిమ్మట అధ్యక్షుని ఎన్నిక జరిగెను. కడచిన సమావేశమున సభకు అధ్యక్షులు 9 నన్ను లాలాసీతారాం గారికి అభ్యర్థిగ నుండిరి. నిమ్మ జాతి సభ్యులను వీధులూపువృత్తి గలవాడును వారణాసి నియోజకవర్గపు ప్రతినిధియగు చౌదరి బరోసుగారు మరయొక అభ్యర్థిగనుండిరి. లాలాసీతారాం గారికి 108 వోట్లు, చౌదరి గారికి 81 వోట్లు వచ్చెను. ఈవిషయన లాలాసీతారాంగారు మూడవ పర్యాయము శాసనసభ అధ్యక్షులగ ఎన్నుకొనబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

లాహారులో నాయకుల అరెస్టులు

లాలా దునిచందు, పండిత సంతానంగార్లు మున్నగువారు

జవహరిలాలు దినోత్సవ సందర్భమున
లాహారు, నవంబరు 18:- పోలీసుగారు నిన్నరాత్రి కాంగ్రెసు నాయకులు పలువురును అరెస్టుచేసిరి వారిలో లాలా దునిచందు, పండిత సంతానంగార్లు, పండిత తాకూర్లూసు ముల్లానిగార్లు గలరు. వీరి ముగ్గురును యీ మధ్యనే విడుదలైరి. జవహరిలాలు దినోత్సవమునకుగాను వీరు అరెస్టుచేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

లాలా దునిచందుగారు సాయంకాలము బర్మలాకు కేసు పై పోవుచుండగా, పండిత సంతానంగార్లు రాత్రి 10 గంటలకు, మహతా అనందశిరోధ, అమీరజహానాను, కాసిము గార్లును పగలు అరెస్టుచేసిరి. (శ్రీ ప్రె.)

సాంధి పిండివానుగారు, నవయవ్వన భారత సభవారు ముల్లాను జైలునుండి విడుదలచేయబడినవారు తిరిగి వెంటనే అరెస్టుచేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

జవహరు స్థారక దినోత్సవము

ముజఫరుపూరులో పోలీసువారు ప్రజలపై తుపాకులను కాల్పుట

ముజఫరుపూరు, నవంబరు 7:- జవహరు స్థాగకదినము సందర్భమున ముజఫరుపూరు నగరమున ఎట్టి ఉత్సవము జరగ గూడదని జిల్లామాజిస్ట్రేటుగారు ఉత్తరువు లొసగిరి. 8000 మంది ప్రజలు మాజిస్ట్రేటు ఉత్తరువును ఖిక్కరించి డిరెక్షింపు జరిపిరి. పోలీసుగారు 27 మంది నాయకులను అరెస్టుచేసి డిరెక్షింపును చెదరగొట్టి బ్రయత్నించిరిగాని గుంపుచెదరకపోయెను. పోలీసువారు తుపాకులను ప్రేర్చి గుంపుకు చెదరగొట్టిరి. ముత్వరకు గాయములు తగిలెను. (ఆ. ప్రె.)

రాఘవేంద్ర రావుగారికి ఏడాది శిక్ష

బళ్ళారి జిల్లా కార్యదర్శి
బళ్ళారి, నవంబరు 18:- ఎం. రాఘవేంద్రరావుగారు బళ్ళారి కాంగ్రెసు సభకు కార్యదర్శి హోస్పేటలో కనివారము శాడు అరెస్టు చేయబడినవారు జాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారిచే విచారింపబడిరి. 108 నెక్కును ప్రకారము ఏడాది శిక్ష విధింపబడిరి.

డా|| వ. రావు గారు ఆదోనిని నానులు, వారిస్థానే కార్యదర్శులగ జిల్లా అధ్యక్షులును, కర్నాటక మూడవ నియంతయు అను వి. వాసుకాలపుగారిచే నియమింపబడిరి.

144 నెక్కును ఉత్తరువు

బళ్ళారి లాలా కాయంతెను, శివసప్తి రా య దుర్గలయందు కాంగ్రెసు సభలు ప్రభాతు ఫేరీలు ప్రబోధములు జరగ రాదని 144 నెక్కును ఉత్తరువు ప్రకటించబడెను. (ప్రత్యేక విలేఖరి.)

పీలు ప్రభువుగారి ఆశురము

కన్నయ్యటిప్రభుత్వపరిపాలన సమయమునందు ఇండియామంత్రిగనుడిన పీలుప్రభువుగారు, కొంత కాలమునుండియు, హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము నొనగగూడదని, ఆదోళన నలుపుచుండిరి. కాంచుటేబిలు సమావేశములో తమ యభిప్రాయములను తెలుపుటకు వీరికి స్వచ్ఛావకాశముగలిగెను. వీరిప్రసంగముగాంచిన, కాంచుటేబిలు సమావేశఫలితమెట్లుంటుందో గ్రహించవలెను. అధినివేశస్వాతంత్ర్యము ఆదర్శముని తెలుపబడిన మాత్రాన, అది వెంటనే సిద్ధించునని భ్రమపడ గూడదని, పీలు ప్రభువుగారు తెలియజెప్పిరి. తమవాదమును బలపరచుకొనుటకుగాను, గమ్యస్థానము వేరు, దానిని పొందుటవేరని రాజప్రతినిధిగారు చెలిపినవాక్యములను వీరు ఆధారముగ వైకొనిరి. అధినివేశస్వాతంత్ర్యము వెంటనే ప్రసాదించబడునని, ఎవరును తెప్పలేదని, వీరు భారతీయప్రతినిధులకు జ్ఞాపకముజేయుచున్నారు. అసహాయోద్యమము దార్జన్యరహితముగ నుండునని, కన్నయ్యటిప్రభుత్వమును సమ్మతేడట. పాపము వీరికిపుడు ఆశాభంగము కలిగెను గాబోలు. కాంచుటేబిలు సమావేశమువారిక నిస్సర్జనవిధానము నేర్పాటు జేసినను, కాంగ్రెసువాదులు దీనిని పూర్ణస్వరాజ్యాదోళనమునకై వినియోగించెదరని, పీలుప్రభువుగారు భయపడుచున్నారు. అందుచే ఎట్టిసంస్కరణముల నిపుడు తలపెట్టవలదనియే, వీరియభిప్రాయము గాబోలు.

బ్రిటీషువారిని విదేశీయులక్రింద భావింపవలదని, పీలుప్రభువుగారు వేడుకొనుచున్నారు. మరియొక వింతవిషయమును వీరు చెలిపిరి. సైమను కమిషనురిపోర్టును ప్రజాశయప్రతికూల మని చెప్పట నరిగదని చెప్పటయ గాక, ఇది విస్తవసూచకమగు నివేదిక యనిగూడ వీరు చెలిపిరి. పాపము పీలుప్రభువుగారి దృష్టికి సైమను కమిషను రిపోర్టులో సూచించబడిన సంస్కరణములే విప్లవకరముగ దోచెను గాబోలు. రాష్ట్రములకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చుటకన్నను విప్లవకరమగుసూచన యేదియని, వీరు గుఱుచున్నారు. కాని సైమను కమిషను రిపోర్టు ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానమును తొలగింపగోరినను, రాష్ట్రములలో స్వపరిపాలనమును ప్రవేశపెట్టలేదని, రిపోర్టును చదివినవా రందరకును తెలిసియేయున్నది. దీనినిబట్టి రాష్ట్రములలోగూడ స్వపరిపాలనమును ప్రవేశపెట్టుట పీలుప్రభువు ప్రభృతుల కిష్టములేదని, స్పష్టమగుచున్నది. రాష్ట్రములలో మార్పులు జరుగుచున్నపుడు, కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టగూడదని, పీలుప్రభువు

గారు కంఠోక్తిగ చాటుచున్నారు. తుదకు వీరికోర్కెయే నెగ్గవచ్చును. వీలన, ఇండియాప్రభుత్వమువారుగూడ కేంద్రప్రభుత్వమునందు బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టుటకు ముందుకురారు. సైమను కమిషను రిపోర్టు, బాధ్యత అనలే పనికిరాదనగ, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు బాధ్యత కవకాశముగలదని మాత్రము చెప్పిరిగాని, పర్యవసానమునందెట్టిమార్పు గలిగింపలేదు.

అందుచే కేంద్రప్రభుత్వమునందు మార్పును సని, పీలు ప్రభువుగారు భీతి జెడబనిలేదు. పీలు ప్రభువుగారు, ఫెడరల్ పద్ధతి వెంటనే అమలులోనికి రావలయునని కోరుచున్నారు. ఇండియాప్రభుత్వమువారు దీనిని దూరాదర్శముగ భావించిరి. వెంటనే ఫెడరల్ విధానము నేర్పాటుజేయుచో, స్వదేశ సంస్థానములన్నియు హైందవ సమాఖ్యతో జేరి, తగినవర్గాలు జరుగువరకు, బ్రిటీషు ఇండియాకు స్వపరిపాలన మియ నక్కరలేదని, పీలు ప్రభువుగారు భావించుటచేతనే, వీరిట్టి సంస్కరణమును వెంటనే కోరుచున్నారు. కాని స్వపరిపాలనముపై నాధారపడని, యూనిటరీవిధానముగాని, ఫెడరల్ విధానముగాని, నిరుపయోగము. ప్రపంచమునందు ఏ ఫెడరల్ విధాన మయినను, స్వపరిపాలనముపై నాధారపడి యుండును. కాని హిందూదేశమున మాత్రము, నిరంకుశాధికారముపై ఫెడరల్ విధానము నాధారపరుపవలయునని, పీలుప్రభువుగారు కోరుచున్నారు. పీలు ప్రభువుగారి యాహులతో, హిందూదేశమునందలి యూరపియనులు పూర్తిగా నేకీకరించుట యంతగాదు. వీరిప్రతినిధి యగు సర్ హెర్బర్టు కారుగారు, కాంచుటేబిలు సమావేశములో ముచ్చటించుచు, కేంద్రప్రభుత్వమునందు బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టుట యసంభవమనియు, మార్పులను త్వరితగతిని గావించగూడదనియు, నటుల గావించునెడల ఇండియా ప్రభుత్వముపట్ల ప్రపంచవిశ్వాస ముండదనియు, ఎచ్చరించిరి. బంగారమునకు వెలిగారమువలె, కారుగారి ప్రసంగము పీలుప్రభువుగారి ప్రసంగమునకు వన్నెపెట్టెను. ఇంతకన్నను వీరి కేమి గావలెను?

ఆల్వారుమహారాజుగారి వింతసూచన

ఆల్వారుమహారాజుగారు రెండువిధములగు సూచనలను చెలిపిరి. మొదటిది బ్రిటీషు ఇండియానంతను సాంఘికసంస్థానములక్రిందట విభజించుటకాటి. దీనివలన, స్వరాజ్యము చేరువకు వచ్చునట. రాజప్రతినిధిద్వారా సార్వభౌమునితో సబుధ మేర్పడి, సాంఘికవివాదము లంతరించునట. అధినివేశస్వాతంత్ర్యమున కిద్దిస్తులభిమాన్య మగునట. ఆల్వారు మహారాజుగారి సూచనబోలు సూచనలను గావించిన బ్రిటీషు ప్రముఖు లిదివరకు లేకబోలేదు. అందుచే ఇది క్రొత్తసూచన గానేరదు. కాని, దేశసాభాగ్యము గోరువా రెవరును యిట్టి ఏర్పాటు నామోదింపబోరు. బాధ్యతతోగూడిన పరిపాలనమునే హిందూదేశము గోరునెడల, దీనిని త్వరలో ప్రసాదించవలయునని, ఆల్వారుమహారాజుగారు రెండవ సూచన గావించుచున్నారు. కాని స్వదేశ సంస్థానాధీశులు హైందవస్వాతంత్ర్యసిద్ధికి మనఃస్ఫూర్తిగ తోడ్పడెదరను నాశ యంతరించుచున్నది. రివామహారాజుగారు త్వరితముగ ముందుకు పోగూడదని, మందలించిరి. కాని, సంస్థాన ప్రజాభిప్రాయమును వీరు గ్రహించుచో, తమమందలింపున కెట్టివిలువలేదని, వీరు గ్రహింపగలుగుదురు.

మద్రాసుగవర్నరుగారి ప్రసంగము

మదరాసు శాసనసభలో మదరాసు గవర్నరుగారు నిన్నటిదినము గావించిన ప్రసంగము, మామూలువైఖరి నవలంబించుచున్నదిగాని, విశాల దృష్టితో ప్రస్తుతస్థితిని పీడించినటుల దోషము. కాంచుటేబిలు సభకు కాంగ్రెసుపక్షము హాజరుగా నందుకు వారిని నిందించుట కెట్టి కారణము గనుపించదు. వారిని నిర్బంధమున నుంచి, వారు వెడలుట కెట్టి వీలొనగక, మీదుమిక్కిలి వారిని నిందించుట పాలకులకు పరిపాటియగుచున్నది. కాంచుటేబిలు సమావేశము స్వరాజ్యవిధానమును తయారుజేయునని వెలువడకుండుటచే, ఇంతకు పూర్వము వెడలిన ప్రతినిధులను గూడ తిరిగి రావలయునని, కోరుట సంభవించుచున్నది. రాజకీయ నిర్బంధితులను విడుదలజేయుట కిప్పటికిని, ఇండియా మంత్రిగా రంగీకరింపకున్నాడు. సత్యాగ్రహోద్యమమును ఆణచివైచుటకు ప్రభుత్వమువారు యావచ్చుకీ వినియోగించెదరని, గవర్నరుగారు పలికిరి. ఈ విషయమై దేశము సందేహించుట లేదు. అది సుస్వక్రమగుచునే యున్నది. కాని, వీరు విచారింపవలసిన విషయమొక్కటి గలదు. నిర్బంధములవలన తలపెట్టిన ప్రయోజనము ఫలించెనా? ఫలించలేదని, దేశపరిస్థితులు తెలుపకనే తెలుపుచున్నవి. అటులగుచో నిర్బంధపద్ధతులను విరమించి, ప్రజలకోర్కెలను సఫలపరచుటయే మూలసాధన మని, వీరు గ్రహించుట యవసరము గాదా? ఇంకను ప్రాతమార్గములనే అనుసరింపవలయునా? నిర్బంధములను సాగించుటకు తోడ్పడిన అధికారులకును అసాధికారులకును గూడ గవర్నరుగారు కృతజ్ఞత జూపిరి. కాని, నిర్బంధములను సాగించుటకై అవలంబింపబడిన దారుణపద్ధతులను, వీరు కొలదిగ నయినను నిరసింపకుండుట, భావ్యముగ లేదు. మద్రాసు హైకోర్టువారు గూడ ఇట్టి పద్ధతులను నిరసింపవలసినవచ్చెను. విదేశముల నుండి వచ్చినవారు గూడ వీని నేపగించుకొనుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు తమప్రతిష్ఠను కాపాడుకొనుట కయినను, తీవ్రనిర్బంధవిధానముపట్ల విచారము చెలుపుట సముజనమై యుండెడిది. ఇటులనే ఎట్టిబాధల నయినను సహనముతో నోర్చికొనిన దేశారాధకులగూర్చి వీరు కొలదిగ నయినను ప్రశంసించుట, ధర్మమైయుండెను. కాని వారటుల గావించరయిరి. నాగరికప్రపంచ మంతయు అహింసాబద్ధతై బాధల ననుభవించుచున్న ప్రజల సహిష్ణుతను కొనియాడుచున్నది. ఉద్యమమును స్థాపించినవారి యుద్దేశ్యములు శాంతయుతములని గవర్నరుగారు రంగీకరించిరి. అట్టితరి, వీరియెడ జూపవలసిన వైఖరి తీవ్రనిర్బంధప్రయోగము గాజాలదు. ఎన్నికల గూర్చి ముచ్చటించుచు, చెన్నరాజధానియందొకను సరియగు రాజకీయపక్షము లేర్పడలేదని, గవర్నరుగారు వగచిరి. కేవల సాంఘికపక్షములను విల్లించుడను ప్రభువుగారు ప్రోత్సాహపరచిరి. పిమ్మట రాజకీయ పక్షములు పెరుగుట కవకాశము లేకబోయెను. రాజకీయపక్షములు పెరుగకుండుటకు వేరొక కారణముగూడ గలదు. హిందూదేశము పరాధీనదేశముగ నుండునంతవరకు, ప్రజాపక్షము, ప్రభుత్వపక్ష మను రెండుపక్షములకే స్థానము గలదు. అంతవరకు దేశస్వాతంత్ర్యమే ప్రధానా

కయ మగును. అందుచే హిందూదేశము స్వపరిపాలనము బొందిన పితృల గాని, సరియగు రాజకీయ సూత్రముల నడపరించి పక్షము లేర్పడజాలవు. అంతవరకును జాతిభేదముల నడపరించుచు, ఉద్యోగాపేక్ష నడపరించుచు పక్షము లేర్పడుచుండును. స్వాధ్యపరలు వీనిద్వారా స్వప్రయోజనమును సాధించుకొనుచుండురు. సత్యాగ్రహోద్యమమువలన, దేశపుటార్థికస్థితి చెడిపోయె నని తెలుపుట పాలకులకు ఆచారమయినది. గవర్నరుగారును ఇట్టి యాచారమునే అనుసరించిరి. కాని, యిట్టి నుమవుల కాధారము లేదని, బొంబాయి ప్రొండవ వణిక్సంఘాధ్యక్షు లిటీవల సహేతుకముగ నిరూపించిరి. ప్రస్తుతార్థిక దుస్థితికి, ప్రభుత్వమువారి స్థితివిధానమే మూలకారణమయ్యెను. వీ రవలంబించిన రూపాయి మారకపురేటు, వర్తకమును స్తంభింపజేసెను. దానిఫలితములనే దేశ మిపుడనుభవించు చున్నది. ఇంటియగాక ఎచ్చు వడ్డీబెట్టి విదేశము నుండి ఋణముల చెచ్చువద్దతియు, దేశమునకు తీరని నష్టము గలిగించుచున్నది. మహాత్ముని యుద్యమమువలన, స్వదేశవత్త్రనిర్మాణమధికమై బీదల కత్యంతలాభము గలుగుచున్నది. విదేశవత్త్రములు రాకుండుటవలన ప్రజలకు నష్టము గలుగుట లేదు. ఎక్సైజు రాబడి తగ్గినందులకు చింతింప నవసర ముండదు. మద్యపాన దురభ్యాసము తగ్గినందుల కిది నిదర్శనము. దీనివలన ప్రజల సౌభాగ్యము పెంపొందగలదు. ప్రొండవ సమస్య తృప్తికరముగ పరిష్కారము గావలయుననిన, దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధిని చేకూర్చుటకన్న వేరు మార్గము గనుపింపదు. ఈసంగతిని ప్రభుత్వమువారు గ్రహించి, ప్రజలు సలుపుచున్న ప్రయత్నముల కడ్డదగులకుండుట యవసరము. అందుకుమారుగ పరిపాలనమువలన కలిగిన లోపముల కన్నిటికిని, కాంగ్రెసువారే కారకులని వారిని నిందించుటవలన ఎవరికిని విశ్వాసము గలుగజాలదు. హిందూదేశము నందు వర్తకము స్తంభించుటకు కాంగ్రెసుపక్ష సంచలనము కారణభూత మగుచో, ప్రపంచ మందంతటను ధరలు తగ్గుటకును అర్థికదుర్గతి కలుగుటకును కారణభూతు లేవరో పాలకులు తెలుపవలసి యుండును. నిజమేమన, పాశ్చాత్య దేశములందవలంబింపబడుచున్న ఆర్థిక పారిశ్రామిక విధానము నిరుపయోగ మయ్యెననియు మానవకళ్యాణమున కిది తోడ్పడ దనియు, క్రొత్త ఆధారములపై దీనిని పునర్నిర్మింపవలయుననియు, విదితమగుచున్నది. అందుకు గాంధీమహాత్ముడు పరియగుమార్గము జూపుచున్నాడు.

గాంధీమహాత్మ్యము : స్లోకోంబుగారి వ్యాసము ఇంతకుపూర్వము డెయిలీ హేరాల్డు పత్రికా ప్రతినిధిగ హిందూదేశమునకు విచ్చేసి, జయిలులో గాంధీ మహాత్మునితోను, వెలుపల పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారితోను, తదితర నాయకులతోను సంప్రతించి, హిందూదేశ పరిస్థితులగూర్చి భావగర్భితము లగు వ్యాసములను డెయిలీ హేరాల్డు పత్రికకు వ్రాసిన స్లోకోంబుగారు, “గాంధీమహాత్మ్యము”ను గూర్చి న్యూయార్కు నేషను పత్రిక కొకవ్యాసమును వ్రాసిరి. హిందూదేశమున జాతీయ భావము అన్నివృత్తులవారిలోను అన్ని సంఘములవారిలోను వ్యాపించె ననియు, గాంధీ మహాత్మునే ఎల్లరును దేశనాయకునిగ పరిగణించు

చున్నారనియు, స్లోకోంబుగారు చెలిపిరి. మహాత్ముడు అహింసావ్రతమును అత్యంతవైభవముతో సాగించెననియు, దౌర్జన్యమున కవకాశము లేకుండజేసె ననియు, హిందువులకు ధైర్యమును, కష్టసహిష్ణుతను సిక్కులకును, మహమ్మదీయులకును అహింసను, అలవడజేసి, జాతీయసంయోగమున కూర్చెననియు, స్త్రీలుగూడ ధైర్యసాహసములను జూపుచున్నారనియు, ఇట్టి దృశ్యమును గాంచి పిమ్మట భారతీయులు స్వపరిపాలనమున కర్హులగురవట సత్యదూర మనియు, బ్రిటీషువారిని కరించినను అంగీకరింపకున్న భారతీయులు స్వరాజ్యార్హతను ప్రపంచమునకు రుజువు చేసి రనియు, స్లోకోంబుగారు స్పష్టపరచిరి. ఇట్టి మహోద్యమమును నిర్బంధములచే నణచివైవ దలచుట వ్యర్థమని, స్లోకోంబుగారి తలంపు. మహాత్ముడు ప్రారంభించిన యుద్యమమును గౌరవించి, భారతీయుల కోర్కెలను సఫలపరచుచో, ఇంగ్లండు కఠినస్వభావము గలుగునని స్లోకోంబుగారు మందలించుచున్నారు. భారతీయులవాంఛలను సఫలపరచుట కింకను ఆలసింపుచో, హిందూదేశము బ్రిటీషుసామ్రాజ్యమునకు దక్కదని, స్లోకోంబుగారు చెలుపుచున్నారు. స్లోకోంబుగారి వ్యాసముపై వ్యాఖ్యానము జేయుచు, న్యూయార్కు నేషను పత్రిక ఇటుల వ్రాసెను:

“హిందూదేశపరిస్థితులు, స్లోకోంబుగారు వివరించినటు లున్నచో, లండనుగాక ఎట్టవాడాయే ప్రొండవరాజకీయవ్యవహారములకు కేంద్రస్థానమని జెప్పవలెను.”

స్లోకోంబుగారు అమెరికా దేశమునకు నిజస్థితిని చెలిపి, యువకారము గావించిరి. స్లోకోంబుగారు బ్రిటీషు లేబరు పక్ష ప్రముఖు లగుటచే, వీరు ద్వేషభావముతో నిట్టి వ్యాసమును వ్రాసిరని చెప్పట కెట్టి హేతు వుండజాలదు. నాగరిక ప్రపంచ మంతయు హిందూదేశనిజస్థితిని గ్రహించుటకు, స్లోకోంబు, బ్రెయిలు ఫర్డు గార్ల బోలు బ్రిటీషు లేబరుపక్ష ప్రముఖులు వ్రాసిన వ్యాసములు అక్కరకు రాగలవు. వీరు వివరించిన స్థితి గాంచి, ఇంగ్లండు తల వాల్చువలసి యుండును. వెంటనే తన అవమానమును తొలగించుకొనవలయుననిన, ఇంగ్లండు హిందూదేశమునకు స్వేచ్ఛను ప్రసాదించుట దప్ప వేరుమార్గము గనుపింపదు. ఈ విషయమై ఆలసించిన కొలదియు, నష్టము ఇంగ్లండుకే కలుగు నని, స్లోకోంబుగారు గావించిన మందలింపునందు అతిశయోక్తి కనుపింపదు. ప్రపంచ దృష్టియంతయు ఎట్టవాడపై లగ్నమై యున్నది. లండను సమావేశము హిందూదేశ సమస్యను పరిష్కరింపగలుగునని, ఏరును భావించుటలేదు. న్యూయార్కు నేషనుపత్రికగూడ ఈ సంగతిని గుర్తించి ప్రొండవరాజకీయవ్యవహారములకు ఎట్టవాడాయే కేంద్రస్థానము గాని, లండను గాదని చాటినది. ఇక నయినను, హిందూదేశమున శాంతిని నెలకొల్పవలయుననిన, ఎట్టవాడ మందిరమున తపము జేయుచున్న యోగిపుంగవునితో సమాధానపడుటయే, ఇంగ్లండునకు పరమకర్తవ్యము

సర్ మహమ్మద్ షాఫీగారి ఎచ్చరిక
ప్రత్యేకసాంఘికవాదులలో సర్ మహమ్మద్ షాఫీగారు అగ్రగణ్యులని పేరొందిరి. ఇట్టివారుగూడ కాంచుటేలు సమావేశములో ముచ్చటించుచు, బ్రిటీషు పార్లమెంటు సభ నిద్రమత్తులోనుండి

హిందూదేశమువిషయమై ఎక్స్ ప్రెస్ ప్రహేళికను దనియు, హిందూదేశమునందు అశాంతి విద్యాధికులలోనే గాక, జనసామాన్యముం దంతటను వ్యాపించి యున్నదనియు, జనసామాన్యముగూడ వేరేస్వేచ్ఛ కొరకు త్యాగముల గావించుచున్నారనియు, కాంచుటేలు సమావేశము ప్రజాశయములను సఫలపరచుచో, భావిస్థితి ఎటు లుండునో తా మహింసజాలకున్నామనియు, షాఫీగారు స్పష్టపరచిరి మహమ్మదీయులు గూడ స్వరాజ్యమును త్వరలో బడయగోరుచున్నారనియు, సైమను కమిషను రిపోర్టును అన్ని పక్షములవారును నిరసించి రనియు, కేంద్రప్రభుత్వమునందు బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టనందులకు భారతీయు లెల్లరును ఆశాభంగులయి రనియు, ప్రొండవసమస్య తృప్తికరముగ పరిష్కార మగుచో సామ్రాజ్యమునకు శ్రేయము కలుగుననియు, షాఫీగారు తేటపరచిరి. షాఫీగారి ప్రసంగము బ్రిటీషు వారి కొక గుణపాతమును నేర్పగలదు. హిందువులును మహమ్మదీయులును, ప్రత్యేక సాంఘిక విషయములం చెట్టి యభిప్రాయభేదము కలిగియున్నను, దేశస్వేచ్ఛను గోరుటలో ఏకమనస్కులై యున్నారని, ఇంగ్లండు గ్రహించుచో, హిందూమహమ్మదీయ విభేదములను స్వరాజ్యసిద్ధి కడ్డగ నిలుప వీలులేదని కనుగొనగలదు. షాఫీగారి యభిప్రాయములే యిటుండ, ఇతర మహమ్మదీయ నాయకుల యభిప్రాయము లెటు లుండునో యూహించుట సులభ సాధ్యము.

మల్లాది యజ్ఞ నారాయణగారి అస్పృశత

బాపట్ల న్యాయవాదులును, రాజకీయ నిర్బంధితులు నగు మల్లాది యజ్ఞనారాయణగారు కడ్డలూరుజయిలులో చాల జబ్బుగ నున్నారని, వారిని సందర్శించినవారు చెలుపుచున్నారు. వీరు 22 పౌనుల బరువు తగ్గిరనియు, జ్వరముచేతను ఉబ్బసము చేతను బాధపడుచున్నారనియు, వీరు సూచించిరి. యజ్ఞనారాయణగారిని చెన్నపురి జనరల్ ఆస్పత్రికి తీసికొనివచ్చెదరని యిదివరకు వదంతి బయలుదేరెనుగాని, ఇంతవర కది జరుగ లేదు. వ్యాధి బలముగ నున్నచో, వీరిని వదలివైది, స్పృశత గాంచుట కవకాశమిచ్చుట యవసరము. వ్యాధి బలముగ లేదని ఎంచునడల, కడ్డలూరు జయిలునుండి మరియొక జయిలుకు మార్పుటయయినను, జరుగవలెను. కడ్డలూరువాతావరణము వీరికి సరిపడినటుల తోపడు. ఇంతకు పూర్వము రాజమహేంద్రవరములో చనిపోయిన కుమారస్వామిగారి సందర్శము జూచిన, నిర్బంధితుల ఆరోగ్యమువిషయమై కారాగృహాధికారులు ప్రత్యేకశ్రద్ధ వహించుచో, ముప్పగలుగునని విదితమగును. యజ్ఞనారాయణగారి శరీరదుస్థితిగూర్చి కనుగొని, ప్రభుత్వము వారు తగుచర్యకు గడంగగోరెదము.

సిక్లాసు ఖయిదీలు : బ్రెయిలుఫర్డుగారు

బ్రెయిలుఫర్డుగారు డండం జయిలులోని పరిస్థితులను వివరించుచు, సిక్లాసు ఖయిదీల కష్టములపార మని తెలిపిరి. తరగతులవిభజనము, విరుద్ధముగ నున్నదనిరి. విదేశీయులకుగూడ, కారాగృహ పరిస్థితులు దుర్భరముగ దోచుచున్నను, హిందూదేశాధికారులు వీనిని సంస్కరింప బూనుకొనుండుట, దేశ దుస్థితికి నిదర్శనము.

చెన్నపురి శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

19-11-30 తేదీన యీ క్రింది ప్రశ్నోత్తరములు జరిగినవి.

రాజకీయ ప్రైవేట్ సంఖ్య

శ్రీయుత సామెంట్ బాచలంకెట్టిగారు-ప్రశ్న:- (ఎ) గత మార్చి నెలనుండి ఎక్స్ట్రా బర్ల నెలవరకు యీ రాజధానియందు, మద్రాసు నగరమునందు, రాజకీయ శిక్షణమును శిక్షింపబడిన వారి సంఖ్యయెంత? అట్లు శిక్షింపబడుటకు ఆధారముగా నన్ను వెళ్ల ను తెలియ? (బి) శిక్షలపై అప్పీల్ల సంఖ్యయెంత? అందెన్ని అప్పీల్ల విషయమున శిక్షలు ఖాయ పరచబడెను?

సీ. ఎస్. ఆర్. ఆర్. గృహ విభాగము-ప్రశ్న:- (ఎ) శిక్షణమునందు, శిక్షణ పునర్విచారణ కుత్తర వాసగబడిన? (సి) శిక్షవిధించిన మేజిస్ట్రేటుచే వివిధ తరగతులలో నుంచబడిన ప్రైవేట్ సంఖ్యయెంత? (డి) ప్రైవేట్ విషయమున అప్పీలుచేయబడిన మిదలగాని, తేక ప్రభుత్వమువారి దృష్టికి లేబడినమిదలగాని ప్రైవేట్ తరగతుల యేర్పాటు ప్రభుత్వమువారిచే మాన్యుబడిన సంవత్సరము తెలియ?

జవాబు:- (ఎ. బి) ఆ విషయముగూర్చి వివరములు ప్రభుత్వమువారికి తెలియవు. (సి) ఆ విషయముగూర్చి వివరములు ప్రభుత్వమువారికి తెలియవు. కాని నడుబాయిషి కోరి యున్నార. (డి) సుమారు 176 కేసులలో ప్రైవేట్ తరగతుల యేర్పాటునందు ప్రభుత్వమువారు మాన్యుగావించిరి.

అనుబంధ ప్రశ్నోత్తరములు

శ్రీయుత సీ. ఎస్. రత్న సభాపతి ముదలియారగారు-ప్రశ్న:- ప్రైవేట్ తరగతుల యేర్పాటునందు ప్రభుత్వమువారు గావించిన కేసులలో శ్రీయుత బి. వెంకటరత్నం (పూర్వపు శాసనసభ్యులు) గారి కేసును, కొన్ని లోకలబోర్డుల (పెసి డెంటు, వెను పెసి డెంటుయొక్క కేసులును, చేరి యున్నవా?

జవాబు:- ప్రభుత్వమువారికి భోగట్టలేదు. కాని వెంకటరత్నం గారి కేసులో మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువు ప్రభుత్వమువారి చేమాన్యుబడిన.

ప్రశ్న:- సుమారు 176 కేసులలో ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలిగించుకొనటబట్టి, ప్రైవేట్ తరగతుల యేర్పాటు విషయమున జిల్లా మేజిస్ట్రేటు లనుసరింపబడిన నియమముల గూర్చి యేదయిన సర్క్యులర్ల జారీచేయబడెనా?

జవాబు:- లేదు. ఆ విషయమున ప్రభుత్వమువారు తలంపరు.

శ్రీయుత టి. రామస్వామయ్యగారు-ప్రశ్న:- జైల్లో సి. తరగతి ప్రైవేట్లకు వజ్జిగ యొసగబడుచున్నాదా?

జవాబు:- లేదు. కాని ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రమ పట్టుపులుసుకు బదులు గ. వజ్జిగ యొసగబడవచ్చునని యుత్తరువు గావించిరి.

సామెంట్ బాచలంకెట్టిగారు, ప్రశ్న:- పరిశీలనపడవలసినవిషయమెవవి?

జవాబు:- ప్రైవేట్ యా రోగ్యమునకు వజ్జిగ పరిశీలనలో తోడ్పడు విషయము.

టి. సి. శ్రీనివాసశ్యాం-గారు-ప్రశ్న:- ఈ రాష్ట్ర ప్రజలు సాధారణముగా భుజించు ఆహారములో వజ్జిగ యొక భాగముయొందునదను విషయము లామెంబరుగారికి తెలియదా?

జవాబు:- వజ్జిగ ప్రజలందరకు సాధారణముగా భుజించు ఆహారము కాదు. కొందరు మాత్రము సాధారణముగా భుజించు ఆహారములో వజ్జిగ యొక భాగముయొందును.

సామెంట్ బాచలంకెట్టిగారు-ప్రశ్న:- ఇట్టి పరిక్ష యొకతరగతినుండి జరుగుచున్నది?

జవాబు:- ఒక నెల రోజులనుండి.

టి. ఎస్. రామస్వామయ్యగారు-ప్రశ్న:- వజ్జిగకు ఆలవాటు పడియున్న ప్రైవేట్లకు వజ్జిగ యొసగబడకపోవుట వల్ల నేర కక్ష విధించవలయు గలుగుచున్న వరు విషయము ప్రభుత్వమువారికి తెలియదా?

జవాబు:- ప్రభుత్వమువారు రట్టు తలంపరు.

అనుబంధ ప్రశ్నోత్తరములు

సామెంట్ బాచలంకెట్టిగారు-ప్రశ్న:- (ఎ) గత మార్చి నెలనుండి అక్టోబరువరకు ప్రతి జిల్లాజైలును సెంట్రలుజైలును అనుభవించుటకు ఎన్ని సార్లు దర్శించిరి? (బి) వారు రికార్డు చేసిన యభిప్రాయములు, తేక సిఫార్సు తెలియ? (సి) అట్టి సిఫార్సులపై ప్రభుత్వమువారు తేమ చర్య తీసికొనిరి?

జవాబు:- (ఎ) (బి) ప్రభుత్వమువారికి భోగట్టలేదు. (సి) మద్రాసుజైలు మాన్యుయొక్క- 27, 28 నిబంధనలను గౌరవసభ్యులు చూడవలెను. ఏదయిన నోక సిఫార్సుపై చర్య తీసికొనటకు జైలు అధికారులకు అధికారము లేనపుడు మాత్రమే ఆ విషయము ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయబడును.

అనుబంధ ప్రశ్నోత్తరములు

సి. రంగనాథముదలియారగారు

ప్రశ్న:- ప్రైవేటు సం దర్శించ గోరు వారు ధరింపవలసిన వస్త్రములగూర్చి ప్రభుత్వమువారు కొన్ని నిబంధనలు చేయుట నిజమేనా?

జవాబు:- అట్టి నిబంధన యేదయిన లేదు.

ప్రశ్న:- గాడిట్లపైలను దర్శించవారు ఖయిదీలను సందర్శించుటకు విడిచిపెట్టబడుటకు ముందుగా తమ టోపీలను తీసి వేయగోరబడుట నిజమేనా?

జవాబు:- అట్టి నిబంధన యేదయిన లేదు. ఏజెంట్లను దుగాని అట్లు జరిగినట్లుగా ప్రభుత్వమువారికి తెలియదు. అట్టి యుత్తరువును జైలు అధికారులకు ప్రభుత్వమువారు రొసంగియుండలేదు.

ప్రభుత్వమువారు శాసనోల్లంఘనము

నెదుర్కొనుటకు జిల్లా అధికారుల కొనగిన

యుత్తరువులు

య. సి. ముబ్బాస్వామయ్యగారు-ప్రశ్న:- (ఎ) శాసనము కల్లంఘించు వారిలో కలను అరెస్టుచేసి, శిక్షవిధించి జైల్లోను నింపకూడదని యుత్తరువు లేవయినను ప్రభుత్వమువారిచే జిల్లాకలెక్టరుకు గాని, తేక పోలీసు కేస్ ఫైల్లో జనరలుచే జిల్లా పోలీసు నూపరిం పెండ్లెట్టకు గాని, జారీచేయబడియున్నవా?

బి. శాసనోల్లంఘనము నగించియుటలో ప్రభుత్వోద్యోగుల చర్యల నన్నిటిని ప్రభుత్వమువారు రామోదించుచుందునని వారి కేసుయిన యుత్తరువు నొసంగియుండిరా?

(సి) శాసనోల్లంఘనము నెదుర్కొనవలసిన మార్గము గూర్చి జిల్లాకలెక్టరుకునా, పోలీసు నూపరిం పెండ్లెట్టకునా జారీచేయబడిన యుత్తరువు తెలియ? అయి వారిచే జారీచేయబడిన.

జవాబు:- (ఎ) అట్టి యుత్తరువు లేదయిన జారీచేయబడలేదు. (బి) గౌరవ సభ్యుని ప్రశ్న 28-6-30 తేదీ నెం॥ 766 (ఎన్ 14 వల్లికు (జనరలు) గవర్నమెంటు ఆర్డరుకు సంబంధించియున్నట్లు గాన్పించుచున్నది. పదవ ఆర్డరును డిట్టు:- "కృష్ణాజిల్లాలో ఆంగ్ల లాకు మున్నగు గ్రామములందు శాసనోల్లంఘనము నెదుర్కొనుచున్న ప్రభుత్వోద్యోగులపై సివిల్ వ్యాజ్యము పలుకుటకు శాసనోల్లంఘనోద్యమభిమానులు ప్రయత్నించుచున్నారని ప్రభుత్వమువారికి తెలియచున్నది. శాసనోల్లంఘనము నెదుర్కొనుటలో ప్రభుత్వోద్యోగుల యేహాదాయంగున్న వారయిననా, తమ న్యాయమును విధులను నిర్వహించుచువును, తమ చర్యలను నిరాధారముగా ఆక్షేపింపబడు సంవత్సరములలో నెల్ల ప్రభుత్వమువారు అట్టి చర్యలను ఆమోదించుచుందురని ప్రభుత్వోద్యోగులందరకును నిశ్చయముగా డెలువుచున్నాడు."

(గవర్నరు ఇక కొన్నివారి యుత్తరువు ప్రకారము) సీ. బి. కాటగిల్

అక్కింగు పీప్ సెక్రటరీ

సి. రమాస్వామిగారు నొసగబడిన యుత్తరువులు కాబట్టి, వానిని బహిరంగపరచుట ప్రజాక్షేమకరముగాదు.

అనుబంధ ప్రశ్నోత్తరములు

టి. సి. శ్రీనివాసశ్యాం-గారు-ప్రశ్న:- ప్రభుత్వమువారు పోలీసు ఉద్యోగుల చర్యలను యేదయినగా ఆమోదించిరి. జవాబు:- ఈ విషయము గూర్చి ప్రభుత్వము వారిమీయని నిశ్చయించలేదు.

పార్లమెంటు అయ్యంగారు-ప్రశ్న:- తన యధికారమునకు మించినట్టి పోలీసు యుద్యోగి నెవరినయినను ప్రభుత్వమువారు శిక్షించిరా.

జవాబు:- లేదు.

సత్యాగ్రహ వాలంటీర్లపై పోలీసు లాఠి

ప్రయోగము

య. సి. ముబ్బాస్వామయ్యగారు-ప్రశ్న:- (ఎ) ఈ రాష్ట్రమున దేశీక ప్రాంతములలో పోలీసువారి లాఠి ప్రయోగమునకు ఆధారముగా శాసన మెది?

(బి) గత ఆరుమాసములలో యీ రాష్ట్రమునందు సత్యాగ్రహవాలంటీర్లపై పోలీసుల లాఠి ప్రయోగము తెన్ని సార్లు జరిగినా? అట్టి ప్రతి లాఠి ప్రయోగము జరిగిన స్థలము, తేది, గాయములను పొందినవారి సంఖ్య, మరణించినవారి సంఖ్య, గూర్చి వివరము నొసగదరా?

జవాబు:- క్రిమినల్ ప్రాసిజరు కోడ్ యొక్క 127, 128 సెక్షన్లను గౌరవసభ్యులు చూడవలెను.

(బి) ప్రభుత్వమువారికి ఆవిషయముగూర్చి సరియగువివరములు తెలియవు. లాఠి ప్రయోగమువలన తీవ్రగాయములు పొందుట తటస్థింపలేనందున, ప్రశ్నలో నూచింపబడిన వివరముల గోరువలన ప్రయోజనముండదని ప్రభుత్వమువారి ప్రాయశచిదుచున్నాడు.

అనుబంధ ప్రశ్నోత్తరములు

కీ. పి. రామనిమిసగారు-ప్రశ్న:- (ఎ) ప్రశ్న యొక్క (బి) క్లాజా సంవత్సరమున మరణము తీవ్రగాయముని ప్రభుత్వము వారు భావించెదరా?

జవాబు:- లాఠి ప్రయోగమువలన నెవరినయిన మరణించినట్లుగా ప్రభుత్వమువారికి తెలియదు.

ముబ్బాస్వామయ్యగారు-ప్రశ్న:- సుంకుభూమిలో నోక రోమును కేటోకు- ప్రైవేట్ ప్రయోగమువలన మరణించినని ప్రభుత్వమువారికి తెలియదా?

జవాబు:- అట్లు జరిగినట్లుగా ప్రభుత్వమువారికి తెలియదు.

ఆర్. ఎస్. ఆ. రోగ్య స్వామి ముదలియారగారు-ప్రశ్న:- పోలీసువారు లాఠి ప్రయోగమునకు ముందుగా ప్రజలను తొలగి పాముకుటకు యెట్టి మార్గముల ననుసరించుచున్నార?

జవాబు:- ఆ విషయములో పోలీసు ఉద్యోగి పూర్తి యగు వివరము గావించును.

సి. ఎస్. రత్న సభాపతి ముదలియారగారు-ప్రశ్న:- గాయములు తీవ్రమయిననో కావో యెట్లు నిశ్చయించబడును?

జవాబు:- లేదు.

ముబ్బాస్వామయ్యగారు-ప్రశ్న:- కల్లు దుకాణములకు శాంతముగా పికెటింగుచేయ వారిపై పోలీసు లాఠి ప్రయోగము గావించబడుట నిజమేనా?

జవాబు:- ప్రభుత్వమువారికి తెలియదు.

టి. రామలింగశెట్టిగారు-ప్రశ్న:- పోలీసువారు లాఠిలను ప్రయోగించి నపుడెల్లను ప్రభుత్వమువారు రోక రిపార్డును గోరెదరా?

జవాబు:- పదరు నూచనను ప్రభుత్వమువారు విచారించెదరు.

వాతావరణ స్థితి

1930 సం॥ నవంబరు నెల 19-వ తేది బుధవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యజిల్లాలు				
	గత 24 గంటలలో అత్యధిక ఉష్ణము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప ఉష్ణము	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము
గోపాలపూర్	79	72	5.5	11.7	+ 0.5
విశాఖపట్టణము	79	74	1.3	16.8	+ 6.7
కాకినాడ	80	74	1	88.0	+ 20.6
మచిలీపట్టణము	77	71	0.8	82.4	+ 19.6
కర్నూలు	87	77	...	4.8	+ 0.4
బళ్లారి	88	72	...	12.5	+ 6.9
అనంతపురము	...	...	...	12.1	+ 7.2
కడప	89	78	...	18.1	+ 5.8
నెల్లూరు	89	76	...	27.7	+ 11.8
మద్రాసు	89	75	2.6	89.5	+ 18.3
కడపూరు	90	78	...	24.0	+ 2.7
జిల్లూరు	90	74	...	22.8	+ 11.1
నెలమ	91	74	...	15.7	+ 6.2
కోయంబూరు	87	72	...	24.4	+ 15.2
తిరుచునాపల్లి	92	76	...	29.5	+ 19.0
నాగపట్టణము	87	78	...	38.2	+ 16.3
మధుర	89	75	...	16.0	+ 4.2
పాంబన్	86	77	...	15.0	+ 2.1
పాలంకోట	...	...	...	11.1	+ 0.7
తిరువేండ్రము	...	...	...	...	...
కొచ్చిన్	85	76	...	27.1	+ 8.5
కాళికట్టు	92	75	...	23.6	+ 9.2
మంగుళూరు	89	75	...	14.0	+ 8.8
జెంకపూరు	34	67	...	10.3	+ 1.9
మోకార	...	...	...	...	...
కొడైకనాథ్	62	51	0.1	81.3	+ 16.6
కునూర్	81	58	...	85.6	...

ఎ. ఎ. నారాయణయ్యగారు,

అసిస్టెంట్ వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

వార్తలు-విశేషములు

జర్మనీ దేశపు కాపనసభ తన రెయిన్ స్టాగ్ నకు హెర్లాబ్ గార్యక్తులకుగ నెన్నుకొనబడి, ఇతడు సోవలిష్టు పక్షముయొక్క యధ్యక్షి. ప్రజాపక్ష కార్యకులగు డాక్టరు స్ట్రాట్జ్ గారి కన్నను లాబ్ గారికి 80 వేట్లు అధికముగ వచ్చెను. నాటి, మధ్యస్థ, జాతీయ పక్షముల నుండి మూపురుషాధ్యక్షు లెన్నుకొనబడిరి. లాబ్ గారికి కాపనసభా వ్యవహారమునందు విశేషము భవము గలదని 'లండను ట్రైబ్యున్' పత్రిక చెలుపుచున్నది. రెయిన్ స్టాగ్ ముల ది సెంటరుగో సమావేశమగును. డాక్టరు బ్రూనింగారును, పరిపాలకవర్గమువారును తమ చట్టములకు యధిక సంఖ్యాకుల యామోదమును యిచ్చుచుముగిన సమావేశము నందు బడయగల్గిరి. జర్మనీ యందరాచకమును, ప్రజాప్రభుత్వమునకు విపత్తును వాటిల్లినవి భయము వేందెడి రాజకీయ పక్షములన్నియు ప్రభుత్వపక్షమును బూనెను.

అట్లోబరు మూడవవారమునందు ప్రపంచమునందు వాతావరణసితి యొక స్థలమున నుండినట్లుల వేరొక స్థలమునందుండి యుండ లేదు. ఎండకాలమునందు కన్న నింగ్లాండునం దావారమున వేడిమి హెచ్చుగనుండెను. అయినను మార్చి 9వ యాహ్న దశామకముగ నె యుండెను. ఫ్రాంసులో నన్ననో విపరీతముగ వర్షము పడి, వరదలు వచ్చెను. నేన్ నది పొంగి, పారిస్ నగరమునం దిబ్బొదికలెను. డిజోక్, సెడాసులందు వీధులలో పడవలయ్యెనే. వెర్జీనలనెవచ్చెను. ఆమెరికా తూర్పు రాష్ట్రములందు వర్షము బొత్తుగ కురియునాడన, న్యూయార్కు, న్యూజేర్సీయ దలి యరణ్యములలో వివాళకరముగ యగ్ని జ్వాలలు లేచెను. ఈ వారమునందు దక్షిణ ఇండియాలో నెక్కుడుగ వర్షించియుండెను.

యూరప్ లోని దక్షిణ ఆమెరికా ప్రయాణ మిక్రింది రీతిని జనగునని అధికారులు ప్రకటించియున్నారు. (బార్జిరావ నూరుడు కూడ యూరప్ లో వెళ్లెనరు):— 1981-వ సంవత్సరము జనవరి 15 వ తేదీ నాడు "బోస్ సా" యను స్టీమురులో లివర్పూలునుండి బయలుదేరి; 27 వ తేదీ వరకు వెన్నెమోనానుండి; పిమ్మట 31 వ తారీఖునకు మానానాలో; ఫిబ్రవరి 3 వరకు కింగ్స్టన్ జమికాలో; మార్చి 5 తేదీ కి బ్యూనాస్ ఏరిస్ చేరుట. అచ్చట బ్రిటిషు వర్తక ప్రదర్శనమునకు యువరాజుగారు మార్చి 14 వ తేదీని ప్రారంభోత్సవము సలిపెదరు.

జర్మను విమానము "డిట్-X"లో నిశ్చయగు ఇంజెనులకు బదులు బ్రిటిషు ఇంజెను లియడ్వబడునని తెలియుచున్నది. గత వార్తము డాక్టరు డ్వాయర్ గారు ఇంగ్లాండులో నుండినపుడు 9000 హెచ్. పి. కోల్సురాయన్ ఇంజెను లెనిమిడిని తమ కొసంగవయునని వ్యవహారమును జరిపియుండిరి. ప్రస్తుతము "డిట్-X"లో 1200 హెచ్. పి. ఇంజెనుల పండ్లను గలవు. టాండె ఇంజెనులను నాలుగింటిని తీసివేయుటవలన విమానము యొకను చక్కగ పని చేయునని డాక్టరుగారియభిప్రాయము.

బ్రిటిషు రెయిల్వే వర్గము ప్రలండును, స్ట్రోలయందును పనిచేయుచున్న తీవ్రమున తగ్గించుట మొన్నటిదినము వ్యవహారకర్తలచే పనివాండ. సంఘములకు నూచనం గావింపబడెను. ఈ నూచన లాచరలోనికి వచ్చుచో మొత్తము 11 మిలియన్ల పౌన్లునును తగ్గిపోవును.

హునేకాగారు చనిపోయినని బాగ్దాదునుండి చేరియుండినవార్త నిజము కాదని నైరెన్ నుండి అధికారులు పంపిన తెలివార్తవలన చెలియుచున్నది. ఇపుడు వారు నైరెన్ లో జబ్బునీతిలో నున్నారు. వారిస్థితిలో నెట్టిమార్పు గన్నట్లుట లేదు.

మూడు సంవత్సరముల వరకు "నీక్ లార్డెన్" రకమునకు చెందు ప్రతిని మొత్తము ప్రతివర్సలలో నూటికి 40 భాగములకు మించకుండ పండింపవలెనని. ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించుచున్నారు.

తమిళనాడు కాంగ్రెసు

వర్గీకరణకమిటీ తీర్మానములు

బహిష్కారోద్యమ ప్రచారము
జాతీయపతాకస్థాపనము, క్రొత్త కార్యసంఘము
నిరూపకము

తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులకు ఎన్. సత్యమూర్తిగారు యిట్లు ప్రకటించిరి:—
తమిళనాడు కాంగ్రెసు వర్గీకరణ కమిటీ తిరువళ్ళీకి జి. లో 13, 17 తేదీలందు సమావేశమయి యాచిగున తీర్మానములను గావించినది. సగలో ప్రతినిధులు 5, లేక 6 గంటలవేళ పూర్తిగ చర్చజరిగెను.

ఈ దినప సభ్యులు హాజరు:—
ఎన్. సత్యమూర్తిగారు అధ్యక్షులు, సి. ఎస్. గోపాలరత్నంగారు, కార్యదర్శి, కె. సుతానూగారు, సి. ఎ. ముత్తరంగమొదలగు, సి. వెంకటరంగంనాయుడు, ఎం. భక్తవత్సలం, టి. ఆదినారాయణచెట్టి, ఎన్. లక్ష్మీనారాయణయ్యర (మధుర) ఎ. వేదరత్నంపిల్ల (వేదారణ్య) కలెక్టరాయుడు, (కోయంబత్తూరు), జి. ఎం. స్వామినాథమొదలగు (గుడియోట్లం.)

తీర్మానములు

1. తంజావూరు, తిరుచనాపల్లి జిల్లాలలో వరదలవల్ల బాధపడినవారిపట్ల యీ సంఘమువారు సానుభూతి చెల్పుచు, కాంగ్రెసు సభ్యులు వారికి వేతనైన సహాయము చేయవలెనని కోరుచున్నారు. తాము సహాయ సంఘమును యిప్పటి రాజకీయస్థితిలో నేర్పాటు చేయ వీలులేదని చింతించుచున్నార. ప్రభుత్వమువారు కడపురిధినుండి తీసి ప్రజల కిసయమున సహాయము చేయవలసియున్నదని చెప్పుచున్నారు.

2. ప్రభుత్వమువారు ప్రజల రాజకీయ జీవితము నణచి నేయ యత్నించుటలో ప్రారంభముల ననుసరించుచున్నందుకు యీ సంఘమువారు తీవ్రముగ నిరసించుచున్నారు. ఇట్టి నిర్బంధ విధానము వలన భయపడక విజయము చేపూరువరకు అహింసాపథాన్ని వీడక స్వాతంత్ర్య పోరాటమును కొనసాగింప వలెనని తమిళనాడు ప్రజలు విన్నవించుచున్నారు.

3. రాజకీయ ప్రస్తుత విభాగము సరిగ లేదనియు చాల మందిని నీ. తరగతిలో చేర్చుట అన్యాయమనియు ప్రారంభియు జెయ్యలో గూడ నిరాధారముగ వైదీలను లాఠీతో కొట్టుట ఘోరమైన అపరాధమనియు యీసంఘమువారు దలంచుచున్నారు. సత్యాగ్రహవైదీలను కేసులు చోరులు నీవపు నేరముల కుడ్రోపబడిన బోర్డులు సంఘ పంపుల న్యాయవిరుద్ధమనియు అసంస్థలలో అధికారుల ప్రవర్తన యువకుల నిరత్యాహా పరులుట కుడ్రోపబడినవనియు దలంచుచున్నారు.

విదేశ ప్రస్తుత బహిష్కారము

విదేశ ప్రస్తుత బహిష్కారోద్యమము జయప్రథముగ జరిగినందుకు యీసంఘమువారు సంతసించుచు ప్రచారముల దానిని పూర్తి చేయగోరిరి. ఇద్దరు ఉత్పత్తిలో తంతుకారక సంఘము వారికి తోడ్పడవలెననియు, ఇద్దరు దొరకనివో కాంగ్రెసు వారి అనుమతిని పొందిన మిల్లులనులతో నేయబడిన వస్త్రములనే ధరించవలెననియు, వీలులేనిచో చివరకు ఇండియను మిల్లు బట్టలు ధరింపవలెననియు, తమిళనాడు ప్రజలను యీ స ఘము వారు హెచ్చరించుచున్నారు. వర్తకు లెవ్వరును విదేశ వస్త్రముల వ్యాపారము చేయరాదని కోరుచున్నారు.

కె. సుతానం, ఎం. భక్తవత్సలంగారు రెండు, మూడవ తరగతుల స్వదేశీవస్త్రముల స్వీకృతి చేయు స్క్రీము విచారించుటకు నియమింపబడిరి.

5. ప్రస్తుతము ఆలంబింపబడుచున్న నిర్బంధ విధానము నకు సరియైన ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు ప్రజలు బ్రిటిషు సరకులను పూర్తిగ బహిష్కరించవలెనని పండిత జవహర్ లాల్ నెహ్రూగారి విజ్ఞప్తి యీసంఘమువారు గూడ బలపరచుచున్నారు. వర్తకులందరూ గూడ యిట్టి దేశాభిమానముతో బ్రిటిషు సరకులను నిలువజేయుకుండుననియు వీలయినంతవరకు దేశీయ సరకులను మాత్రమే నిలువ జేసెదరనియు యీసంఘమువారు నమ్ముచున్నారు. ద్రవిడ రాష్ట్రము నందంతటకు కాంగ్రెసు ప్రచారములు తమతమ ప్రాంతములలోను యీవిషయమై బోధించెదరనియును అటుల బోధించినను విననివారి దుకాణములను బహిష్కరించుటకు యేర్పాటు చేయవలెననియు యీసంఘమువారు ఆజ్ఞాపించుచున్నారు.

6. ద్రవిడ రాష్ట్రముందు తీవ్రముగ ప్రచారము జరిగించుటకు యీ సంఘము వారు నిశ్చయించుచున్నారు గాన, కాంగ్రెసు సభ్యులను గాంధీయహాత్ముడును పిసగిన సందేశములను వ్యాపింపజేయుటకు ప్రతిగ్రామమునందు హుట్టరులు కావలెను. విదేశీవస్త్రములను బ్రిటిషు సరకులను మద్యములను బహిష్కరించుటకు మాత్రమే వీరు పనిచేయవలసి యుండును. అటుల పనిచేయుటలో

అధికారులు నిరోధకముగ ఉత్తరము చేసిననుగూడ యీ వలంబీరు ధిక్కరించుటయే వారి విధియైయున్నది. కాని అహింసను యేంతమాత్రము వీడరాదు.

7. ప్రతి నెల కడపటి ఆదివారమునాడు ఉదయం 8 గంటలకు జాతీయపతాకము నెలకొల్పు యేర్పాటులు చేయవలెను. మన దేశభక్తికి జాతీయ పతాక మే చిహ్నము గుటచే, ఆ పతాకముయొక్క గౌరవ మును కాపాడుటకు భారతజాతిగలవారును నిలువబెట్టుటకే యీ ఉత్సవము యేర్పడినందున, యీ ఉత్సవమును కాంతిప్రదముగ జరుపవలెను. దీని జరుపరాదు ప్రభుత్వమునా రాజ్యాపించినను గూడ మన మీ యుత్తరమును జగ్గవుచునే యుండవలెను. ఆ నాడు గృహస్తులందరూగూడ తమయిండ్లపై జాతీయపతాక ముంచవలెను.

8. తగినంతమంది వాలంటీరులు లభించి ప్రజాభిమానము చేపూరిన అన్ని స్థల కలలోను విదేశ వస్త్రముల దుకాణములనెద్ద కాంతముగ పిక్కెదంగుచేయవలెను. అటుల పిక్కెదంగుచేయుటకు మండల కాంగ్రెసు అధికారి తగినయేర్పాటు చేయవలెను.

9. 1931 జనాభాను బహిష్కరించు విషయమున భారతకాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు వెంటనే నిర్ధారణ చేయవలెనని యీ సంఘమువారు కోరుచున్నారు.

10. దొరతనమువారు నిర్బంధవిధానమును కత్తిరముగా సాగించుచున్నందున కాంగ్రెసు సంఘములు ఇదివరకువలె పనిజేయుటకు వీలులేదు. కావున యీ దిగుపసంఘములు తాత్కాలికముగ ఆసనిని నెరవేర్చునట్లు నిశ్చయింపబడెను. ద్రవిడ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు వర్గీకరణకమిటీకి బయ్యంగ (కాన్ఫిస్ ఆఫ్ నా అక్ష నాను) కార్యసంఘము నియమింపబడును ఇందు అధ్యక్షుడును మరియుద్దరులే ననుభవకండ్ హెచ్చుకానట్టి సభ్యులును పని చేయుచుండవలెను. ప్రస్తుతము ఆధ్యక్షుడు గ ఎన్. సత్యమూర్తి, సి. ఎ. గోపాలరత్నం, జి. ఎం. స్వామినాథ మొదలగు గార్లును అసహాయబట్టి అధ్యక్షునిచే నియమింపబడు మరి ఒకరిద్దరును నూతనసంఘముగ నేర్పడుదురు. ఒకరు అధ్యక్షాధికారము వహించినవెంటనే తన్ను యితరసభ్యులను ఆరెన్సుచేసినచో వారిస్థానీ పనిచేయుటకు యితరులను నియమించవలెను. వర్గీకరణకమిటీగల అధికారులన్నియు యీ సంఘముకు కుండును.

మండల కాంగ్రెసు సంఘముల స్థానమున పనిచేయుటకు యీ సంఘము వారు ఆర్గనైజరులను నియమింతురు. వారు కార్యసంఘమునకు లోబడి పని సాగించుచుందురు. జిల్లా నాయకులు వీలయినచోట్ల తాలూకా నాయకులను నియమించుచుందురు. కావలసిన ధనమునుగూడ వసూలుచేయుటకు యేర్పాటుచేయవలెను.

మరల మామూలుస్థితి యేర్పడినట్లు భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు గాని, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము వారుగాని నిర్ణయించిన వెంటనే యీ తాత్కాలిక సాఘము లన్నియు విరమింపబడును.

గోదామలయిలవ అధికముగ నుండుట్లు

రైల్వేచార్జి తగ్గింపబడుట
ఫిల్లి, నవంబరు 17:—ప్రభుత్వమునా రీక్రిండి ప్రకటన గావించుచున్నారు.

10 లక్షలకునుగోదామల దేశమున నిలువయున్నవి. ధరలు తగ్గయుండుటచే ఈ దేశమునందుగాని విదేశీయులందుగాని ఆసరకును అమ్ముటకు వీలులేకున్నది. అస్త్రీలియా ఆర్టంప్రెస్ నుండి గోదామల వచ్చులోపుగ ఈసరకు అమ్ముడు పోవుయ్యను. అందుచే రైల్వేచార్జి కొంతవరకు తగ్గించిన లాభముని రైల్వే బోర్డువారు, రైల్వేకంపెనీలవారు ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. 1931 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 20 వ తేదీవరకు వార్త వెప్పరను రైల్వేమాదను ఈస్తు ఇండియను రైల్వేమాదను కరాచికి పంపబడు గోదామలవై రైల్వేచార్జి తగ్గింపబడును. ప్రస్తుతము లీలాపూరునుండికరాచికి ఛార్జి 0-11-8.4 త్రితము 6 అజాయి 10 దమ్మిడియు, ఈసోకర్మమువలన కలుగు సంపూర్ణ లాభములను వర్తకులు ప్రజల గ్రహించి లాభము పొందెదరని ప్రభుత్వమువారు నమ్ముచున్నారు. (ఆ. తె.)

పిపావరు అరెస్టులు

పిపావరు, నవంబరు 18.—11 గురు పిక్కెయిచేసిన వారు నగరులోనివారు 4 గురు చర్చిడగిరివచ్చినవారు వీడ్పులను సోమవారంనాడు కిస్సానియందు అరెస్టు చేయబడిరి.

15 గురు పిక్కెయరుకు చె 6 నెలలు కఠినశిక్ష ముగ్గురికి చెరి 8 నెలలు కఠినశిక్ష పిక్కెయరు అర్థి నెన్నుప్రకారము శిక్ష విధింపబడిరి. ఒక శిక్షునకు సీపార్డు కాసనము ప్రకారము రు 200) ధరావతు చెల్లింపవందున మూడేడ్డు కఠినశిక్ష విధించిరి.

నేడు కిస్సానిలో హుత్తుగరునుండి వచ్చినవారు 8 గురు అరెస్టు చేయబడిరి. (ఆ. తె.)

చెన్నపురి కాసనపథ

సప్త మెంటరీ గ్రాంటులపై చర్చ

భూమితనఖా బ్యాంకు, దేవాదాయములబోర్డులకు
ముఖములు

మదరాసు, 19 నవం:—చెన్నపురి కాసనపథ నిన్న
మధ్యాహ్నము 2 X 30 నిమిష తిరిగి సమావేశమైతే, కాసనపథ
సప్త మెంటరీ గ్రాంటుల గురించి చర్చ జరిగెను.

రెండవమంత్రియగు గా. పి. టి. రాజగోపాల్, రాష్ట్రీయ
భూమితనఖా బ్యాంకును రు 100000 లకు ఋణ మొనగటకు
సప్త మెంటరీ గ్రాంటు నొసగవలెనని ప్రతిపాదించిరి. రాజగోపాల్
రీ ప్రతిపాదనను కావించుచు రాష్ట్రీయ భూమితనఖా బ్యాంకు
నకు ప్రాథమిక వ్యయములకు గాను కొంత మొత్త మవసరమనియు
రు ర్విత్తులను ఋణమొనగవలెనని వారు ప్రభుత్వమువారిని
కోరికనియు ఒకలక్షరూపాయల ఋణము బాలునని ప్రభుత్వము
వారు భావించినందున నుడిచిరి. ప్రతిపాదన ముగియవలెనను
కొన్నికొన్ని లక్ష రూపాయలకు వించకుండ ఋణమొనగటకు
ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిరి. ఈవిధముగా నొసగబడిన
మొత్తము బాకీ ఏవయవలెనను ఒకలక్షకు వించుచుండరాదు
అని రాజగోపాల్ చెప్పిరి.

డి. బి. టి. ఎ. రామలింగచెట్టిగారు ప్రతిపాదన నెదుర్చు
చు భూమితనఖా బ్యాంకు కొట్టకొని రూపాయలతో బ్యాంకు
పారమునకును కుట్టకొని పరిపాలనకును అట్టిబ్యాంకు ప్రాథమిక
వ్యయములకొరకు ఒకలక్ష రూపాయలను ప్రభుత్వమువారు అడు
గట ప్రజలతో నా బ్యాంకును విశ్వాసమును గలిగింప జూల
దనియు నుడిచిరి. ఈ బ్యాంకువారు ప్రజలకు విశ్వాసము కలిగింప
వలెనని యెడల ఈ మొత్తమును బాకీలలో తిమిలంబుబడి
వినియోగించి సంపాదించవలెనని గాని ప్రభుత్వమువారి నడకరా
దు. అంతియగాక ప్రభుత్వమువారి నుండి ఇట్టి ఋణముల దీను
కొనినయెడల బ్యాంకుకు స్వతంత్రత తగ్గిపోవును అని చెట్టిగా
రాజేసిరి.

ఎ. రంగనాథమొదలియ్యగారు, ప్రతిపాదనను బలప
రచుచు ప్రభుత్వసహాయము నపేక్షించుటలో నాజేడతయ
మగునెడలయను లేదని నుడిచిరి. సహకారోద్యమములయందు
చాలవరకు ప్రభుత్వ సహాయముపైనే ఆధారపడియుండెను.
ఇది కొత్తగాదు. కాని ప్రభుత్వమునా లొక్కలకు నొసగు
టకువారు బ్యాంకువారు గోరినటుల రు ర్విత్తుల నొసగవలసి
నది. ఏమాలకును చాలకుండు మొత్తము నొసగుటలకు,
విక్రమ భరితముడబడదు. అంతియగాక, ఏవయవలెనను
బ్యాంకువారు ప్రభుత్వమువారికి ఒక లక్షరూపాయలకంటె
నెక్కువ మొత్తమునకు ఋణపడియుండరాదని నిర్ణయించిన
దేదవు, మూడుమాసములకు ఒకలక్షనొప్పునమాత్రమే యొసగ
వలెననికూడ నిర్ణయించుట అవసరము. అది ప్రభుత్వమువారికి
నిన్నయొకమగటయొక్క, బ్యాంకునకుమాత్రము చాల
చిక్కుగనుండును. కనుక అవరకును తొలగింపవలెను. అవిరంగ
నాథ మొదలియ్యగారు నుడిచిరి.

ప్రభుత్వకార్యదర్శియగు శ్రీ శ్రీ వేంకటరామమూర్తి
గారు ప్రసంగించుచు, రైతులనుండి భూమి తనఖాపెట్టుకొను
టకు గాను ముందుగా వారికి ఋణ మొత్త
మును చెల్లింపవలసియుండుననియు
కాని అస్తిహామిలేనది బ్యాంకువారి దీక్షించుటను ఎవరును
కొనుటలేదనియు కనుక పరిష్కారంబొందుటకు ముందుగా కొం
తమొత్త మవసరమనియు నుడిచిరి. బజారులో నీ మొత్తమును సం
పాదించుటకు బ్యాంకులధికారులు ప్రయత్నింపకపోలేదు కాని
వారిశ్రమములు సఫలముగాలేదు. భూమితనఖా బ్యాంకునకు
ప్రభుత్వమువారు ఋణమొనగట ఈ దేశమున ప్రత్యేకతయ
ముగాదు. ఒకటి రెండుదేశములలో జప్పు భూమితనఖా
బ్యాంకులకుల రేకములకెల్ల ప్రభుత్వమువారు సదరు బ్యాం
కులకు ధనసహాయము నొసర్చుచునే యున్నారు. అని రామ
మూర్తిగారు నుడిచిరి.

సి. ఎన్. రత్నసభాపతిగారు ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు
బ్యాంకువారి మొత్తమును బజారులో సంపాదించుటకు ప్రయ
త్నింపలేదనియు ప్రయత్నించినచో కావలసినంతమొత్తము
లభించెదదనియు అజేసిరి.

సావి కంకటాచలం చెట్టిగారు ప్రతిపాదనను ఎదుర్చుచు
బ్యాంకునకు సహాయ మొనర్చవలెనని ప్రభుత్వమువారికి ఉద్దేశ
మున్నయెడల దీక్షించుటను కొనవలెనని నుడిచిరి. కువారస్వా
మప్పగారుకూడ ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు స్థానికసంస్థలలో చాల
ధనము నిలువ యున్నదనియు బ్యాంకువారు సగం ప్రయత్నిం
చునయెడల స్థానికసంస్థలనుండి చాల మొత్తమును సేకరింపగలి
గెనేరవనియు నుడిచిరి.

గాద సింహాచలంగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు,
భూమితనఖా బ్యాంకువారి దీక్షించుట ప్రాముఖ్యమును ప్రజ
లు గుర్తించుటకు కొంతకాలము కట్టుననియు, అంతవరకు ప్ర
భుత్వసహాయ మవసర మనియు నుడిచిరి.

మంత్రిగారు విమర్శలకు ప్రత్యుత్తర మొసరుచు, బ్యాం
కువారు నిజముగ ప్రయత్నించినందు, కాని ఆ సమయమున

కారణ ప్రభుత్వమువారు, మైనారు ప్రభుత్వమువారును,
నూటికి 6/- నొప్పున వడ్డీతో బజారులో ఋణముచేయుచుం
డుటచే, బ్యాంకుముఖత్రయములంతక విక్రయము గాలేదనియు
నుడిచిరి.

ప్రతిపాదనను వోటునకు వెట్టిగా, అంగీకరింపబడెను.
హిందూ దేవాదాయముల బోర్డునకు ఋణము

గా. పి. టి. ఎ. మునిస్వామిసాయుడుగారు, హిందూ
దేవాదాయముల బోర్డునకు రు 50 లక్ష ఋణమొనగటకు సప్త
మెంటరీ గ్రాంటు నొసగవలసినదని ప్రతిపాదించిరి. హిందూ
దేవాదాయభోధ్యమైనగుంటూరు కృష్ణానదిగోదావరి, గోదా
వరిజిల్లాలలో చాలమంది అర్జునకుల దావాలు ధైర్యవనియు ఇట్టి
దావాల్నకు 345 విచారణలో నన్న వనియు, ఆదావాల్లో
పోటీచేయుటకు బోర్డునాకి రు 50 లక్ష గావలసియున్నదనియు
మంత్రిగారు నుడిచిరి.

ఎ. బి. చెట్టిగారు ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు ఇదివరకు
ప్రభుత్వమునా బోర్డున కొనగిన ఋణములను తీర్చుకొలక రద్దు
చేయవలసినదని కోరుచున్నారనియు అట్టి సీ లిలో తిరిగి ఋణ
మొనగట సమచితముగాదనియు అజేసిరి.

పార్లమెంటు అధ్యక్షగారు, రత్నసభాపతి మొదలియ్య
గారు ప్రతిపాదన నెడిచిరి.

స్వామి సహవాసందగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు
మట్టచిరి.

శ్రీ సరసాచెట్టిగారు:—మట్టచుచు ఈ దేవాదాయ
పు బిల్లు యొక్క పరిపాలనకుండు రా నిష్టములేనందున
అనేక ఉపాయములచే పెక్కు దేవాలయములకు చట్టము వర్తిం
పకుండుటలు ప్రయత్నములు గావించబడు చున్నవనియు
ద స్ఫులభాలన అనేకములకు దావాలు చేయబడినవియు,
అందుచే ఈ దావాల నన్నిటిని ప్రతివార మొనరించి, దేవా
దాయముల సక్రమపరిపాలనను నిర్వహించుటకు గాను బోర్డు
వారి కీధన మొగుటావశ్యకమని చెప్పిరి.

శ్రీ పట్నాయక్ గారు:—గ్రాంటును బలపరచుచు
బోర్డు పరిపాలనయం జెట్టి లోపములన్నను, వానిని పరింప
నగునే గాని దేవాలయములకు చట్టముయొక్క అధికారము
లోనికి గొనివచ్చుట మాత్ర మత్యవసరమనిరి.

గా. ప్రధాన మంత్రిగారు:—సమాధాన మొసగుచు
బోర్డువారి కీధన కొనగిన రుణములు పూర్తిగ చెల్లింపుట
నందున ఈమారు మరల బోర్డునాకి ధన మొసగుట యొక్కము
కాదని ఏ. బి. చెట్టిగారు ప్రభుత్వము కొండ రాజేసిరిచినది
య, కడవిన రి ఫంట్ లోపలను దేవాలయాధికారుల
యొక్కయు సామాన్యముగ ప్రజలయొక్కయు
అభిప్రాయము లీ విషయములలో చాలా మార్పుల
దెసినందు, దావాలకు ప్రతివాదము గావించుకొనుటకై
1928-29 సం॥ నంబో సంక ఐడి నరు 28 లక్ష
ఋణమును తిరిగి చెల్లింపబడినదియు, పూర్వముకంటె బోర్డు
వారిపుడు ఋణములకు క్రమముగ చెల్లింపగల మంచి పరిస్థితుల
లో నున్నారనియు దేవాదాయముల సవరణ బిల్లు పర్వకు వచ్చి
నపుడు భట్టంబందయొక్క అభిప్రాయములను సలహాలను ప్రభు
త్వమువారు సానుభూతితో విచారించి చాలినంత య వ కా క
మొసంగగల రనియు బోర్డును సర్వరాష్ట్రీయముగ నొనరించు
ట గూర్చిన నూచన ప్రభుత్వమువారిచే సాధ్యమైనంత త్వరలో
విచారించబడగలదనియు పలికిరి.

పిదప ఉపపాదన ఆమోదింపబడి గ్రాంటు తీర్మానింప
బడెను.

కేంద్ర భూమితనఖా బ్యాంకు

“కేంద్ర భూమితనఖా బ్యాంకువారు మొదటి విధు సంవ
త్సరములలో యొసంగడి దీక్షించుటకు 50 లక్షలవరకు ఈ మొత్త
మునై సదరు మొత్తము తిరిగి చెల్లింపబడునంతవరకు లేదా
బ్యాంకువారిచే ఋణముకి చేయబడువరకు అదుకొనంపు
రమునకు నూటికి 8 రు రి లకు మించని వడ్డీని రాష్ట్రీయదాయ
ము నుండి యిచ్చుటకు గ్యారంటీ యొసంగవలసినగ సభవారు
ప్రభుత్వమువారికి శిఖాన్న చేయుచున్నార” అను ఉపపాదన
ను ద్వితీయా మాత్యులు ఏ. టి. రాజుగారు గావించిరి.

చెట్టిగారు కుమారరాజుగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు
కేంద్ర భూమితనఖా బ్యాంకు సహకారోద్యమమునకు ప్రాణ
హానమనియు, ఈ యుపపాదన చాలా అవసరమేనని పలికి
రి. ఉపపాదన ప్రాతికూల్యము లేకయే ఆమోదింపబడెను.

ప్రభుత్వోద్దేశ్యై రాకపోకలు ప్రయోగపరకుల నిర్వహణము
మగూర్చిన (1930 సం॥పు 11 వ బిల్లు) ను గా. పి. టి. రాజ
ుగారు చెల్లింపబడుటకు ముపపాదించిరి. ఆమోదన అంగీకరింపబ
డెను. బిల్లు చట్టముగా గూడ ఆమోదింపబడెను.

ఆంధ్రవిశ్వకళాపరిషత్తు చట్టపునవరణలు

డి. బి. యస్. కుమారస్వామి రెడ్డిగారు ఆంధ్రవిశ్వకళా
పరిషత్తుచట్టమునకు కొన్ని సవరణలు (1930 సం॥ 12 నెంబ
రుబిల్లు) సాధారణమైనవానిని ఉపపాదించిరి సవరణ లన్నియు
ఆమోదింపబడెను. బిల్లు చట్టముగా అంగీకరింపబడెను.

1873 సం॥పు సివిల్కోర్సు చట్ట ము నకు సవరణబిల్లుకు
గా. లా మెంటరు గారు ఉపపాదించిరి. ఉపపాదన ఆమోదింపబ
డెను. బిల్లు చట్టముగా తీర్మానింపబడెను.

మద్రాసు నర్సిసులకమిషను చట్టమునకు
సవరణబిల్లు

1929 సం॥పు మదరాసు సర్జిసుల కమిషను చట్టమునకు
సవరణబిల్లును గా. రివిన్యూసభ్యు లుపపాదించుచు బిల్లు యీ
క్రిందిసభ్యులుగల ఉపసభ్యుమున కంపబడవలెనని ఉపపాదించిరి.
ఉపసభ్యుసభ్యులు:—శ్రీయ్యతులు ఎల్. పూర్ణిన్,
ఖా. బ. మహమ్మద్ ముమ్మాజ్ సాహెబు, మహమ్మద్ మీ
రా రాధుర్, డి. బి. వి. మునిస్వామిసాయుడు, రా. సా. వి. వి.
మునిస్వామిపిల్లే, కె. పి. రామనిరూప, ఏ. రంగనాథయ్యదలి
యారు, డాక్టరు పి. నల్లరాజుగారు. బి. జి. జగన్నాథ
రాజు, రా. బి. సి. యస్. రత్నసభాపతి ముదలియారు టి.
సి. శ్రీనివాసయ్యంగారు, రా. బి. టి. ఏ. రామలింగచెట్టి
యారు, యస్. యి. శేషమ్మ, రివిన్యూసభ్యులు. ఉపపాదన
ఆమోదింపబడెను. పిదప సభ ముగిసెను.

* * * * *

నేటి కార్యక్రమము

డిప్యూటీ అధ్యక్షులపదవికి ఎన్నికలు

(సి) తరగతి ఖయీదీల ఆహారములగురించిన

ప్రతిపాదన సభ్యులకు త్రోసివేయుట

చెన్నపురి, నవంబరు 19:—చెన్నపురి కాసనపథ ఈ
యందయము 11 గంటల తిరిగి సమావేశమైతే, కాసనపథ
ఉపాధ్యక్షులపదవికి ఎన్నికలు జరిగెను.

సభాకార్యక్రమము ముఖ్యముగా, ప్రశ్నోత్తరములతో
ప్రారంభమయ్యెను.

ప్రశ్నోత్తరములు ముగియగానే టి. ఎం. నారాయణ
సామిపిల్లేగారు “ఇటీవల తంజావూరు, తిరునావల్లి జిల్లాల
లో వరదలవలనగలిగిన నష్టముల గురించియు, అందుచే కష్టప
డుచున్న ప్రజల కొనర్పడల సహాయమును గురించియు చెప్పించు
టకుగాను సభాకార్యక్రమమును నిలువరింపవలసినదని ప్రతిపాదించిరి.

ప్రభుత్వమువారి తరపున లామెంటరు ప్రత్యుత్తరమున
గుచు, ఈ దినమున ప్ర శ్నోత్తరము ల స రి ద ర్చ
ము న ప్ర భు త్వ ము వారు చె లు ప గ
లిగిన విషయములనన్నిటిని చెప్పినందు, అంతియగాక కాసన
పథ ఈ దినముతో ముగియును గనుకను, ఈ మధ్యాహ్నము
ఇట్టిచే మరియొక ప్రతిపాదన చెల్లింపబడవలెననుటచేత, నీ ప్ర
తిపాదనను చెల్లించుట కవకాశము లేదనియు నుడువును నాజే
సిరి.

అధ్యక్షుడు ప్రతిపాదన సక్రమమైనదిగాదని త్రోసి
వేసిరి.

సి. తరగతి ఖైదీలకు మజ్జగ ముడిబియ్యము

“సి. తరగతి ఖైదీలకు మజ్జగ బియ్యమును వజ్జగ నొసగ
నిరాకరించుచు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన విధానమును
చెల్లించుటకుగాను సభా కార్యక్రమమును నిలువరింపవలసినది సామి
వెంటాచలం చెట్టిగారు ప్రతిపాదించుచు, అంతకు పూర్వమే
జరిగిన ప్రశ్నోత్తరములలో ప్రభుత్వ సభ్యుడు ఖైదీలకు మజ్జగ
నొసగ నిరాకరించినదియు అందుచే నీ విషయము శ్రాత్రిగ
నిజీవల జరిగినదనియు, దానికి కాశ్రీయమును నాజేవణ
యొడవాలదనియు నుడిచిరి.

లామెంటరు ప్రతిపాదన నాజేవించెను.

అధ్యక్షుడు, ప్రతిపాదన సక్రమమైనదిగాదని చెలువు
చు అనుమతిని నిరాకరించెను.

పిమ్మట, కాసనపథ ఉపాధ్యక్షులపదవికి ఎన్నికలుజరిగెను.
జస్తినువల్ల నాయకలగు డి. మునస్వామి నాయుడుగారు మొద
లగువారిచే, జి. జగన్నాథరాజుగారు ఉపాధ్యక్షులపదవి కధ్యక్షిగ
ప్రతిపాదించబడిరి.

అబ్దుల్ హమీదు ఖానుగారు, కలీఫుల్లాహ్ సాహెబుగారు
మొదలగు ప్రతికూలపక్షముచే నధ్యక్షిగ ప్రతిపాదించబడెను.
పిమ్మట ఎన్నికలు జరుగగా జి. జగన్నాథరాజుగారికి 79 వో
టులు అబ్దుల్ హమీదుఖానుగారికి 67 వోట్లును వచ్చెను. అందు
చే మొదటివారు విజయముంది నలు లగ్యుటకు ప్రకటించెను.

అధ్యక్షులవర్గము

1 బషీరు అహమ్మదు సయ్యదు, 2 ష. ఇ. శేషమ్మ
రి బషీర వేంకటరామయ్యగారును 4 టి. ఎన్. రామస్వా
మయ్యగారు అగ్ర సనాధిస్థానముగ నధ్యక్షునిచే నిలు
పించబడిరి.

సభనా రంతట ఘోషములకు లేచిరి. తిరిగి మధ్యాహ్న
ము 3 గ. 15 నిమిష సమావేశమయ్యెదగా.

లాహూరులో శ్రాత్రి స్పెషలు ట్రీబ్యునలు

లాహూరు, నవంబరు 18:—అధికారులకు చంపుటకును
బాంబులను తయారుచేయుటకును కుట్రపడిరిన 28 మంది
యనుపలపై తేబడిన నేరమును విచారించుటకు నెవన్ను జడ్జి
బ్బాకరుగారు, బారిష్టరు సలీంగా, రిటైర్డు నెవన్ను జడ్జి
గంగారాం సహానిగారు స్పెషలు ట్రీబ్యునలుగ నియమించబడిరి.
(శ్రీ ప్రె.)

జాబులు

బ్రాహ్మణ బాల వితంతు వివాహము

కాకినాడ ఆంధ్ర బాల వితంతు శిశు బాలయ నంబో 18-11-30 ది గురువారము ఒక బాల వితంతు వివాహము జరిగినది, ఇది 89 వ వివాహము.

వరుడు కడప జిల్లా ఎర్రగుంట్లలో లూయిసుకం పెరి-నబ్ ఏజెంటు ఇ. యస్. కృష్ణమూర్తి.

కన్య ఆంధ్ర బాల వితంతు శిశు బాలయ అభిమానపుత్ర అధికారపుత్ర భారతీయ.

ఈ వివాహమునకు ముక్తి శ్రీ, అశ్వమేధి, అశ్వమేధిరావు గారు, సోంబట్ల వెంకయ్యగారు, అధికారపుత్ర రామచంద్ర రావుగారు, బంగారు సత్యవారాయణగారు, పెద్దాడ రామ స్వామయ్యగారును ఇంకా అనేక సగరవాసులును విచ్చేసి విక్రీతి వైభవముతో జరిపినారు. (ఒక విశేషం)

శ్రీ చెలసాని సాంబయ్యగారి విమర్శ

గుడివాడ తాలూకా శ్రీ కల్యాణానికి వాస్తవ్యులగు శ్రీ యశో చెలసాని సాంబయ్యగారికి వాలంటీయర్ గా శ్రీకృష్ణ శిర ముక్తింద 25 రూపాయలు జరిమానాయు, 6 మాసముల కఠిన శిక్షయు ఆగస్టు 4 వ తారీఖున విధింపబడెను. ఆగస్టు 4 వ తారీఖునుండి ఆగస్టు 18 వ తారీఖువరకు తాజమండ్రి సెంట్రలు జైలులో నుండిరి. అనంతరము ఆలీపూర్ క్యాంప్ జైలులు నకు గొంపొందిరి.

ఆలీపూర్ క్యాంప్ జైలులో నుండక సాంబయ్యగారి కి జబ్బు చేసినది. తుమాపణగారి పామ్మని చెప్పబడిన సలహాను సాంబయ్యగారు నిరసించిరి. సాంబయ్యగారికి బాధ యొక్క నయినది. దినమునకు 30 లేక 40 విరేచనములయందుండిరి. అంత వైద్యులు పరీక్షించి పాత్రికాదువుడు నామ క్యాన్సర్ అన గా కొఱుకుతువును లేవినదని చెప్పిరి. జైలులు హాస్పిటలు లో చికిత్స బడసినను గుణము కనబడకపోవుటచే కారాగారాధి కారులు కట్టాములోని గవర్న మెంటు ఆసుపత్రిలో నొప్పరిం చిరి. సాంబయ్యగారు బీబియంటు కష్టమని చెప్పి విడిచిపెట్టుట కనుమరిసి చెప్పించుకొనిరి. నవంబరు 10 వ తారీఖున సాయం కాలము 6 గంటలకు సాంబయ్యగారిని విడిచిపెట్టిరి. విడిచిపెట్టు గానే వారి బంధువులు రైల్వేస్టేషన్ వరకు 12 వ తారీఖు ఉదయమునకు నూజెళ్ల స్టేషనుకు దిగికొని వచ్చిరి. మేనల్లో నెక్కించి యక్కడనుండి శ్రీ కల్యాణానికి దిగికొని పోయిరి.

సాంబయ్యగారు చాల నీరసస్థితిలో నున్నార. వీరు 8 మాసముల 6 రోజులు కఠిన శిక్ష నుభవించిరి. ఆత్మహతనాగే శ్రీకారావుగారు కాట్రగడ్డ మధుసూదనరావుగారు కానూరి చిన వేంకటరాజయ్యగారు నీలమణిగారు భయంకర కాత్రిగారు ఆరోగ్యముగా నున్నారని సాంబయ్యగారు చెప్పిరి.

కోగంటి దుర్గామల్లికార్జునరావు

రాజమండ్రి సెంట్రలు జైలులు పరీక్షితులు

రాజమండ్రి సెంట్రలు జైలులలో నున్న రాజకీయ వై దీలలో గొంపలు 25 పాదులు, కొంపలు 30 పాదులు తగ్గిపో యిరి. ఇట్లు తగ్గిపోయినవారు తమకు రొట్టియను బాలను నీయ పుసినదనికోరగా నీయబడవని వైద్యులు చెప్పినట్లు తెలియు చున్నది.

ఈ జైలులలో నింకను ఉప్పుదుబియ్యముతోనే యన్న మును వండుచున్నారగాని పచ్చిబియ్యముతో నన్నమును వండుట లేదు. ఇట్లు రొడ్డు, సి, క్లాసు వై దీలు ఉప్పుదు బియ్యము నకు బదులు పచ్చిబియ్యము నుపయోగింపనలసిన దని జైలుల నూపరంజెంటుగారి నడిగిరి. అందులకు నూపరిం జెంటుగారు సమ్మతించియోండలేదు. ఆ కారణముచే కృష్ణా జిల్లా ఆంగలూరు వాస్తవ్యులయిన శ్రీ శెలసాని రాగభూషణం గారు కృష్ణా జిల్లా ముక్కాల్లు వాస్తవ్యులయిన శ్రీ సమ్మెట వెంకట్రామయ్యగారు కృష్ణా జిల్లా పెడపాళ్లగూడ వాస్తవ్యులయిన శ్రీ సూరపనేని వేంకటరత్నం గారు తూర్పు గోదావరి జిల్లా గుడుమాల రావేశ్వరం వాస్తవ్యులయిన శ్రీ కనుమూరి లక్ష్మీ వతి రాజుగారు గుంటూరు జిల్లా చేబ్రోలు వాస్తవ్యులయిన శ్రీ చిరుమామిళ్ల మురహారావుగారు పచ్చిబియ్యము నిచ్చు వరకు నిరశనవ్రత మవలంబింప నవంబరు 10-వ తారీఖు సోమవారమునాడు దీక్షలున్నారు. 10-వ తారీఖునుండి భోజనముచేయుట మానివేసిరి. రెండు మూడు రోజులు గడచిననుగూడ జైలులరు గారు గాని నూపరింజెంటుగారు గాని యేర్పాదులు సమాధానము నిచ్చియోండలేదు.

అనంతరము వీరిని జూచి మజిలీందలు నవంబరు 12 తారీఖున నిరశనవ్రత మవలంబింప దీక్షలున్నారు. అప్పటినుండి వారెవరును భోజనము చేయుటలేదు.

రాజమండ్రి సెంట్రలు జైలులలోని వై దీ లిధియగు నెక్కించి కష్టపడుచున్నారు.

కోగంటి దుర్గా మల్లికార్జునరావు.

టార్ జెట్ రైఫులుకు రాజు పేరు చెందిన
విన్ చెస్టర్
(వర్తకగుంతు) నూ డె లు 52

కాంపెయిన్ షిప్ పంజెములందు మూలచే ఉపయోగిం పబడి, ఈవిన్ చెస్టర్ మా డెజ్ 52 కాలిబర్ టార్ జెట్ రై ఫుక్స్ 22 కు రాజువదితును జాబితవరచినది. విశిటరకము, జోల్డు యాక్సుగుల, 22 సామగ్గత రై ఫుక్ రిపీటరు కచ్చితముగా నుండుట చక్కగా గోచరుచును, మంచి శ్రుభావములు గలవి, విశేషిత ఏకరీతి నానుండి టార్ జెట్ మీ కనుభవమును ప్రతి విషయము నిరపరచబడును.

విన్ చెస్టర్ ప్రెస్టన్ కాట్రీడ్జిలు
ఈయత్కృష్టమైన రై ఫుక్స్ తగిన జతగానున్నది. అవి ప్రత్యేకముగా టార్ జెట్ పని క్రమముగా జరుగుటకై తయారొనర్చబడినవి. బతులు నుపయోగించు రై ఫుక్ శేగము సరిగా 200 వరకుండును, గృహములనుండి యుపయోగించు వాటివేగము 75 వరకుండును.

విన్ చెస్టర్ రిపీటింగు ఆరమ్స్ కంపెనీ.
న్యూ హావెస్, కాన్., యు. ఎస్. ఏ.
యెల్లప్పుడును విన్ చెస్టర్ మందు సామానులనే విన్ చెస్టర్ ఆయుధములతో నుపయోగింపుడు, అవి యొకదాని నొకటి అనుసరించి తయారుచేయబడినవి.

WINCHESTER
TRADE MARK

Dharival
INDIAN MADE WOOL WEAR

ధారివాల్ భారతదేశమునందు
తయారుచేయబడిన ఉన్ని ఉడుపులు
బ్లాన్ కెట్టు, రగ్గులు

అప్పటముగా భారతదేశమునందే స్వచ్ఛమైన ఉన్నితో భారతదేశపు పాశ్చిమామికులచే కల్పితేక హిందూదేశపు ఉన్ని నుండియే తయారుచేయబడినవి.

దిగుమతిచేయబడిన ఉన్ని బట్టలవర్తకము మేము చేయుట లేదు. కడచిన 50 సం॥ రములనుండి పంజాబునందు ధారి వాల్ ఉన్ని ఉడుపులనే తయారుచేయుచున్నాము.

స్వదేశి రగ్గులు 8' x 4 1/2' 18 1/2 ధర రు. 9-2-0.
టోఫా బ్లాన్ కెట్టు 8 1/2' x 4 1/2' 18 1/2 ధర రు. 8-12-0.
పంచేమాతరం రగ్గులు 8' x 4 1/2' 18 1/2 ధర రు. 7-12-0.
డిటో 7' x 4 1/2' 18 1/2 ధర రు. 7-4-0.

పంజాబులో ధారివాల్ మిల్లులందు
తయారుచేయబడినది

అఖిలభారత మహమ్మదీయ

మహాసభ, లక్నో

నవాబు ఇస్మాయిల్ ఖానుగారు

అధ్యక్షత వహించిరి

లక్నో, నవంబరు 15:—అఖిలభారత మహమ్మదీయ మహాసభ లక్నోలో ఈ నెల 15 తేదీన సమావేశమయ్యెను. నవాబు ఇస్మాయిల్ ఖానుగారు (మీరలు) అధ్యక్షత వహించిరి.

అధ్యక్షుడు రైలు దిగిన వెంటనే ఈరేగించిరి.

ఈ సభయొక్క ప్రధమసమావేశ మిదియే. అన్ని రాష్ట్రముల నుండియు ప్రతినిధులు వచ్చిరి.

కానీ సభ్యులైన సయ్యదు అలీ హుసేన్ గారు (బారీష్టరు) ఆహ్వాన సంచికాధ్యక్షుల పదవిని స్వీకరించుచు దిగిరి. ఉద్దేశ్యము చెప్పిన ఉపసభ్యులను వారిట్లు చెప్పిరి:

“ఈ దేశమునకు ఎటువంటి ప్రభుత్వము ఉండవలయునో అధినేత ప్రతిపత్తి యుండవలెనా? బాధ్యతాయుత స్వపరిపాలనమా? లేదా విషయము నిర్ణయించుటకు పూర్వము యీ దేశములోని వేత్తల సంఘములవారికి యీ దేశపరిపాలనయందు ఎంతెంత అధికార స్వాతంత్ర్యములును హక్కులును ఉండవలయునో” అను విషయము నిర్ధారణకావలెను.

హిందూ సోదరులు చూపుచున్న త్యాగము మెచ్చునని నచే. కాని సాంఘిక విభేదములను అలోచించినయెడల వెనుక 1921 సంవత్సరములో హిందువులతో కలిసి మహమ్మదీయులు పనిచేసినట్లుగా యిప్పుడు మహమ్మదీయులు పనిచేయవలరు. మహమ్మదీయుల సహకారము కావలయునని హిందూసోదరులు కోరెయెడల, అన్యోన్య విశ్వాసమునకు కావలసిన అనుకూల పరిస్థితుల కలుగజేయవలెను.

ఈ మహమ్మదీయ మహాసభకు కాఖాసంఘములను ఏర్పాటుచేయవలెను. వాలంటీరులను ప్రచారకులను ప్రోత్సహించవలెను. రాజకీయముల, మత విషయములు రెండు భిన్న వ్యవహారములు కావు. మహమ్మదీయుల లింకను తగినంత ప్రబోధము నందలేదు. మనమందరము కార్యసాధకులమై కార్యక్రమము నొనరి యీసభలో తయారు చేయవలెను.

అధ్యక్షుల వినోదము

నవాబు మహమ్మదు ఇస్మాయిలు ఖానుగారు అధ్యక్షుల పదవిని స్వీకరించుచు యాక్రిందివిషయములను చెప్పిరి:

ఈ మహమ్మదీయసంఘముయొక్క ధీల్లీలో చేసిన తీర్మానము యీ మహమ్మదీయ సభకు మూలనూత్రముగా జున్నది. కాబట్టి యీ నూత్రము ననుసరించియే భారతదేశ భవిష్యత్పరిపాలనావిధానము నిర్ణయింపబడవలెను. అఖిలభారత ముస్లిముసమితికి బద్ధుడౌదముగా యీ సభ ప్రతిష్ఠింపబడిన దనియు ముస్లిము సమితియొక్క పేరు పెంపును తగ్గించుటకొరకే యీ సభ నెలకొల్పబడినదనియు కొందరు వాదించుచున్నారు. ముస్లిము సమితిలో తమ ఆటలుసాగినవారందరు వాదించుచున్నారు. ఈ సభ కేవలము గవర్నమెంటు పక్షానుసరతతో నిండి యున్నదనియు సాంఘిక విభేదములనే గోరంతలు కొండంతలుగా తేసి వైషమ్యములను పెంచుటకే యీసభ ఏర్పడినదనియు మరికొందరు వాదించుచున్నారు. ఇవన్నియు అపవాదలు నీలివార్తలు.

ధీల్లీ సమావేశమందు మహమ్మదీయసంఘ ప్రతినిధులందరును కలిసి తీర్మానము చేసిరి. ఇది జయప్రదముగా వీకరించుచు చేయబడిన తీర్మానము. ఎవరో కొందరు జాతీయవాదులగు మహమ్మదీయులుతప్ప మిగిలినవారందరు యీ తీర్మానమునే ఆమోదించుచున్నారు.

జిన్నాగారు మొట్టమొదట యీసభాతీర్మానమును ఆమోదించియుండలేదు. కాని అటుపిమ్మట నిష్కణతయారు చేసిన 14 మరతులను ధీల్లీ సభా తీర్మాన మూలనూత్రములకు అనుగుణముగా చేయుచున్నది. కాబట్టి యీ తీర్మానములో నున్న సాంఘికవిభేదసమస్యపద్ధతులను అంగీకరించి ప్రభుత్వవిధానమేదియును మహమ్మదీయుల అంగీకరింపజాలరు.

యూరపు ఖండములోని దేశములందు మతవిభేదములు లేవు. మతవిభేదములనుబట్టి ప్రజాప్రాతినిధ్యముగాని మతవిభేదములనుబట్టి అల్పజన సంఖ్యాక సంఘ నిర్ణయములును అట్టి అల్పజన సంఖ్యాక సంఘ ప్రేయసంరక్షణ విధానములుగాని ఆ దేశములలో జరుగవులేదు. కాని, యీ దేశములో అవన్నియు అనభవము. కనుక యీసభలో ఖండములోని పరిపాలనావిధానములను ప్రాతినిధ్యవిధానములను యీ దేశములో అనుసరింప వలెను.

మహమ్మదీయులు ఆసమర్థులైనను, అసర్థులైనను గవర్నమెంటు అధికారములు, ఉద్యోగములు ఒసంగవలయునని యేమి వాదించుటలేదు. మహమ్మదీయుల పౌరుష్యప్రమాణములనుబట్టియే వారికిగల పరిపాలనాధికార భాగము ఏ యీ

యనలేను. పరిపాలనాధికారములయందు మనకు కలుగజేయబడిన అన్యాయము ఆసమాచారము మాకు హృదయవిదారకముగా నున్నది. కనుక మహమ్మదీయుల కొనంగలసిన అధికార పద్ధతుల భాగస్వామ్యములను కాపనరూపకముగా నిరూపించవలసినదని కోరుచున్నాము.

ప్రత్యేక నియోజకవర్గములకై మహమ్మదీయులకోరుట చేత దోహదును హిందువులు భావించుచున్నారు. మహమ్మదీయులు ప్రత్యేక నియోజకవర్గములను కోరుట గర్హించుచు అట్టి ప్రత్యేక నియోజకవర్గ సభ్యుల అనర్హతాదాయకమని నిరూపించుటకు హిందువులు తమ తత్కల పాండిత్యమునంతను ప్రయత్నించుచున్నారు.

కొలది సంవత్సరముక్రిందట కొందరు మహమ్మదీయుల కాజీయ వేత్తలు కొన్ని సూచనలను గావించియుండిరి. ఆ పద్ధతుల ప్రకారము ప్రత్యేక నియోజకవర్గముల యగత్యముండలేదని కాని, అప్పుడు హిందువులు ఆ సూచనలను అంగీకరించి తరుణమును విడనాడిరి.

కాని యిప్పుడు సమిష్టి నియోజకవర్గముల పద్ధతి ఎట్టి మరతులతో నె నను మహమ్మదీయులు ఆమోదించజాలరు.

సరిహద్దు రాష్ట్రములకు ఇతర బ్రిటిష్ యుండియాతో బాటు సమాన రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును బ్రిటిష్ వా లొనంగనియెడలను, సరిహద్దు రాష్ట్రములలోని మహమ్మదీయుల తెగల వారిని బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య విజృంభణకాంక్షచేత విశేషముగా కొనవలెనని బ్రిటిష్ వారు యత్నించినయెడలను అచటి ప్రజల రాజభక్తి విశ్వాసమును నిర్లక్ష్యముగా చూచిన వారగుదురు. అట్టిపనులు సరిహద్దు రాష్ట్రములలో జరుగుచుండినందులకై మహమ్మదీయులందరును తమ యాత్యేకమున వెలుగుచుగలరు. ఆ సరిహద్దు ప్రజలను అనవసరముగా రెచ్చగొట్టి నిరుత్సాహపరిచి కోపావేశ పరచుట జేయుటయగును. ఇటీవల ఆ రాష్ట్రములలో జరిగిన యుద్ధపద విషయములనుగూర్చి ఒక విచారణసంఘము నేర్పాటు చేసి నిష్పత్తిపాతముగా సత్యములను నిర్ణయించవలెను ఈపని గవర్నమెంటువారు తమ నిజత్యేయమునకే చేయవలసియున్నది.

రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యముకొరకై కాంగ్రెసుసభ్యులకు ఆందోళన చేయుచుండిరి. కాని, యిటీవల వారు తిరిగి తమ యభిప్రాయమును మార్చుకొని కేంద్రీకృతాధికారము గల ప్రభుత్వము కావలెనని వాదించుచున్నారు. ఈ విధముగా హిందువులు తమ యభిప్రాయమును మార్చుకొనటకు కారణము మహమ్మదీయుల యెడల హిందువులకు గల యనుమానమే కారణమైనయెడల మహమ్మదీయులు హిందువుల యెడల భయముకలిగి యుండవలసియున్నది.

సైహూబ్ కేదీక్ వ్యాసా మహమ్మదీయులతో హిందువులకు గల సాంఘిక వైషమ్యము పరిష్కరింపబడలేదు. కనుక అధినేత ప్రతిపత్తి యొసంగబడుననెడి వాగ్దానము ప్రభుత్వమువారి వద్దకుండి పొంది రొందుపైబిటు సభకు వావలెనని హిందువులు భావించిరి. ఈ రీతిగా వాగ్దానము పొందిన హిందూ మహమ్మదీయుల ప్రతిబంధకము తొలగిపోవాలని భావించిరి. ఇట్టి వాగ్దానమును మహమ్మదీయులు కూడ హర్షించి తమతో ఏకీభవించెదరని తలంచిరి. అట్టి వాగ్దానము బ్రిటిష్ వారు చేసినయెడల అల్పజనసంఖ్యాక సంఘము లేమి హక్కు సౌకర్యములను కోరుచుండినను వాటింపక పరిపాలనా విధానము నొకటి తయారుజేయవలసిన వారగుదురు. హిందూ మహమ్మదీయ విభేదముల సమన్వయము ఇంకొక నాటికి చూచుకొనవచ్చునని వాయిదా వేయగలరు.

ఇటీవల సంధిరాయవారములు నడచినవి. వైస్రాయి గారు ఆంతరంగికముగా అభ్యుపాస్త మిచ్చినప్పటికిని రొండు పైబిటు సభకు హాజరుకాగలమని కాంగ్రెసు నాయకులు చెప్పిరి. కాని యీ అభిప్రాయ నిర్ణయమును కాంగ్రెసు నాయకులు చేసికొనక పూర్వము మహమ్మదీయులతో సమాలోచన చేసి యుండలేదు. కాని తాము గర్హించుకొనిన యీ అభిప్రాయమునకు మహమ్మదీయులకూడ అంగీకరింపవలెననికోరిరి. మహమ్మదీయులయెడ గౌరవాభిమానములన్నయెడల మహమ్మదీయులతో సంప్రదింపకుండగ నే రొండుపైబిటుసభకు కాంగ్రెసు నాయకులు బహిష్కరించియుండరు.

సాంఘిక విభేదములు ముందుగా పరిష్కారము రొండు పైబిటు సభలో జరుగగలదని మానమృకము. అసభకు మహమ్మదీయుల తరపున గవర్నమెంటుచే నియమింపబడిన ప్రతినిధులు యీపరిష్కారమును తత్పక చేయగలరని మానమృకము. మంచికో ఛెడ్డో గవర్నమెంటువారు ఒకతరుణమును కల్పించినారు. ఆతరుణమును మనము సద్వినియోగ పరచుకొనెదముగాక.

ఈరొండుపైబిటు సభలో నిర్ధారణ చేయబడవలసిన హక్కులను మనము ఏకముఖముగా నిర్వచించుటకు కట్టుదిట్టములను చేయుదముగాక.

ఈసభ యీసంఘ ప్రేయమునకే పాటుబడును. కాని యితర సంఘములకు అపకారము చేయజాలరు.

అరబ్బులకును యూదులకును గల వ్యవహారస్పర్ధలను వారే స్వయముగా బరిష్కరించుకొనవలెనుగాని, అంగ్లేయులు

మధ్యన ర్హిత్వమును వహించి అధికారము చేయించుట కూడ దని మేము కోరుచున్నాము.

తీర్మానములు

ధీల్లీలో 1929 జనవరి 1 తేదీన ఆఖాగానుగారి అధ్యక్షతన జరిగిన మహమ్మదీయమహాసభలో చేయబడిన తీర్మానమునందలి ప్రధానసభ్యులముఖ్యము అనుబంధింపబడియున్న రాజకీయవిధానమునీ రొండుపైబిటు సభ్యులు నిర్ణయించిననే తప్ప యీ దేశమందలి మహమ్మదీయ సంఘము ఆమోదింపజాలదు.

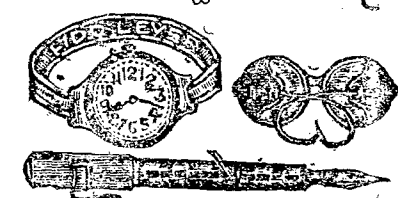
ఇండియా గవర్నమెంటువారు తయారుచేసిన తమ అభిప్రాయ నివేదిక ప్రేయము కమిషను నూచనల కన్న బాగున్నను ధీల్లీసభలో 1929 సం॥ మేదు మహమ్మదీయులు కోరిన కోర్కెలకంటె హీనుగానుండి ఆకాంక్ష కరముగానున్నది.

కాండోజేబిలు సభలో మహమ్మదీయ ప్రతినిధులు ముఖ్యముగా యాక్రిందివిషయములకై ప్రోత్సహించవలెను.

1. రాగరి ప్రభుత్వ విధానము సమాఖ్య పరిపాలనాచక్రముగా నుండవలెను. 2 రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు సంపూర్ణాధికారముండవలెను, 3 మహమ్మదీయులకు ఉండవలసిన అధికారానికామును సంస్కరణచట్టములో నిర్ధారణకావలెను.

అన్నిటికన్న ముఖ్యముగా రొండుపైబిటుసభలో వర్తించదగిన విషయము లింకొకటికలదు. ఆదేదనగా అధినేత ప్రతిపత్తియే. (ప్రీ. బి.)

ఇనాము ! ఇనాము !! ఇనాము !!
కొద్దీరోజులు మాత్రమే.

కెంపులు చెక్కిన “లీవరు” రిస్కు గడిచారము పట్టికోను, 14 కాగ్గి రెట్టు కోల్లుకోల్లు

నేతెడ్డు నిమ్మ ఫాన్ పెన్ పేనా, చలవముక్కర్లం ఇనాములతోధర్ దు. 5-8-0. తపాలాచార్జీ ప్రత్యేకం. రిసంబిల్ గ్యారంటీ. రేడియోవాచి కంపెనీ, పి. టి. మద్రాసు.

చ్యవన ప్రాశలేయము

శుభము-దగ్గు-ఉబ్బసము-అదర్లము-కళము-పురాణ జ్యోతిషములు-మొదలగు న్యాధులను ఖండించి జలమును కలిగించు ఔషధములతో ఉత్తమమయినది. 6 20 తులముల డబ్బీరు 1-4-0 వి.పి.చార్జీ ప్రత్యేకము

పి.సి.సి.ఎ అందు కంపెనీ, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేపి, నల్లూరుజిల్లా.

మీ పాదరక్షలను కోబ్రా నులభముగ మెరుగు పెట్టనగును. సులభముగ మెరుగు గోజంతయు నుండునట్లు చేయును

COBRA BOOT POLISHES

మిథనమును గాపాడగలదు నలుపు, గోధుమవన్నె, చార్కోలే (బ్లెయిస్) రంగులలో గలవు.

వీజింటు-విల్సన్ అండ్ కో, మద్రాసు.

మీరు కార్టోల్ నువయోగించిన దివ్యముగా జారునట్లు చేయును విస్తారమైన ఖర్చులేదు

కార్టోల్ మిక్సిల్ సర్వోత్కృష్టమైనది గాన ఇతర రకములకంటె ఎక్కువ ధర గలదని మీరు తలచవచ్చును. అయితే అట్లు కాదు. ఇతర మామూలు చమురుల ధరకే భారతదేశమునం దంతటను కార్టోల్ దొరకుచున్నది.

కార్టోల్ చిరకాలము మున్నును. ఇతర చమురు లన్నిటికంటెను ఇది చక్కగా జారునట్లు నర్పించును. పిస్టన్ శీలు నిజముగా తోవరహితమైనది. ఈరీతిగా ఇంజను శక్తిని హెచ్చించుచున్నది. తక్కువపాగను గలిగించి, ఎంజనుభాగము లన్నియు ఎక్కువగా అరుగకుండా కాపాడును.

కార్టోల్ నువయోగించుటవలన మీరు నిజముగా ప్రైజ్ మును కూడబెట్టగలరు. మరుసటిసారి మీకు లూబ్రికెంటు అవసరమైనప్పుడు పట్టుదలతో కార్టోలునే యవయోగింపుడు. అది ప్రతిచోటను ఎట్టుని అక్షరములుగల ఆకుపచ్చని డబ్బెలయందు విక్రయించబడుచున్నది.

వేక్ ఫీల్డ్ కార్టోల్ మోటారుచమురు
కార్టోల్ ను తయారుచేయుటకై గడచిన 5 సం॥లందు 20,00,000 గాలనుల భారతదేశపు ఆముడ మువయోగించబడినది.
సి. సి. వేక్ ఫీల్డ్ అండు కో. లిమిటెడ్.
బొంబాయి, కలకత్తా, కరాచి, ఢిల్లీ, లాహారు.
మద్రాసు రాజధానికి పంపకవారు:—
అజింజ్ అండు కో. లిమిటెడ్, మద్రాసు, దీని బ్రాంచీలు.

కై కలూరు తాలూకా ప్రాథమిక విద్యాసంఘ సమావేశము

కై కలూరు తాలూకా పాఠశాలలో, ది 8-11-20 తేదీ నివారము సభ్యులను 2 గం—4 గం. ల సరకు, కృష్ణా జిల్లా విద్యాధికారులు శ్రీయుత హరి శేరయ్యశాస్త్రి బి. ఏ. ఎల్. టి. గారి యాజమాన్యమున సమావేశము జరిగెను. ఉపాధ్యాయులు సుమారు 80 మంది వచ్చిరి.
ప్రొ. జి. ఎల్. తై ప్రార్థనతో కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడెను. పిమ్మట శ్రీయుత హరి శేరయ్యశాస్త్రి బి. ఏ. ఎల్. టి. గారి రధ్యముగా నెన్నుకొనబడి వుప్పుమలంకృతులై, సభ్యుల కరతాళధ్వనలు చేలరేగ సభ్యుల సీతము నలుకరించిరి. తరువాత కై కలూరు తాలూకా ప్రాథమిక విద్యాసంఘము వారు శ్రీవాళికి సన్మానపత్రము నొసంగిరి.
పిమ్మట సంఘాధ్యక్షుడు శ్రీ గుడిపాటి వెంకటేశ్వర శర్మగారు సభ్యులచేతను కృత్యముగా సభాపాదీ తెరిగించి ది 22-2-20 తేదీనీ అతలతెగలపాడు సత్రమునందు జరిగిన వార్షికోత్సవమునాటి విజృంభనమునంగు శోభిల్లుమును జూపిన వారి కీయ నిర్ణయమున బహుమతులను సేద శ్రీ. డి. యి. ఓ. గారితో నిప్పించుట కి సమావేశ మేర్పరచిన చెప్పిరి.
తరువాత యగ్రాసనాధిపులు విద్యోత్సాహము చేరిపనులను గూడ పాఠశాలలందు సేర్పరచుట యత్యంతావశ్యకమనియు, చేరిపనుల ప్రోత్సహించుట బహుమతులతోనగు విధానము నను

లంబించుటచే సీపమావేశమునకు మిక్సిల్ ప్రామాణ్యత కలిగినదియు సన్మానపత్ర మొసంగిన సంఘమువారికి కృతజ్ఞుడనియు తెలిపి తమ ప్రారంభోపన్యాసమును ముగించిరి.
అనంతరము శ్రీ ఎస్. నరసింహారావు పంతులుగారు, బోధనాపద్ధతులనుగురించి విపులముగా నువ్వనించిరి. విశేష స్వాగతముతో నూదిన వారి యమాల్యాభిప్రాయము లుపాధ్యాయుల రంజింపజేసినది.
పిదప యజ్. సత్యనారాయణమూర్తి పంతులు బి. ఏ. డి. యి. డి. గారు ప్రాథమికపాఠశాలలో తెలుగుబోధన గురించి యువస్వపించుచు, పాఠశాలలం దుపాధ్యాయులు తెలుగును బోధించుటలో, సామాన్యముగా జూపట్టులోపములను వివరముగాచెబుచు, పాఠశాలలు, దేవాలయములవలె పవిత్ర స్థానములనియు, ఉపాధ్యాయులు పాఠశాల బహిష్కరణచేయున జే యచ్చింతల నివర్తించి, నిర్మలాంతరకరణముతో లోనికి బ్రవేశించి, బాలమనసిక తత్త్వము లనుసరించి సద్భావముతో విద్యను బోధించవలెననియు, నిట్టి సద్విధుల ననులంబించని యుపాధ్యాయు డిహపరములకు మూడడగననియు, సవర్గతముగా మృదుదురుర వాగ్దాంధ్యంతో సభ్యులకు ముదంబు నూర్చిరి.
తదనంతర మగ్రాసనాధిపులు యీ క్రింద చెప్పిన వారికి 11 రజతపతకములను 11 పుస్తకములను బహుమతులు నిచ్చి గౌరవించిరి.

శ్రీ డి. రామబ్రహ్మం, ఆర్. సీతారామయ్య, కె. జగన్నాథం, వి. మోహయ్య, సి. హెచ్. కృష్ణయ్య, యం. జాన్ సుందరరామయ్య, యజ్. పరశురామయ్య, యజ్. వి. లక్ష్మయ్య, డి. సత్యనారాయణ, జి. సోమరాజు, డి. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు.
తరువాత సభ్యులు (D. E. O.) తమ యంత్యోపన్యాసమునందు, “భావిరాజ్యాంగమునందు పౌరులు గాబోవు నేటిపాలకుల విద్యాశీక్షణమునం దుపాధ్యాయు లత్రుతులై విద్యుక్తముగా మెలంగవలెను” అని హెచ్చరించుచు, యుపాధ్యాయుల కమూల్యములకు ఫలహాలను విశేషముగా నొసంగుచు బహుమతుల నొసగిన, వెంకటరాంయిగో, రామయ్యగో, మాతలి డి గో వారలను క్లాఫించుచు ముగించిరి.
పిదప సంఘాధ్యక్షుడు, వాత్సల్యముతో సగ్రాసనాధి పత్యమును వహించిన శ్రీ. డి. యి. ఓ. (కృష్ణ)గారికివి, విశేష సంతకముల పెక్కింటిని కృతపరచిన యుపన్యాసకులకును, సభకు విచ్చేసిన డెడ్లలకును, 10 రజతపతకములను, 5 పుస్తక సంచికలను, 1 రజతపతకమును, వరుసగా బహుమతులుగా నొసంగిన శ్రీ వెంకటరాంయిగో, రామయ్యగో, మాతలిగాం యిగో వారికిని విదనసహస్రము లర్పించుటతో సభ ముగిసెను.
కూడిభొట్ల ఆంజనేయులు,
కార్యదర్శి.

వ్యవసాయలేఖలు

తిరువతి

(స్వకీయవిలేఖరి)

మ హా సంక్రమణ

నవంబరు 18:—తిరుపతికి మూడు మైళ్ల దూరమున చిర తానూరు అను అలమేలునుం గావురం గ్రామంలో శంకేశి యుండు శ్రీ పద్మావతీ తానూరు వారి దేవాలయములో గుమారు 15 సంవత్సరములవృద్ధు తయారుకాబడిన బంగారు ధ్వజస్తంభమునున్ను, శ్రీ తానూరు వారి వస్త్రములు వగైరాలు ఇటీవల తగులబడిపోయినందులకున్ను చేర్చి మహాసంక్రమణ కాలి పోయేముఠాను 3-11-30 తేదిన ప్రారంభ మై 12-11-30 తేదిన శ్రాద్ధి అయినది.

ఈ మహాసంక్రమణకు పదివేల రూపాయలు ఖర్చు అయినదని తెలియచున్నది.

ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు

స్వేచ్ఛ మోటారువ్యాధి శ్రీ తానూరు వారి దేవాలయమునకు ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు 8-11-30 తేదీ మొదలు ఏర్పాటు కావడి ప్రతి రోజు రాత్రి వెలుగుచుండున్నది. తిరుచనాపల్లి వాస్తవ్యుల శ్రీమత్ ఆర్. శేషశాయిశాయ ఖద్దూరువుండి, ఇంజనీరు సిర్పాడుయ్యచేసి, పై దీపములు వెలిగించుటకు ప్రయత్నపడుటచే 8-11-30 తేదీ రాత్రి నుండి దీపములు వెలుగుచుండున్నది.

సంస్కృతకళాశాల విద్యార్థులు

విద్యార్థులకు ప్రతి సం॥ రం ఒకజత ఖద్దూర పంచలు ఇచ్చుట వాడుక కలదు. కడచిన సం॥ తమునకూడ ఇవ్వబడినది. ఈసంవత్సరము ఒక్కొక్కరికిని ఒక్కొక్క మిల్లుకుంబ ఇచ్చుటకు ప్రారంభము కాగానే కొందరు మాత్రం తీసుకొనిరి. తక్కినవారు తీసికొనక నిరాకరించుచు ఖద్దూర పంచలు కావలయునని కోరిరి.

సస్పెండు చేయబడుట

శ్రీ వెంకటాచలవారికి బ్రహ్మాగ్ని సమయములలో వచ్చిన కానుకలు, ఎరుంబళ్లు వగైరాను, తిరుపతి, దేవస్థానం ఖజానాఅఫీసులో ఒక నెల రోజులుగా లెక్కపెట్టుచున్నారు. ఇట్లు లెక్కపెట్టుటలో, ఒకరోజున, ఒక తప్పకుండు 20ల వంతున 87 వరుసలు ఎంచిపెట్టిరి. శ్రీయుతి నారాయణదాసుగారు ఈ 87 వరుసలను చూడగా, ఒక్కొక్కవరుసలోను రు 22-0-0 వుండినది. రు 740-0-0 లు అని చెప్పిన మొత్తమును, మరల లెక్కపెట్టుటలో రు 814-0-0 వుండినది. అందుపై లెక్కపెట్టిన గుమస్తాకు సస్పెండుచేసిరి. ఇంకను విచారణసలపుచుండున్నారు.

ఉద్యోగములు

మ. రా. రా. శ్రీ. వంగనామాల రామారావుగారిని 9వ మ్యా ఆఫీసరుగ నెల 1 కి రు 200-0-0 లు వేతనముతో ఏర్పాటు చేసియుండున్నారు. వీరు ఇటీవల చార్జి తుమ్మకొనిరి. ఇదివరలో రెవిన్యూ ఆఫీసరుగ వున్న మ. రా. రా. శ్రీ. జి. రామమూర్తిగారిని సెటిల్ మెంట్ ఆఫీసరుగ ఏర్పాటు చేసియున్నారు.

భ్రతపురం

వ్రథమ గంజాం జిల్లా పంచాయితీల సభ

ఈ సభ ముగియరపురం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులగు పొకల నారాయణరావు బి. ఏ. బి. యల్. గారి అధిపత్యమున భ్రతపురం జిల్లాబోర్డు ఆఫీసులో 10-11-30 తేదీని జరిగినది. జిల్లా యూనియన్ బోర్డు ప్రతినిధులందరూ, జిల్లాబోర్డు మొదలగు చాలామంది ఆ సభకు విచ్చేసిరి.

ఆహ్వానము

భ్రతపురం యూనియన్ బోర్డు ప్రసిడెంటువారైన ముగిసేను సామెలుగారు ప్రతినిధులను ఆహ్వానించుచు భ్రతపురం చారిత్రకమైన ప్రసిద్ధిచెందిన పట్టణ మనియు జిల్లాకు ముఖ్య స్థానమనియు నుడివి యీ సభ శ్రాత్త లోకల్ బోర్డుసరకు ఆఫీసులో యూనియన్ బోర్డుల సంబంధమైన విషయములగురించి చర్చించుటకు సమావేశమునకు తగినవారు ముగి నారాయణరావు గారిని సభాధ్యక్షునిగా ఉండుటకు కోరగా ముగి తిత్తి బలరామయ్యగారు బలపరిచిరి.

సభాధ్యక్ష ఉపన్యాసము

ఈఆట్ర 1930 ఆగష్టునుండి అమలులోనికి వచ్చిన దనియు, యూనియన్ బోర్డులు అను పేరు తీసివేసి "పంచాయితీలు" అని పేరుగ మార్చబడెననియు, ప్రతిపంచాయితీబోర్డు

సమ లాడు సెన్సు (భూపన్నులోనుండి 1 రూపాయికి 8 పైసలు ఆపంచాయితీలో ఉన్న భూములనుండి యవ్వబడుననియు బోర్డునుగూర్చి అనుపత్రులు పంచాయితీలు అధికారములోనికి తీసుకొనవచ్చు ననియు నుడివెరి. వై సు ప్రసిడెంటు ఎన్నుకొనుటకు కూడ అధికారము యిచ్చివారనియు చెప్పిరి.

తీర్మానములు

1. ఈ గంజాంజిల్లా యూనియన్ బోర్డులలో అని పేరు నకు బదులు 'గంజాంజిల్లా పంచాయితీలసభ' అని మార్చబడెను.
2. ఈ 1930-31 సం॥ ముగి కానులదేవి వెంకటకృష్ణమ్మ దొరగారు (ఇచ్చాపురం) ముగి పొట్నూరి స్వామిశామిగారు (నరసన్నపేట) తిత్తి బలరామయ్యవారయ్యుగారు, ప్రసిడెంటు వై సుప్రసిడెంటు సెక్రటరీలుగా నెన్నుకొనబడిరి.

3. ముగి హుస్సేను సామెలుగారు తిత్తి బలరామయ్యగారు చెన్నపట్నం లోకల్ బోర్డు చేబత్తునకు ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

వచ్చే సభ సరసన్నపేటకు ఆహ్వాన మొసగబడెను.

జె. నాగేశ్వరరావు బి. ఏ. ఎల్. టి.

నంద్యాల

నవంబరు 12 వ తేదీ:—శ్రీయుత పి. హెచ్. జగదీశ చంద్రగౌడు శత్రువుండలమున గ్రామాభివృద్ధి యాద్య మునకు ప్రచారము గావించుచు నంద్యాల జేతెంచిరి. నంద్యాల విజ్ఞాపియా రీడింగు రూముతరపున రీడింగురూము భవనమునందు 10వ తేదీ సోమవారం సాయంకాలము 6 ఘంటలకు గొప్పజూరంగంపల్లి జడబబడెను ముగి రాల్ రాల్ శ్రీ శం డితవర్మలైన ఆదిత్యుడి సోమనాధరావుగారు గ్రామసాధిపత్యము వహించిరి. నంద్యాల పురపాలక సంఘాధ్యక్షులును తదితర గ్రామప్రముఖులు సభింపరించిరి. శ్రీయుత జగదీశచంద్రగౌడు గారు గ్రామాభివృద్ధికోసమ్యములను విషయములను గురించి మహాప స్యాసము గావించిరి. ఆశ్రయపు గురుకుల కుటీరముల విద్యాధి నర్థులకు ఆధునిక కాలపు విశ్వవిద్యాలయములకు తారతమ్య గరిమను నూచించిరి. పృథివివర్ణల పెంపొందించుటకు యుక్తరూపల నోపనిరి. స్వసహాయము భారతంబున వెన్నెముకవంటి దని నిరూపించిరి. సమాచారము, పరపరిసంఘములు, గ్రామారోగ్యము ఆదిమాం ధ్రోధరణమునకు కంకణబద్ధులై మెలంగవలెనని సభికులను కోరిరి. ప్రజలయం దహంసాప్రచారము గావించి సాంఘిక బింకముకలుగజేసి వికమత్యాంకురమును నాటింపజేయవలెననిరి. అంత్యమున అగ్రాసనాధిపులగు ఆదిత్యా సోమనాధరావుగారు ఉపన్యాసకులను మిక్కిలి కొనియాడిరి. విజ్ఞాపియా రీడింగ్ రూము సభికుల, కార్యదర్శి తరపున శ్రీమత్ యల్. నరసింహా చార్లు బి. ఏ. బి. యల్. గారు ఉపన్యాసకులను, అగ్రా సనాధిపుని మిక్కిలి క్లాసుంచి రాత్రి 8 ఘంటలకు సభ ముగింప జేసిరి.

రెండవ యుపన్యాసము

నంద్యాల విజ్ఞాపియా మిటింగురూమునందు మంగళవా రము 11 వ తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు రెండవసభ జరిగెను. శ్రీమత్ యల్. నరసింహాచార్లు బి. ఏ. బి. యల్. గారు రథ్యక్షులునాడుండిరి. శ్రీయుత ఆదిత్యా సోమనాధరావు గారు తాము రచించిన "ధగవర్ణి"ను పారాయణము గావించి సభికులకు కల్పానందముగా వినిపించిరి. అందులో భక్తియోగము విశ్వరూప దర్శనయోగము సభికుల చేత కొని యాడబడెను. పిమ్మట హిందూపుర వాస్తవ్యులు పి. హెచ్. జగదీశచంద్రగౌడుగారు "బ్రహ్మచర్యమహిమ"ను గురించి ముచ్చటించిరి. యుగధర్మములను సంక్షేపముగా వర్ణించిరి. దశావ తారతమ్యములను మాతృముగా వ్యాఖ్యానపరచిరి. బ్రహ్మచర్య మును సక్రమముగా నడపించు విధానములను విపులముగా జెప్పిరి. అంత్యమున అగ్రాసనాధిపులగు శ్రీమత్ యల్. నరసింహాచార్లు. బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు ఉపన్యాసకుల సభిం దించుచు రాత్రి 8 ఘంటలకు సభ ముగింపజేసిరి.

కైవ స్సుబ్రహ్మణ్యశర్మ.

ప్రకటన

హైయ్యర్ అండు లోయర్ ఎలిమెంటరీ గ్రేడులందు తరఫీతైన శ్రీ ఉపాధ్యాయులు ఈ తాలూకాబోర్డునందు నెల 1 కి రు 25-1-30, 20-1-25 జీతములపై పనిచేయుటకు దరఖాస్తులను ఈ క్రిందివిలాసమునకు 30-11-30 తేదీలోగా చేరు నట్లు పంపుకొనవలెను.

తాలూకాబోర్డు } ఎ(సం) టి. న్. రామకృష్ణారెడ్డి, ఆఫీసు-చుదవల్లి } అధ్యక్షుడు.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 సం॥ నవంబరునెల 19-వ తేది బుధవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముబస్తాతి			
కుకుమ తెసాతిని	,, 45	కలప	12 8 0 18 4 0
నెల్లూరిని	,, డిల్ 42	,,	13 14 0 18 0 0
ధిల్లి	,, డిల్ 46	,,	14 0 0 15 8 0
రాగులు	రా. 164	బస్తా 1-8	,, 8 12 0 9 0 0
సవ్యలు	,,	,,	14 0 0 15 0 0

2. ధాన్యము పవ్వలు

కందులు బస్తా 1-8 ర 205	,, 11 0 0 12 0 0
నెనగలు	,, డిల్ 10 0 0 11 8 0
నెనలు	,, డిల్ 11 0 0 12 0 0
మినుములు	,, డిల్ 18 0 0 15 0 0
ఉలము	,, ర 195 6 12 0 7 8 0

3. నూనెపస్తువులు

సవ్యలనూనె బా 1-8	,, 105 0 0 110 0 0
నెయ్యము 1-8	,, 14 0 0 19 0 0
వేరు నెనగపప్పు బా 1-8	,, 29 0 0 31 0 0
వేరు నెనగనూనె గానగ బా 1-8	రు 88 మినుకనూనె 78
అయిదుము బా 1-8	88 0 0 90 0 0

4. చిల్లరపస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-8	70 0 0 78 0 0
కూరపసుపు	,, 40 0 0 42 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-8	67 0 0 84 0 0
ధనియాలు	,, బా 1-8 80 0 0 85 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముసుగు 1-8	రు 40 45
జెల్లము బా 1-8	రు 21 0 0 35 0 0
అన్నాచక్కెర బస్తా 1-8	,, 22 14 0 28 0 0
చింతపండు బా 1-8	,, 24 8 0 25 0 0

5. ఇనుము

వట్టారకంబా 1-8	,, 27 8 0 29 0 0
చదరం	,, 24 0 0 28 8 0
రవుండు	,, 28 0 0 28 8 0

6. నూలు

నెం 20 తెన్ని సింహం యాడె	రు 5 4 0
నెం 6	,, కటారి 8 4 0
నెం 8 1/2	,, 8 12 0
నెం 10 1/2	,, 4 4 0
నెం 14 1/2	,, 4 8 0
నెం 40 రాణి	,, 7 0 0
నెం 4 తెన్ని మనీతు	,, 2 10 0
44 సాండ్	,, 4 0 0
నెం 20 1/2 జమ్మరు	,, 4 18 0
నెం 20 1/2 చేదిబిళ్ల	,, 8 0 0
నెం 20 1/2 తిరుమరు	,, 4 9 0
నెం 24	,, 5 8 0
నెం 28	,, 6 0 0
నెం 80 చిన్నపెట్టె (తిమరు)	,, 3 0 0
కొలాపూర్ నెం 24	,, 5 8 0
,, నెం 12 1/2	,, 8 12 0
,, నెం 6 1/2	,, 2 11 0
,, నెం 22	,, 5 6 0
రెండుజంకలు నెం 20 1/2	,, 5 0 0
,, నెం 22 1/2	,, 5 4 0

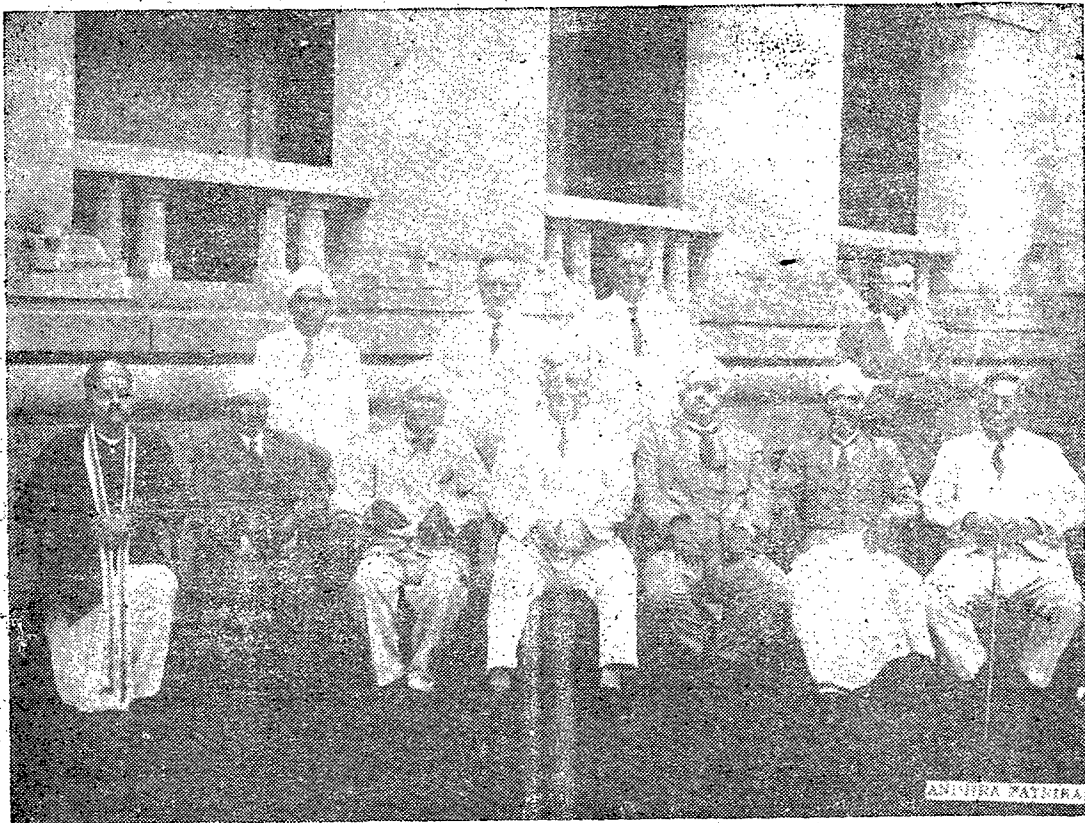
7. లోహములు

నెండి 100 కులం 1-8	రు 48 8 0 51 9 0
బంగారు కులం 1-8	,, 21 8 0 21 18 8
సవరను 1-8	18 8 9
ఇత్తడి బా 1-8	,, 190 0 0 192 0 0
రాగి బా 1-8	,, 240 0 0 422 0 0

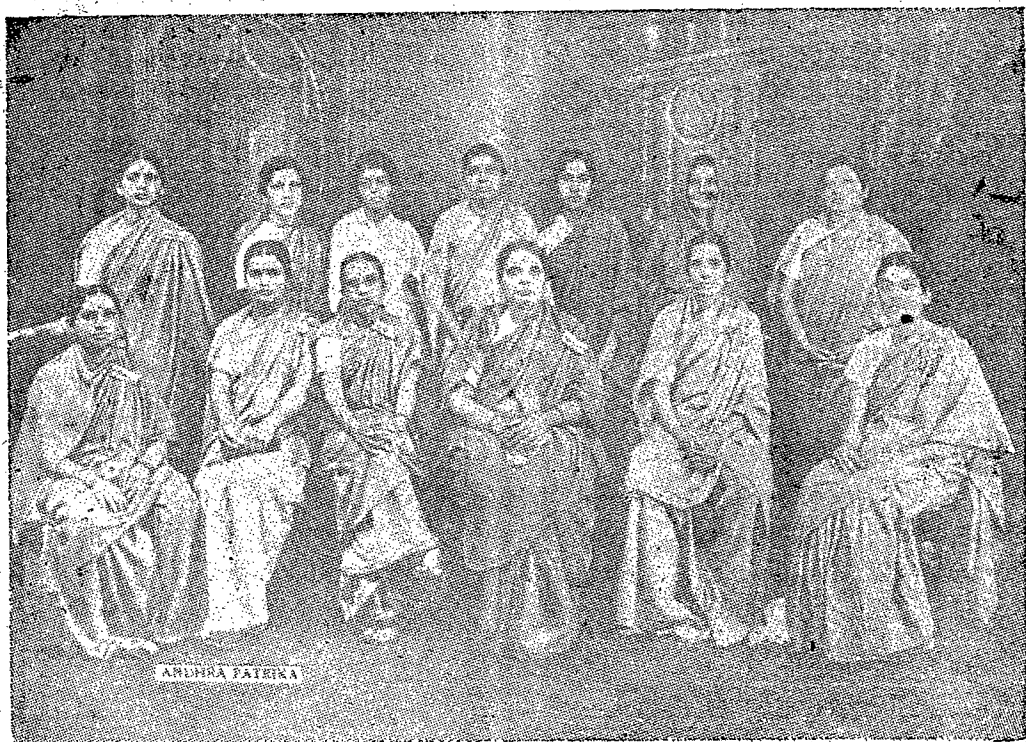
8. రంనులు

అతిమేలు స్వీట్లరలాండు అతివరంకా సింహంనూరు	
,, నీలిరంగు 1 రతి	0 10 0
,, 14 రకులు	1 10 6
,, 28 రకులు	1 10 9
,, 55 రకులు	1 8 0
,, 1 అందరు	1 8 0
కప్ప-టుబా-ముసా-లెట్ అనగా (బిర్ని-రెడ్డు)	3 4 0
కాంగో 8 8	1 8 0

రైల్వేల అభివృద్ధిని చూడవచ్చును. సుదరాసు ప్రభుత్వమువారిచే నిర్మితమైనది. అగ్రము ఎస్. వి. వాదనుడు (ఎం. ఎస్. ఎం. కంపెనీ ప్రెజిడెంట్) వద్దకు వచ్చియున్నాడు. (ప్రె. పో. బి.)

హిందీ బాలికలలోని గ్రామీణులందరినీ ప్రచారకురాలిగా. ప్రస్తుతము వీరందరను జెయిలులో శిక్షనను భవించుచున్నారు. (హిందీ బాలికలు)

హిందీ ప్రామాణ్యమునందలి జీవనశైలి:—ఉపాధ్యాయులు శ్రీయుత బాలకవి తటవ, సూర్యవారా యణమూర్తిగారు పుష్కరకూర్చునియున్నారు. ఈ పాఠశాల 1927 సం॥ స్థాపితము.

చండురు రంగారావుగారు, బెజవాడ ఆనంద్ మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి.

శ్రీమతి జె. వి. శ్రీ వత్సవ సతిగారు

సర్వరాష్ట్రముల కాపనసభ్యులు గల నుండిన శ్రీ వత్సవగారి భార్య. కాన్పురు నివాసి. ఈమె గూడ కాపనసభ్యురాలై నియమింపబడినది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ సభ్యురాలు. (ప్రె. పో. బి.)

తాడేపల్లి గూడెం

తాడేపల్లి గూడెం తాలూకా పంచాయతీసంఘ ప్రధాన కార్యదర్శి బావంపూడి గ్రామపంచాయతీ ఆఫీసులో ది. 28, నవంబరు 1930 సంవత్సరం ఆదివారం 11 గంటలకు ప్రారంభింపబడి జరుపబడును. ఈజిల్లా స్థానిక సంపూర్ణతలంను పంచాయతీల ముఖ్యగౌరవనిర్వాహకులు నగు శ్రీయుత పెన్నె త్త పేదరాజుగారి ప్రధానాధిపత్యమున సమీచితుల దయతో న. గీ. రింగి.

రద్దనాల లక్ష్మీనారాయణయ్య. గౌరవ కార్యకర్త.

మంచి వెండి సామానులకు శ్రీ లక్ష్మీ జ్యూయెలరీ కంపెనీ ఎన్నేని లక్ష్మీనారాయణయ్యగారి ప్రాప్తెటరు, బెజవాడ.

బాలవ్యాకరణ గుప్తార్థ ప్ర కాశిక

శ్రీమన్మహావిద్యారుణి కల్లూరి. కంకటరావు కాస్త్రీగారి కృతి. ఇయ్యది ఎరికంబు చిన్నియ్యగారిగారి బాలవ్యాకరణమును విపులవ్యాఖ్యానము. ఇ ప్రక భాండారముల (బి. కె. లైబ్రరీ) కన్న 1930 సం॥ డిసెంబరు 28 నుండి పంపిణీ చేయబడును.

సంయుక్తము

కల్లూరి రామచంద్రమూర్తి బి. ఎ. బి. ఇ. డి.

జీవన, బోధనాసూక్తులు, కొవ్వూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా.

దక్షిణ హైదరాబాదు

యుద్ధవిరామదినోత్సవము
(ఒకవిలేఖరి)

దక్షిణ హైదరాబాదు, నవంబరు 12:—యుద్ధవిరామ దినోత్సవము నిన్న ప్రాతః 10 గంటలకు గంటలకు సికిందరాబాదులో యుద్ధస్మారక కట్టించుటకు ముగిసినది. దక్షిణ హైదరాబాదులో యుద్ధస్మారక కట్టించుటకు ముగిసినది. దక్షిణ హైదరాబాదులో యుద్ధస్మారక కట్టించుటకు ముగిసినది.

శ్రీమతి రాధాబాయి శిశురక్షణశాల

సోమవారము సాయంత్రము నాలుగున్నరగంటలకు నల్లగట్టునుండి శ్రీమతి రాధాబాయి శిశురక్షణశాల ప్రభుత్వ వార్షికోత్సవము పురస్కారములను పొందినది. రాజా బహదూరు యంత్రాధికారిగారు, రాజా సారాధికారిగారు, దివాన్ బహదూరు ఎస్. ఆరావముదయ్యగారు, మేజరు కార్యకర్తగారు వారి సతీయ, మేజరు రిటెన్టు కార్యకర్తగారు సతీయ, మేజరు డి. వారి సతీయ, అందు ముఖ్యము. గౌరవనీయులైన లెఫ్టినెంట్ కర్నల్ టి. ఎన్. కే. రెసిడెంటుగారు, తమ కార్యదర్శులైన క్యాప్టెన్ బెల్లూగారి, విచ్చేసిరి. కర్నల్ జి. డి. ఫ్రాంక్లిన్ గారు సమావేశము సారంభించుచు, శ్రీరాజా ధనరాజగిరివారు తమ మాతృకామమున ఈ శిశురక్షణశాలను గట్టించినదియు, ఆ శిశురక్షణశాలకు 5 గంటలకు 5 గంటలకు ముగిసినది. ఇచ్చటకు గౌరవనీయులైన సుదీపి, రెసిడెంటుగారు నూతన గృహమునకు శంఖస్థాపన పలికిరి. రాజాసాహెబుగారు వారికి తమ వందనములను తెలియజేసిరి. వారు శిశురక్షణశాల వ్యయమునను తమ సేవకు నూతన రూపాయల నిక్షేపముని వాగ్దానముచేసిరి. అతిథులు అల్పాహారముల సారంగించిరి. రాజా వారిజనని శిశువులకును, వారి తల్లులకును చీరలు, వస్త్రములు దానముచేసిరి.

హైదరాబాదు ప్రతినిధికి గౌరవము

హైదరాబాదు సంస్థానపు ప్రతినిధిగా రాండుపేటిల సమావేశమునకుబోయిన నవాబు సర్ ఆక్బరు హైదర్ నవాబ్ జంగు బహదూరువారు హిందూదేశ సంస్థానముల సమావేశమునకు అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడినదియు వారు ఆ సమావేశమునకు చిత్తు తీర్మానముల తెలియజేయుచున్నారనియు ఇంగ్లాడునుండి వార్తలు వచ్చినవి.

రాకపోకలు ఉద్యోగములు

శ్రీ యువరాజుగారు, వారి సోదరులు తదనుదరులు ను శనివారమున నాండేడు అజంతా ప్రాంతములకు పయనమై, శ్రీమహారాజా సర్ కృష్ణ ప్రసాదుగారు అదినమననే అసఫాబాదు కరీంనగర మండలములకు సంచారము వెడలిరి. కుక్ర వారమున వెనుకకు వచ్చెదరు.

పాయగా సంస్థానప్రభువులలో ముఖ్యులగు నవాబుమొయిన్ యుద్దోలా బహదూరువారు ఢిల్లీ, అజమీరు పట్టణములకు బోయినారు. తాము జనవరినెలలో ఆరంభింపవచ్చు క్రికెట్టు టోర్నమెంటుకు ఫేలకుల వెడకుటయే వారి ప్రయోగమునకు గారణమని తెలియుచున్నది.

మావరం టెండెంటు ఇంజనీరుగానున్న శ్రీ పాలుగారికి డిప్యూటీ చీఫ్ ఇంజనీరు పదవి నిచ్చుటకు జీతమును మూడు వందలు హెచ్చించుటకును గవర్నమెంటువారు అంగీకరించినారు.

ఉపకార వేతనము ననుభవించుచున్న నవాబు లతీఫ్ యార్ జంగువారు శ్రీ నిజామువారి ప్లాంట్లములకు బహిష్కరణగా నియమింపబడినది.

నిజాము కాలేజీవార్తలు

నిజాము కళాశాల వార్షిక ఫేలసములు సోమవారము ముగియవచ్చును జరిగినది. శ్రీ నిజామువారి సోదరులైన శ్రీ సాహెబు బాదా నవాబు సలబత్తు జంగు బహదూరువారు విజయలకు బహుమానములను పంపిరి. ఆ దినముననే పూర్వవిద్యార్థి సంఘమువారి సమావేశముయ్యెను. రాజోవు సంవత్సరమునకు అధ్యక్షులుగా నవాబు మెహిది ముర్జాను గారు, కార్యదర్శులుగా శ్రీ ఆర్. ఆర్. ఆర్. ఆర్. గారును సహాయకార్యదర్శులు, కోశాధ్యక్షులుగా శ్రీ రాఘవ్ గారును ఎన్నుకొనబడిరి.

WONDERFUL

Infalible Daiba Medicines for Asthma, Hernia and Hydrocele, (Re. 1-4-0 each) accidentally obtained from a Mahatma. Many Government Doctors buying. Asthma cured in a day by one dose or price refunded. SWAMI & Co., 42/5-A, Harrison Road, Calcutta.

హైదరాబాదు వార్తలు

హైదరాబాదు, నవంబరు 11:—బహిష్కరణకు గురియైన నిర్బంధములను గావించుచు నిజాం ప్రభుత్వమువారు సర్క్యులర్ ప్రకటించి నవంబరు నెల 21 తేదీనర కొక సంవత్సరమును. కాన నాడొక బహిష్కరణకు జరిగి ప్రభుత్వమువారిని బహిష్కరణకు గురియైన నిర్బంధము లొనగించుటకై కోరవలయునని ఆంధ్ర కేంద్రసభకు కార్యదర్శులగు మాడపాటి హనుమంతరావు గారు నూచించియుండిరి. తదానసారము 18 ప్రజాహిత్యసభలు ఈసభ జరుపుట కామెదము తెలిపెను. అందుచే ఈసభలకు ప్రకారము సిటిహితీను కమిషనరుగారివద్ద సభానుమతికై హనుమంతరావుగారు దరఖాస్తు పెట్టుకొనిరి. దానికి కమిషనరు గారు దిగువ జవాబొసగిరి:

“ఈసభగూర్చి మరొక మే సర్కారుకు వ్రాయబడినది. దయచేసి మీరు మంజూరి వచ్చువరకు సభా సమావేశముగూర్చి ప్రయత్నింపకుడు. ఆజ్ఞా రాగానే మీకు తెలుపబడును.”

నాలుగువారోజులనుండి చిలిపొచ్చినది. దీనికితోడు ప్లేటూ కూడ ఎచ్చుచున్నది. నగరము లోపలి ప్రాంతము అనగా మూసీ నది దక్షిణభాగములోని దాదాపు అన్ని బహదూరులొక్కొక్క వ్యాపించినది. ప్రతినిధిలో ఒకరిద్దరు వ్యాధిగ్రస్తు లగుచు న్నారు. వ్యాధి ప్రారంభమైన నాటినుండి నవంబరు 10 వ తేదీ వరకు 249 మంది వ్యాధిగ్రస్తులై 148 మంది మరణించిరి.

ఆంధ్రమహాసభయొక్క ద్వితీయసమావేశము నల్లగొండ జిల్లా దేవకొండలో జరుగునట్లు తెలియుచున్నది. దేవకొండ సమీపములో గల కొప్పూలు దేశములకునే సేవలనన్నిం హారావు గారి సభను ఆహ్వానించినట్లుగా, త్వరలో సభాసభకు మేర్పాటు జరుగను.

నిన్న సాయంత్రము 5 గంటలకు సికిందరాబాదు నల్లగట్టునందలి శ్రీమతి రాధాబాయి శిశురక్షణశాల కేంద్రముయొక్క హాలు విజయపు క్యాష్టరుల శంఖస్థాపనము గౌరవనీయులగు రెసిడెంటుగారు పలికిరి. సికిందరాబాదు సివిల్ ఆసుపత్రి ప్రధానాధికారిలగు కర్నల్ టి. డి. ఫ్రాంక్లిన్ గారు సి. ఐ. ఇ. గారు సన్మనించిరి. అతిథులు తేనీచీన సత్కరింపబడిరి. శ్రీమతి రాధాబాయిగారు ఈ కేంద్రమునందలి శిశువులకును వారి తల్లులకును ఉడుపుల నొసగిరి.

శేడు హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు పట్టణములలో యుద్ధవిరామదినము సలుపబడినది. పదకొండు గంటల సమయమున రెండునిమిషములు అన్ని పనులు కట్టిపెట్టబడెను. చర్చీలలో కాంతిక్త ప్రార్థనలు గావించబడినవి.

తూర్పుగోదావరి కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి కామేశ్వరమ్మగారు ఈనగరమునకు 80 తేదీని వచ్చిరి. నవంబరు 9 వ తేదీన శ్రీమతి సభయందు కర్ణకుగూర్చి యువన్యసింపిరి. ఆనాడు రాత్రియే కాకినాడకు బయలుదేరిరి.

మాప్రతినిధి వీరిరాకగూర్చి ప్రశ్నించగా తాము హైదరాబాదు స్వదేశీ లీగ్ గూర్చి తెలిసికొనటకై వచ్చితిమని తెలిపిరి. నిజాంరాష్ట్రవాసులకు దిగువపదేశ మొసగిరి.

“స్వదేశీ అభివృద్ధికై ప్రయత్నింపుడు. దేశదారిద్ర్యమును పోనాడుటకు కర్షణ అభివృద్ధిపరచుడు తీవ్రమైన ప్రచారమువరకు. నితర్ద్యోగసమస్యపరిష్కారమునకు కర్షణ ముఖ్యమైనది.

హైదరాబాదు, నవంబరు 15:—నిన్న టిడినము సాయంకాలము 5 గంటలకు హైదరాబాదు స్వదేశీ లీగ్ సమావేశమందు సానిక శ్రీరత్నము ఒకచోటకలసి తక్కి చర్కాలపై దారము తీయ మొనరిడిరి. సుమారు 50 స్త్రీలు నాడు సమావేశమై, రాజోవు వారమునుండి ప్రతిభక్తవారము ఇదేవిధముగా ఒకచోట చర్కాలపై వరుసకువలయునని తీర్మానింపబడినది.

నైజాము ప్రభువుగారి జన్మదినోత్సవము 27 నవంబరునాడు జరుగను. వారు సానికసాగట, శోమరలపత్తమున గ్రామిణులై నైజాంకాలేజీ మైదానమున జరుగను.

సికిందరాబాదు ప్రజాపక్ష విద్యాయువసభ స్థాపించు కమిటీవారు కొందరి కోజులలోనే సమావేశమై ప్రభుత్వ కమ్యునిక్ టింగ్ లింగిని నాలోచింపబడుచున్నది.

విధవావివాహ కాసన నెలెత్తుకమిటీవారు ప్రజాసాక్ష్యము గైకొని నుదేశముతో కొన్ని సంఘములను, కొందరు స్త్రీ పురుష ప్రముఖులను ఆహ్వానించినట్లు తెలియుచున్నది. ఆంధ్రవారీరత్నములలో శ్రీమతి నడిపల్లి నుండర్కయ శ్రీమతి పండిటి వీరరాఘవమ్మగారిలు తమ సాక్ష్యము నిచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారు రాహ్వానించినదియు తెలియుచున్నది.

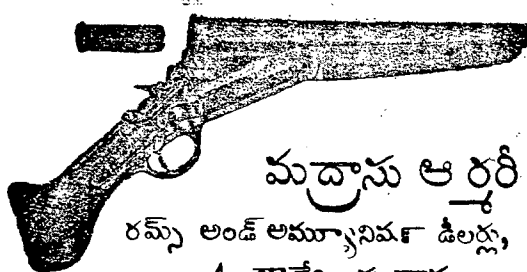
సికిందరాబాదు, నవంబరు 15:—హైదరాబాదునుండి కొన్ని హైదరాబాదు, కాలేజీ ప్రెసిడెంట్లకు పోలీసువారిచే వివరింపబడిన కొందరు విద్యార్థులపై నిఘాయణులవలసి నట్లుగా ప్రభుత్వఆజ్ఞ యొకటి వచ్చినదని తెలియుచున్నది.

(ఎన్. ఎస్. ఎస్.)

శ్రీరథయాత్రాప్రదర్శిని

817 శ్రీరథయాత్రాప్రదర్శిని, శ్రీ శ్రీమార్గపాకర్యములు ప్లాను వగైరాలతోసహా నెల ప్రతి 15 రు 1-0-0. పొన్ను ఖర్చులు నేలు.

ఇరింగి నరసింహమూర్తి, తోతేన, వీరవాసరం పొన్ను, పళ్ళెం, గోదావరి జిల్లా.

వలవిధ ఆయుధములు, వాటి మందుసామగ్రి, చాకగ దొరకును. శ్రీ శ్రీమార్గపాకర్యములచే యితరచోట్ల నుండువారు దుడిదియార్చుటకు పంపిన లాభకరముగ నుండును. ఆయుధములు తరమిత్తు చేయబడును. గాలితుపాకులు కూడ అమ్మబడును.

ROLD GOLD WRIST WATCHES

GUARANTEED 5 YEARS.

Beautiful, Durable and Accurate Time-keepers. Prices Rs. 4-8-0 each. rPostage and packing extra. Please mention the No. of the watches you select, Correspondence in English.

THE GENERAL TRADING Co., (Dept. 31), Beadon Street, Post Box No. 11425. CALCUTTA.

“Bynin” Amara

జగద్వ్యాపితకీర్తిగల గొప్ప టానిక్

ఇదిదేహమున కత్యల్పకాలములో శక్తిని ఉత్సాహము నిచ్చును. అజీర్ణము ఆకలి లేమి చే బాధ పడువారలకు ఆకలి గల్గించి జీర్ణ శక్తి పెంపొందించును.

లైనిక్ అమారా శ్రీ గృహము నందు ఉండవలసినదే. 1 హిందూదేశమునందలి అన్ని ముఖ్యమైన ఉగ్రాణములందును మందులమ్మవారికడను దొరుకును

Allen & Hanburs Ltd. LONDON

Special Representative for dia: A. H. P. JENNINGS Block E, 2nd Floor, Clive Buildings, CALCUTTA

మీండియన్ లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

సామాన్య రేట్లతో స్థిరమైన టైము
అభివృద్ధి చెందునట్టి కంపెనీ.
మేనేజ్మెంటు క్లుప్తముగను

తెలివిగను చేయబడును. బలమైన డైరెక్టరులు.

ఈ క్రింద వ్రాసినవి ప్రతిముఖ్య పలుకుబడి గల
కేంద్రములు ఏకీకృతముగా కావలెను:—

భారతీయ	కలిమి
బరంపురం	విజయనగరం
ఇచ్చాపురం	పార్వతీపురం
ఫలాసా	వికాసపట్నం
నాపదా,	ఆనకాపల్లి
పర్లాకిమిడి	యలమంచిలి
చీపురుపల్లి	తుని

టరమును ఈ క్రిందివారికి వ్రాసికొనుడు.

టి. వి. రాఘవయ్యగారు,

హైదరాబాద్ : కలకత్తా చీఫ్ ఏజెంట్లు,
82-2 నార్తర్న్ సర్కారు, బెజవాడ.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు
30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
మొదలగునవి (ప్రతిభాగములు ప్రత్యేకము) గల సుధికము!
కీరములలో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి ప్రత్యేకకాలము
ఈ మాత్రలు దివ్యాత్మలము. అక్షయము, అదవి, ఆత్మ
శాంతి, అగ్నిమాండ్యము, అలిదాహము, వేక్కిల్లు,
సర్వాంగములయందు జలమయము, పిక్కలు, పార్వతి
శక్తులు, కిరణము, వైద్యులు, మొదలగు వానియందు
కలిగిగడి నొప్పులను బోగొట్టి చేపామును నుంచి ఆరోగ్య
మునుకు దెచ్చును.
ఈమాత్రలు మేహవారినొప్పులను వెంటనే మాన్పును.
ఇందు అనేక పీడనములు చేరినవి. అనుభవ కొవడ
ముగిలించేతను వరమహాసక్తియ యని చెప్పవచ్చును.
పిక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
విచారామా:—అయుర్వేద వైద్యునిలయందు,
ఎలకట్టు పొద్దు, నిడుకొలు, (కృష్ణాజిల్లా.)

ఎంతమొత్తముభీమాచేయబడినది?
అది చాలునా?
కొంతశ్రమ కోర్చి మీజీవితభీమా
ప్రీమియం చెల్లించుటచే మీకు
హాని గలుగునా?
మిమ్ములను మేము తృప్తిపరచ
గలమా?
పూర్తిపరములకు ఈదిగువవిలాసమునకు

వ్రాయవలెను:—
టి. అనంతాచారి బి. ఏ.,
బ్రాంచి సెక్రెటరీ
నేషనల్ ఇన్సూరెన్సు
కంపెనీ, లిమిటెడ్.
మద్రాసు బ్రాంచి, లోన్ స్క్వేర్,
(రాజ్య, మద్రాసు.

కావలెను
రెం 1-కి రూ. 100-10-250 జీతము గల డెప్యూటీ
నూపర్ వెజరల పనులు ఇంకను కాళిగానేయున్నది. తత్తదమే
ఈదిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.
Managing Agents,
ALL INDIA FISHERY & POULTRY LTD.,
20-A, Gopal Bose Lane, Calcutta.

మానవజీవితము

(2136 పేజీలు, మూడుసంపుటములు. 3 సంపుటములలో మొత్తం 84 అధ్యాయములు గలవు.)
ఒక్కొక్క సంపుటము:—రఫ్ ప్రిఫ్ బైండింగు రు 3-8-0: పుక్ క్యాపికో రు 4-0-0.

(గంభీరత :

కారాగారవాసి, బౌద్ధవాఙ్మయబ్రహ్మ దుగ్గిరాల బలరామకృష్ణయ్యగారు.

ప్రొఫెసర్: సి. ఆర్. రెడ్డిగారు, పీఠికకర్త: ప్రొఫెసరు యస్. రాధాకృష్ణ.

ఇది తెలుగుభాషలో జీవితమును వెలువడియుండని యొక ప్రత్యేకముగ వైదికగ్రంథ గ్రంథరాజము. ఈ గ్రంథరాజ
నుందు మానవజీవితాభ్యుదయమున కావశ్యకములగు ఆధ్యాత్మిక, భౌతిక, నైతిక, సాంఘిక, గాఢస్వ, బ్రహ్మచర్య ధర్మరాజ
ములు 600 గలవు. పుట్టువు మొదలు గిట్టునకు బాల్య, కామర, యౌవన, గాఢస్వ, వారక్య దశల నేయధర్మములు, కార్య
ముల నాచరింపవలయునో, ఆధర్మనూత్రము లన్నియు గలవు. ప్రాక్యాకార్య మహాపురుషుల ప్రాచీనార్వాచీన ధర్మవిధానము
లన్నియు గలవు.

కార్యవాసిన మానవజీవిత విషయమునకు పుస్తకమును కండితాభిప్రాయములను పంపబడును.
చిరునామా:—టి. లక్ష్మీనారాయణ, మానవాదర్శగ్రంథమండలి, ఆంగలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

THE
STATE-AIDED BANK OF TRAVANCORE, Ltd.

Head Office: Alleppey; Branch; Trivandrum.

(Under the auspices of the Government of H. H. The Maharanee)
(Regent of Travancore)

Chairman:—Mr. K. C. Pandalai, B. Sc., (Econ.)

Fixed Deposits are now received at the following rates:—

6 Months	...	...	...	5½ % per annum.
1 Year	...	...	...	6 % "
2 Years and more	...	...	...	6½ % "

The interest is payable half-yearly. The Bank has made arrangements
at Madras, Bombay, Calcutta & Bangalore for receiving and paying the
Deposits AT PAR. For further particulars apply to:—

Or the office of the Chairman,
7 & 8, McLean Street, Madras.

C. KRISHNA MENON, M.A.,
Acting Manager.

స్వల్పధర! ఫలమధికము!! పూర్తితృప్తి!!!

100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు

తోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు మొదలు మనలివారివరకు అందరి మందము, మలబద్ధము, పడినము, గడ్డు, గూరలు, కీళ్ల
ముచే కాళ్లు లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలయిండునొప్పి, అహారదీర్ఘకామందు తలనొప్పి,
చలిబ్బరము, జ్వరము, ప్లేగు, ఇన్ ఫ్లుయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణవరమును. స్త్రీలు ప్రసవించిన
నాడు, స్నానమునాడు (కస్తూరికి బదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను, 2-3 తమలపాకులలో నమలి మింగవలెను.
సాంక్రామికరోగులలో నుండులైనవారు, వినము 1-2 మాత్రలను నేవించిన ఆరోగ్యవృద్ధాంకు లగుదురు
ఈమాత్రల సీసాతోగల అనుపానత్రమను చూడుడు. 800, మాత్రలు గల సీసా 1-కి 4 అణాలవంతున కలి
బత్తతోకను దొరకును. పొద్దుమాలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 8-8-0.

సారస్వతానవం:—మొదలుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదడు దుర్బ
లములను గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి సరములకు నుంచి తొలగి
రక్షవృద్ధిని కలుగజేయును. పంగిరపాకుల కంతవ్యవహారము మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పాదపాదన ఉత్సాహమునింపును.
బలహీనత క స్త్రీలకు నెత్తినడుగు (నెత్తినోరు చాల మెత్తగానుండుటవలన) బట్టాడనుగాని నడువనుకొని పిల్లలకు పంజీవివంటిది
6 జొన్నల సీసా 1-కి రు 1-0-0 పొద్దుమాలకము క శ్రేయకము.

శ్రీసీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు

“పాండుమార్కు” పెంకులనే కొనుడు

సాగనునంద, ఉపయోగమునంద, మితవ్యయమునందు దీనికి నమానమైన ఇంటి ప్రకృష్ట
మరెద్దియు లేదు.

ఈ దిగువకంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది

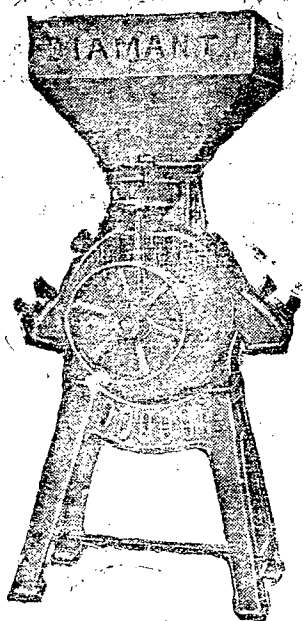
THE STANDARD TILE & CLAY WORKS LTD., } FEROKE,
ALWAYE,
BANGALORE.

ఏజెంట్లు:—నాళం. రామలింగయ్య, కాకినాడ.

(Largest Indian Manufacturers)

కొన్ని జిల్లా ఏజెంట్లు కాళిగానున్నవి.

“డైయమంట్” గ్రైన్ డింగ్ మిల్లులు

వెంచ్ బర్ స్టోనులతో

ధరలయందు గొప్ప తగ్గుదల

హిందూ దేశమునం దన్నిభాగములందును ఈ మిల్లులకు అత్యధిక మగు గిరాకి యుండుటవలననే ధరలను మిక్కిలి తగ్గించుటకు వీలైనది.

సోల్ ఏజెంట్లు:-

బాట్లీబాయి అందు కంపెనీ

4/153 బాడ్వే, మద్రాసు.

అమృతాంజన

మా అమృతాంజనమును చూచి పోలిక మందలా అనేకములు బయలుదేరినవి. మా స్వచ్ఛమైన అమృతాంజనమును కొనదలచినవారు నైకవిన శ్రేణుమార్కును పరిశీలించి కొనగలరౌ పొచ్చరించుచున్నాము.

మేనేజరు,

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు.

CHANDRA NURSERY, SALEM JUNCTION

8 సం॥ అంటుమిడి మొదల పకల ఫల వృక్షములు పాకింగురైల్వే చార్జీ చేరి, విశ్రాంతమైన నీవనుకుడజ్జ రు.12 కు పంపబడును. అద్వాక్సుతో ఆర్డర్. సీమ తర్కారి పూల విత్తులు ఆయా దినము పాకెట్టులలో 12 పాకెట్టు రు. 1-12-0 ప్యడీ తర్కారి విత్తులు రు. 1-8-0. కేట్రాగు ఇవాం.

దుర్గా మెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదుర్చును

(1) ఈ మందు పెగరోగములను నివారించి మూత్రము నిడుచుచున్న వృక్షుడు గలగు పోటు, మంట, చురుకును తొలగించును. అద్వాక్సుతో ఆర్డర్. సీమ తర్కారి పూల విత్తులు ఆయా దినము పాకెట్టులలో 12 పాకెట్టు రు. 1-12-0 ప్యడీ తర్కారి విత్తులు రు. 1-8-0. కేట్రాగు ఇవాం.

మూర్ఖారిష్టము

(2) ఈ మందు ఎటువంటి మూర్ఖులైనను ఎన్ని సంకల్పములనుండియున్న మూర్ఖులైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును. సెలకు సరిపోవు మందు రు. 8-0-0.

పాడలకు తైలము

(3) ఈ తైలము తైల పాడలనేగాక యితరవిధములైన పాడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జి, కర్పాడి మొదలు గాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మమును మామూల స్థితికి మార్చును. డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0. ఏజెంట్లు కావలెను.

సంతానం పుట్టుకుండా 106-1

‘కాంట్రా సెప్టిన్’

ఒక్కటే సులభమైన సురక్షితోపాయము
18 మోతాదుల ట్యూబు 1-12-0

ట్యూబులకు ఇతర వివరములకు:-

ది. రామచంద్రరావు, 158, బాడ్వే, మద్రాసు. సోల్ ఏజెంట్లు

ది సోషల్ హైజీన్ సిండికేట్.

ఇతర కమిషన్లు 50% ప్రోత్సహించుటకు కొరకు.

మలయచందనము

గనేరియా (నెగ)కు కుతారము, 3 పూటలలో గుణము కలుగును
(తబ్బాకి పొడినది, ఈ డబ్బీ 2-4-0 దీని కనుపానం చందన తైలం కొన్న 8-0-0. కండును 4 రు. 6 0-0
గంధరసార్కనీ, రాయవరము, బోదానగిరి

మీ ముఖము, చర్మములపై కామినియా స్టో (రిజిస్టరు) నుపయోగించుటకు మునుపకుడు.
ఇది చెమటకాయలు, మొటిమలు మొదలైనవాటిని తొలగించి చర్మముయొక్క సహజసౌందర్యమును ప్రకాశింపజేయును. సెల : సీసా 1-కి రు. 12. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

వెండుకలకు శ్రేష్ఠమైన యాహారము

మీ శరీరమునకు బలము నిచ్చుటకు మంచియోహార మెంతయోవశ్యకమో వెండుకలకు గూడ నలే యోహార మావశ్యకమై యున్నది. మీ శరీరాలోగ్గము మీరు భుజించు యాహారముపై ధారపడి యున్నది. ఆ లాగుననే వెండుకల యభివృద్ధి మీరు పయోగించు తల నూనెపై ధారపడియున్నది.

కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టరు)

స్వచ్ఛమగు ననేకవస్తువులచే మిళితమై, మెదడునకు సేద దీర్చి, వెండుకలయభివృద్ధికి తోడ్పడగలదు. వెండుకల మొదళ్లకు బలమును కలుగజేయుటయేగాక పొడు గెడ నటుల చేయును. ఇది తలపై మొలచు చుండును తొలగించి, వెండుకలు రాలిపోవుట నాపును.

వేలకొ మంది యీ కామినియా నూనె నుపయోగించి, మిక్కిలి పొగడియున్నారు. నేడే యుపయోగించిన మీకే స ముగ తెలియగలదు. అన్ని స్టోర్సులో అమ్ముబడును.
ధరలు: సీసా 1-కి రు. 1. వి. పి. ఆ. 6. ప్రత్యేకము.
సీసా 8-కి రు. 2-10-0. వి. పి. ఆ. 0-12-0.

టటో దిల్ బహార్ (రిజిస్టరు)

అనాదినుండి వాడబడు సుగంధద్రవ్యము. గొప్ప పువ్వులనుండి తయారుచేయబడిన యాకర్ల యెరుగు సువాసన మాదిరిబుడ్డి రోక దాని నుపయోగించిన మీరేత్త ప్రియోదగలరు.

ధరలు: 1/4 కొన్న సీసా రు. 2-0-0. 1/4 కొన్న ,, రు. 1-4-0.
1 డ్రాము ,, రు. 0-12-0. 1/4 డ్రాము ,, రు. 0-9-0.
వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.
కాంబిల్ బుడ్డి ఖరీదు రెండు అచాల. అన్ని చోట్లను అమ్ముబడును.

సోల్ ఏజెంట్లు:-

అంగ్లో-ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,

285, జమ్మామసీదు, మార్కెట్టు, బొంబాయి, నెం. 2.

క్రొత్తగా కనిపెట్టిన జర్మనీ గనేరియా కాపుయెలు

భయంకరమైన పెగరోగములను ప్రపంచములో అంతరింపజేయుటకు సిద్ధపరచబడినది. ఎంతకాలమునుండి తావులను రోగముయిన 9 ట్యూబులతో ఆరోగ్యవంతులుగా చేసి యుక్తు నెబలమును గలిగించి రక్తమును శుభ్రపరచును. మూత్రనాళమునుండి వెలువడు ప్రాసమును నిలిపివేయును. మంటను తగ్గించును. స్త్రీలకు గర్భము చెడి తెలుపు విస్తారముగా పడుట, మూత్రసంబంధమును నితరవ్యాధులు బర్మాగ నేరియా, అనుభవించలేని పెగరోగములున్నారా నాయునుచున్నవి. పండేహించిన నారోగ్యవంతులు కాలేరు. విస్తారముగా పొగడె లవనపరము.
80 కాపుయెలు అమరియుండు పెట్టె రు. 2-9-0 3 పెట్టెలు రు. 6-12-0. రమించుటకు బలమును మాత్రం 2, ప్యాకెట్టు రు. 2.

Dr. A. S. MURTY, Chicacole City, Ganjam Dt.